

UPPSALA
UNIVERSITET

UFV 2010/1908

Forskarutbildningen ur doktorandperspektiv

Resultat från en universitetsövergripande
enkätundersökning vid Uppsala universitet

Enheten för kvalitet och utvärdering
Maria Björnermark, Åsa Kettis-Lindblad och
Maria Wolters
November 2010

INNEHÅLL

1. Inledning.....	9
<i>BAKGRUND OCH SYFTE.....</i>	9
<i>URVAL OCH SVARSFREKVENNS</i>	10
<i>ANALYS.....</i>	11
<i>RAPPORTENS INNEHÅLL OCH STRUKTUR.....</i>	13
2. Beskrivning av svarsgruppen	14
3. Antagningen till forskarutbildningen.....	16
4. Under forskarutbildningen	19
<i>NÖJDHET MED FORSKARUTBILDNINGEN OCH DE EGNA PRESTATIONERNA.....</i>	19
<i>STRUKTURELL MILJÖ.....</i>	21
Tillämpning av individuella studieplaner	21
Introduktionen till forskarutbildningen.....	23
<i>VETENSKAPLIG MILJÖ</i>	24
Handledning	24
Vetenskaplig granskning och utbyte med andra forskare	31
Kurser	40
Undervisning	42
<i>ARBETSMILJÖ</i>	47
Arbetsbelastning.....	47
Psykosocial arbetsmiljö.....	48
Fysisk arbetsmiljö.....	51
<i>MÖJLIGHET ATT AVSLUTA DOKTORANDSTUDIerna I TID.....</i>	52
<i>DOKTORANDERNAS FÖRSLAG TILL FÖRBÄTTRINGAR AV FORSKARUTBILDNINGEN</i>	54
5. Framtiden efter forskarutbildningen.....	58
6. Skillnader i uppfattningar med avseende på olika bakgrundsfaktorer	62
7. Faktorer som påverkar nöjdheten med forskarutbildningen	64
8. Avslutande diskussion	67

BILAGOR

BILAGA 1 Svarsfrekvenser på institutionsnivå 2008

BILAGA 2 Svarsfördelning över inkomna svar fördelade på fakultet 2008

BILAGA 3 Tabeller över Chi-2- och multivariata analyser av 2008 års resultat

BILAGA 4 Svarsfördelning över inkomna svar fördelade på fakultet 2002

BILAGA 5 Enkät: "Vad tycker du om dina doktorandstudier?"

BILAGA 6 Mål för doktorsexamen. Högskoleförordningen bilaga 2 - Examensordning

Sammanfattning

Denna rapport redovisar resultaten från en universitetsövergripande enkätundersökning om doktorandernas uppfattningar om sin forskarutbildning vid Uppsala universitet. I rapporten beskrivs resultaten huvudsakligen för Uppsala universitet som helhet, men även vissa skillnader mellan fakulteter och institutioner kommenteras. Fakultetsvisa rapporter inklusive bilaga med svarsfördelningar på institutionsnivå är publicerade sedan tidigare (2009).

Enkätundersökningen genomfördes 2008 och besvarades av 943 doktorander vid Uppsala universitet, vilket utgör en svarsfrekvens på 56 procent. En liknande doktorandundersökning gjordes 2002.

Många doktorander överlag nöjda med sin forskarutbildning

Tre fjärdedelar av doktoranderna är överlag nöjda med sin forskarutbildning. En lika stor andel tror att de kommer att disputeras inom den angivna tidsramen.

Antagningen

Ungefär hälften är uttalat nöjda med formerna för *antagningen* till forskarutbildningen, medan var tionde är missnöjd. Doktorandernas egna förbättringsförslag omfattar bredare annonsering med god spridning nationellt och internationellt, klara bedömningskriterier, intervjuer, flera oberoende kompetenta bedömare och insyn från doktorandrepresentant. Handplockning kritiserar.

Strukturell miljö

Nästan alla (94%) uppger att de har en *individuell studieplan* och av dessa uppger 80 procent att den har följts upp i någon omfattning under det senaste året. Resultaten tyder på en förbättring sedan 2002, då en tredjedel svarade att det inte gjorts någon uppföljning. Nästan alla (96%) uppger att de har en biträdande handledare, att jämföra med 2002 då motsvarande andel var 64 procent. Fyra av tio är uttalat nöjda med *introduktionen* till forskarutbildningen och tre av tio är uttalat missnöjda.

Vetenskaplig miljö

Tre fjärdedelar menar att *handledningen* överlag har fungerat bra under det senaste året. Var fjärde instämmer i ganska låg grad eller inte alls. Sex av tio är uttalat nöjda med handledningens omfattning i tid medan två av tio är missnöjda. De flesta (80%) hyser i ganska hög eller i hög grad stort förtroende för handledaren.

Nära två tredjedelar anser att handledningstillfällena ger tillräcklig kontroll av att avhandlingsarbetet fortlöper som det ska, medan nästan en tredjedel instämmer i låg grad eller inte alls. Tre av tio doktorander menar att brister i handledningen i ganska hög eller i hög grad varit till hinder i forskningsarbetet. Bland doktorandernas egna förbättringsförslag är handledningen vanligast förekommande.

Nära två tredjedelar är uttalat nöjda med såväl handledarens som kursers förmåga att stimulera *vetenskapliga resonemang/kritiskt tänkande*, medan hälften anser att det ofta stimuleras vid seminarier.

Regelbunden seminarieverksamhet vid institutionen eller inom forskargruppen rapporterar 80 procent att de har tillgång till. Mindre än hälften är uttalat nöjda med möjligheterna att få

konstruktiv kritik på sin forskning vid seminarier. Två tredjedelar uppger att de alltid eller mestadels deltar i seminarier, att seniora forskare (utöver seminarieledaren) brukar delta och att seminarierna brukar präglas av ett klimat med ”högt i tak”. Att känna inspiration efter seminarierna och uppleva nytta för den egna forskningen är mindre vanligt.

Nära tre fjärdedelar av doktoranderna upplever att de i ganska hög eller i hög grad har goda möjligheter till *informella samtal om forskning* med seniora forskare. Något mindre än hälften är dock uttalat nöjda med tillgång till *nationella och internationella kontakter/nätverk*. Sju av tio är nöjda med *möjligheten att åka på konferens*. Sex av tio är uttalat nöjda med uppmuntran från handledaren att presentera sin forskning genom publikationer och konferenser.

Kurserna har enligt cirka två tredjedelar överlag examinerats på ett grundligt sätt och gett värdefullt kunnande inom forskningsområdet. Den största kritiken gäller utbudet av relevanta forskarutbildningskurser, som nära sex av tio anser är bristfälligt. Önskemål om ett bättre kursutbud är vanligt bland doktorandernas egna förslag till förbättringar.

En tredjedel av doktoranderna menar att *undervisning/pedagogiska insatser* värderas ganska eller mycket högt på institutionen. Merparten av de svarande har undervisat, och nästan alla värderar sina undervisningserfarenheter som ganska eller mycket värdefulla. Endast fyra av tio anser att man fått bra stöd från institutionen när det gäller sina egna undervisningsinsatser.

Arbetsmiljö

De flesta doktorander är nöjda med tillgången till *biblioteks- och databasresurser* och *arbetsplats* på institutionen. Två tredjedelar är uttalat nöjda med den *psykosociala miljön i doktorandgruppen*. Lite mindre än hälften är uttalat nöjda med den *psykosociala miljön på institutionen* i sin helhet. Drygt hälften är på motsvarande sätt nöjda med förståelsen på institutionen för doktorandernas totala livssituation. Var fjärde doktorand anser att brister i den psykosociala arbetsmiljön i ganska hög grad eller i hög grad har varit till hinder i forskningsarbetet under det senaste året.

Hälften av doktoranderna upplever i ganska hög eller i hög grad att det är *svårt att veta vilka krav* de kan ställa på handledaren. Drygt fyra av tio upplever att det är svårt att veta vilka krav som ställs på dem. Sju av tio anser att *arbetsbelastningen* varken är för låg eller för hög medan tre av tio anser att den är för hög. Lite drygt hälften av doktoranderna instämmer i ganska hög eller i hög grad i att de ofta upplever negativ *stress* i relation till forskarutbildningen, och fyra av tio känner sig på motsvarande sätt ensamma och isolerade. Även om de flesta i ganska hög eller i hög grad vet var de ska vända sig om de har problem med någon del av forskarutbildningen, är var fjärde doktorand osäker om detta.

Framtiden efter disputationen

Sex av tio instämmer i ganska hög eller i hög grad i att forskarutbildningen ger en god grund för yrkesverksamhet utanför universitets- och högskolevärlden. Nära två tredjedelar skulle vilja arbeta med forskning och/eller undervisning vid något annat lärosäte i framtiden. Nästan sex av tio skulle vilja arbeta vid Uppsala universitet i framtiden, medan cirka fyra av tio ser någorlunda positivt på möjligheterna att kunna göra det. Vanliga kommentarer om framtiden efter disputation rör osäkra anställningsförhållanden och brist på tjänster inom universitets- och högskolevärlden.

Skillnader i tillfredsställelse med forskarutbildningen

Likheterna mellan mäns och kvinnors uppfattningar om forskarutbildningen är större än skillnaderna. Kvinnor är dock mer nöjda med sin *egen insats* under forskarutbildningen och de erfarenheter som *undervisningen* har gett. Män är mer nöjda med tillgången till *informella samtal om forskning* med andra seniora forskare (utöver handledaren), liksom med *seminarieklimatet* som de i högre grad anser präglas av ”högt i tak”. Kvinnor upplever större problem med *negativ stress* och för hög *arbetsbelastning*. De värderar dessutom sina *möjligheter att fortsätta* med undervisning och forskning vid Uppsala universitet efter doktorsexamen som lägre.

Även mellan doktorander med svensk respektive utländsk grundexamen är likheterna fler än skillnaderna. Doktorander med utländsk grundexamen instämmer dock i lägre grad i att de är ”mycket nöjda med sin forskarutbildning så här långt”. De är också i lägre grad nöjda med den psykosociala miljön i *doktorandgruppen*. De är något mindre nöjda med den mån i vilken doktorandernas åsikter tillvaratas i *forskargruppen/motsvarande*. De upplever att de har något sämre möjlighet till *informella samtal om forskning* med seniora forskare (utöver handledaren) och anser i mindre utsträckning att *forskarutbildningskurser* *examineras på ett grundligt sätt*. Doktoranderna med utländsk grundexamen är dock mer nöjda än doktorander med svensk grundexamen avseende vissa strukturella aspekter, som t.ex. *tydlighet i krav* och förekomst av *uppföljning av den individuella studieplanen*.

Vilket inflytande på den övergripande nöjdheten har olika faktorer? Vilken roll spelar olika bakgrundsfaktorer, som t.ex. ålder och kön, och vilken betydelse har den strukturella miljön, den vetenskapliga miljön respektive den psykosociala arbetsmiljön? I en multivariat modell (logistisk regression) analyserades sambandet mellan den övergripande nöjdheten och bakgrundsfaktorer (svensk/utländsk grundexamen och tid i utbildningen), respektive faktorer som ger uttryck för olika aspekter på den samlade miljön enligt ovan. Bakgrundsfaktorerna ålder, kön och fakultetstillhörighet visade inget statistiskt samband med den övergripande nöjdheten vid Chi-2-analys och ingick därför inte i den multivariata analysen. Identifierade samband är hypotesgenererande, men orsakssamband kan inte fastställas.

Den multivariata analysen visade att följande faktorer har betydelse för den övergripande nöjdheten – med fallande styrka: *handledaren förmår att stimulera vetenskapliga resonemang och kritiskt tänkande, möjligheterna att åka på konferens är goda, den psykosociala miljön i doktorandgruppen är god, den individuella studieplanen har följts upp, den psykosociala miljön vid institutionen i sin helhet är god, grundexamen från svenskt lärosäte, kurserna har i hög grad bidragit till att stimulera kritiskt tänkande, utbudet av forskarutbildningskurser är tillfredsställande samt mest handledning från huvudhandledaren*. Inget samband kunde påvisas mellan den övergripande nöjdheten och övriga faktorer i modellen dvs. tid i utbildningen, frekvens i handledarkontakt, tillgång till regelbunden seminarieverksamhet, respektive handledarens uppmuntran av doktoranden att presentera forskningen i olika sammanhang.

1. Inledning

Bakgrund och syfte

I program för kvalitetsarbetet vid Uppsala universitet framhålls att *systematiska uppföljningar* ska ge sakligt underlag till förbättringar inom utbildning, forskning och samverkan.¹ Föreliggande undersökning om doktorandernas uppfattningar är ett exempel på en sådan uppföljning, som genomförs i enlighet med åtgärdsprogram för kvalitetsarbetet vid Uppsala universitet 2008-2010.²

Syftet med enkätundersökningen är att ge ansvariga för forskarutbildningen på olika nivåer ett underlag som beskriver doktorandernas uppfattningar om och erfarenheter av olika aspekter av sin forskarutbildning. Resultaten ska kunna användas i kvalitetsutvecklingen av forskarutbildningen.

En tidigare enkätundersökning av doktorandernas åsikter om sin forskarutbildning genomfördes under 2002/2003³ och omfattade alla doktorander med 20 procent aktivitetsnivå eller mer under höstterminen 2001. Dessa fick, under våren 2002, besvara en postenkät. Enkäten utformades i samverkan med flera olika doktorandgrupper och den diskuterades också med ansvariga och/eller representanter för olika fakulteter. 2008 års enkät bygger på den enkät som användes i 2002 års undersökning. Ett flertal av enkätfrågorna är desamma, vilket möjliggör jämförelser över tid. En vidareutveckling av enkäten har emellertid skett bl.a. i ljuset av erfarenheter från den tidigare enkätundersökningen. Efter diskussion med doktorandrepresentanter och handledare har vissa frågor strukits till förmån för andra och vissa omformuleringar har gjorts. I program för kvalitetsarbetet vid Uppsala universitet lyfts de etablerade akademiska arbetsformerna som seminarier och andra former av kritisk granskning fram som centrala för kvalitetsarbetet. Av det skälet prioriterades en ytterligare utveckling av bland annat frågeavsnittet om seminarieverksamheten i 2008 års enkät.

I denna rapport beskrivs resultaten huvudsakligen för Uppsala universitet som helhet, men även vissa skillnader mellan fakulteter och institutioner kommenteras. För en analys på institutionsnivå hänvisas till rapporterna för respektive fakultet, vilka publicerades under 2009.⁴ Områdesnämnderna och den utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden ombads att i sina verksamhetsplaner inför 2010 beakta utvärderingsresultaten i den fakultetsvisa doktorandrapporten⁵ och det lokala uppföljningsarbetet har nu vidtagit.

Det bör betonas att framställningen bygger på *doktorandernas uppfattningar* om sin forskarutbildning. Därutöver finns andra parter med viktiga perspektiv på forskarutbildningen t.ex. handledare, studierektorer och andra forskarutbildningsansvariga.

¹ Program för kvalitetsarbetet vid Uppsala universitet, UFV 2008/556

² Åtgärdsprogram för kvalitetsarbetet vid Uppsala universitet 2008-2010, UFV 2008/577

³ En sammanställning av resultaten, vilka även presenterades i institutionsvisa rapporter, redovisas i rapporten "Doktorandernas åsikter om sin utbildning. Ett led i kvalitetsutvecklingen av forskarutbildningen vid Uppsala universitet", Annika Lundmark (2006), Enheten för kvalitet och utvärdering, Uppsala universitet. I utvärderingen 2002/2003 av forskarutbildningen vid Uppsala universitet var enkätundersökningen det första av tre steg. I steg två gjordes självvärderingar på institutionsnivå och i steg tre analyserade fakultetsnämnderna självvärderingarna och tog ställning till vilka åtgärder som var möjliga att vidta för att förbättra kvaliteten i forskarutbildningen.

⁴ T.ex. "Doktorandernas uppfattningar om sin forskarutbildning vid Uppsala universitet. Resultat från en universitetsövergripande enkätundersökning: Medicinska fakulteten." Rapporterna återfinns på www.uu.se/kvalitetsarbete

⁵ Redovisningen skedde i enlighet med anvisningar i underlag för verksamhetsplanering för 2010 och uppföljning av 2009.

Urval och svarsfrekvens

En enkät skickades våren 2008 till de doktorander vid Uppsala universitet som enligt studiedokumentationssystemet Uppdok hade en aktivitetsgrad på minst 20 procent under höstterminen 2007. Endast doktorander antagna efter sista juni 1998 ingick i urvalet.

Alla doktorander som hade en giltig e-postadress registrerad i AKKA⁶ fick enkäten som webbenkät. Detta kompletterades med att en pappersenkät skickades till dem som saknade e-postadress samt till dem som inte fick tillgång till webbenkäten på grund av returnerad e-post. Om mottagaren hade problem med att logga in till webbenkäten erbjöds han/hon dessutom möjligheten att få en pappersversion av enkäten skickad till sig.

För att respondenterna skulle få tillgång till webbenkäten krävdes personlig inloggning via CAS⁷. Detta för att säkerställa att endast de i urvalet skulle kunna besvara enkäten och endast en gång. Webbenkäten och påminnelseutskicken till denna administrerades av Medfarm DoIT⁸.

Hösten 2007 hade 1717 personer en aktivitetsgrad om minst 20 procent vid forskarutbildningen vid Uppsala universitet (och var antagna efter den sista juni 1998). 1676 av dessa personer hade en e-postadress och fick till denna skickat en inbjudan att besvara enkäten i bifogad länk. Bland dessa returnerades e-posten i 107 fall. De som inte nåtts av e-posten fick, tillsammans med dem som helt saknade en e-postadress (41 personer), istället en pappersenkät skickad till sin hemadress. Totalt var det 148 personer som på detta vis skulle tillsändas en pappersenkät. Emellertid saknades det adressuppgift alternativt returnerades postenkäten på grund av felaktig adress i 43 fall. Detta innebär att totalt 105 doktorander fick ta del av enkäten via post. Totalt har **1674** personer givits möjlighet att besvara enkäten oavsett distributionssätt.

Enkäten skickades ut första gången under maj 2008. Totalt sändes sex påminnelser för webbenkäten och tre påminnelser till dem som fick pappersversionen. Sista påminnelsen skickades under september och webbenkäten stängde den första oktober.

Totalt besvarade **943** personer enkäten. Detta medför en svarsfrekvens på **56 procent** (943 av 1674) för totalgruppen. Doktorandenkäten fanns att tillgå i en svensk respektive en engelsk version, 88 personer (nio procent av det totala antalet svarande) valde att besvara enkäten på engelska. Svarsfrekvensen varierar mellan olika fakulteter (50%-73%) och institutioner (25%-92%) vilket bör beaktas vid tolkning av resultaten. Trots att svarsfrekvensen i vissa fall är låg redovisas svarsfördelningarna eftersom svaren från dem som *har* svarat bör beaktas. Dock redovisas av integritetsskäl endast svarsfördelningar på institutionsnivå om minst 10 svarande (se bilaga 1 för en fullständig förteckning över svarsfrekvensen vid institutionerna).

Hög svarsfrekvens har betydelse för resultatens tillförlitlighet. Det går inte att utesluta att uppfattningarna bland dem som inte svarat skiljer sig från uppfattningarna bland dem som har svarat. En bortfallsanalys med avseende på kön och ålder visar att det i totalgruppen svarande finns en viss överrepresentation av kvinnor medan åldersfördelningen mycket väl speglar fördelningen i urvalet. Låga svarsfrekvenser får dock inte bli ett argument för att bortse från

⁶ Uppsala universitets katalog- och behörighetssystem.

⁷ CAS=Central webbautentisering; ett behörighetssystem vid Uppsala universitet där användarnamn och lösenord ska anges.

⁸ En avdelning vid områdeskansliet för medicin och farmaci som syftar till att främja lärares användning av IT-verktyg.

synpunkter från de doktorander som har svarat och därmed tagit sitt ansvar som medaktörer i säkerställandet av utbildningens kvalitet.

Analys

Enkäten innehåller frågor med fasta svarsalternativ och i vissa fall öppna frågor där doktoranderna fick svara med egna ord. Den svenska versionen av enkäten finns i bilaga 5. *I de fakultetsvisa rapporterna⁹ återfinns även fullständiga svarsfördelningar på institutionsnivå för institutioner med minst 10 svarande.*

Svaren på enkätens öppna frågor har kodats och kategoriserats med stöd av NVivo. Kodningen av de öppna svaren har gjorts i syfte att identifiera teman. I de fakultetsvisa rapporterna redovisas de öppna svaren utförligt, både på universitetsnivå samt på respektive fakultetsnivå. I föreliggande rapport återfinns delar av detta material, dock i nedkortad form.

En deskriptiv jämförelse görs med vissa av resultaten från 2002 års doktorandenkät¹⁰. För den som också vill jämföra svarsfördelningarna för olika frågor i bilagorna för 2008 (bilaga 2) och 2002 (bilaga 4), vill vi göra läsaren uppmärksam på att svarsalternativet ”vet ej/ej aktuellt” ingår i den redovisade svarsfördelningen i bilagorna för 2008, vilket ej är fallet för 2002. Detta medför att svarsfördelningarna avseende dessa frågor i 2002 och 2008 års bilagor inte kan jämföras rakt av, framför allt där andelen ”vet ej” är relativt hög.

Med utgångspunkt från att tidigare studier¹¹ har visat på vissa skillnader avseende hur kvinnor respektive män i akademien uppfattar sin arbetsmiljö, har statistiska analyser av eventuella skillnader i svarsfördelning mellan kvinnor och män skett med oberoende Chi-2-test. Dessutom har kvinnors respektive mäns kommentarer avseende frågorna om framtiden (fråga 38 c-e) analyserats separat. Mot bakgrund av enskilda fall av dålig behandling av internationella doktorander vid svenska lärosäten, har på motsvarande sätt jämförelser gjorts mellan doktorander med svensk och utländsk grundexamen. De skillnader som lyfts fram i avsnitten 6 och 7 är statistiskt signifikanta på 5% signifikansnivå.

Avslutningsvis genomfördes multivariat analys¹² (logistisk regressionsanalys) för att undersöka enskilda faktorer bidrag till doktorandernas övergripande nöjdhet. Den övergripande nöjdheten mättes genom respondenternas ställningstagande till följande påstående: *”Jag är mycket nöjd med min forskarutbildning så här långt”* med fyra svarsalternativ från ”instämmer inte alls” till ”instämmer i hög grad”. Utfallet dikotomiserades till ”övervägande missnöjd” respektive ”övervägande nöjd” genom att slå ihop svaren ”instämmer inte alls”/”instämmer i ganska låg grad” respektive ”instämmer i ganska hög grad”/”instämmer i hög grad”. Tre modeller testades: en modell med faktorer av strukturell karaktär¹³, en modell med faktorer som återspeglar olika komponenter i den vetenskapliga

⁹ Se not 4.

¹⁰ I 2002 års doktorandundersökning var svarsfrekvensen för totalgruppen doktorander vid UU 65%.

¹¹ Se t.ex. Högskoleverkets rapporter ”Dold könsdiskriminering på akademiska arenor – osynligt, synligt, subtilt” nr 2005:41 R av Liisa Husu, ”Doktorandspegeln 2008” nr 2008:23 R, ”Arbetsförhållanden för kvinnor som är doktorander”, Monika Appel och Olof Ingesson (2008), Enheten för kvalitet och utvärdering, Uppsala universitet och ”Uppfattningar om synlig/osynlig könsdiskriminering. En enkätundersökning riktad till lärarkollegiet på farmaceutiska fakulteten 2006”, Maria Wolters (2007), Enheten för kvalitet och utvärdering, Uppsala universitet.

¹² Med *multivariat analys* avses här analys av relationen mellan flera oberoende variabler och en beroende variabel.

¹³ Med faktorer av strukturell karaktär avses här sådant som introduktion till utbildningen och uppföljning med stöd av studieplanen, men också sådant som tillgång till handledning, kurser, seminarier och konferenser.

miljön samt en tredje, övergripande modell, som kombinerar de två första med två variabler för den psykosociala miljön (tillfredsställelse med psykosociala miljön på institutionen som helhet respektive i doktorandgruppen). Resultaten av den multivariata analysen presenteras i form av oddskvoter, som approximation för den relativa risken.¹⁴ Oddskvoter <1 har inverterats för att vara jämförbara med oddskvoter >1. Endast variabler som uppvisade ett statistiskt signifikant samband med den övergripande nöjdheten vid Chi-2-analys ingick i modellerna.

Eftersom det totala antalet statistiska test i föreliggande undersökning är stort finns viss risk för masssignifikans.¹⁵

I rapporten görs vissa fakultetsvisa respektive institutionsvisa jämförelser. *I tolkningen av resultaten bör betonas att fakulteterna och institutionerna verkar i olika kontexter med delvis olika förutsättningar.* Läsaren bör också vara uppmärksam på att varje enskilt svar påverkar resultaten i hög grad vid ett lågt antal svarande. T.ex. grundas andelarna vid juridiska respektive teologiska fakulteten på endast 16 svarande att t.ex. jämföra med teknisk-naturvetenskapliga fakultetens 323 svarande (se tabell 1). Vid en större fakultet får varje svarande inte alls samma genomslag på resultaten och det ryms ett betydligt större antal miljöer av skiftande karaktär. Läsaren bör vara medveten om dessa förhållanden vid en jämförelse mellan fakulteterna och institutionerna.

Jämförelserna mellan fakulteter och institutioner görs främst för att illustrera den spridning som finns. Syftet är att ge ett referensmaterial där t.ex. utbildningsansvariga kan få en överblick över de egna resultaten i relation till andras. I vissa fall lyfts exempel på enskilda fakulteter och institutioner¹⁶ som har fallit särskilt väl ut i ett visst avseende fram, för att möjliggöra spridning av goda exempel. I några fall jämförs även resultaten mellan de tre större fakulteterna, med vilka avses samhällsvetenskapliga fakulteten, medicinska fakulteten samt teknisk-naturvetenskapliga fakulteten.

Vad gäller juridiska fakulteten respektive teologiska fakulteten sammanfaller fakultet och institution, genom att respektive fakultet består av endast *en* institution med samma namn som respektive fakultet. I rapporten används beteckningen fakultet när fakultetsvisa jämförelser görs, och institution vid de institutionsvisa jämförelserna.

När resultaten för fakulteternas institutioner aggregeras för fakulteten som helhet framkommer inte den påtagliga variation i resultat som återfinns mellan olika institutioner. *Ur ett institutions- och ledningsperspektiv* är det därför angeläget att reflektera över resultaten vid den egna institutionen (bilaga 3 i den fakultetsvisa rapporten). En sådan analys och diskussion underlättar identifiering av eventuella åtgärder.

¹⁴ Den relativa risken anger sannolikheten för ett visst utfall i en grupp jämfört med en annan. Användning av oddskvoter som approximation för den relativa risken kan medföra viss överskattning av den relativa risken när utfallet - i detta fall nöjdhet med forskarutbildningen - är vanligt i populationen (avser resultaten i kapitel 7).

¹⁵ Masssignifikans innebär risk för att något eller några av de statistiskt signifikanta samband som har identifierats egentligen inte är statistiskt signifikanta. En lägre signifikansnivå, t ex 1%, ($p < 0,01$) minskar denna risk. Att 5%-nivån ändå har valts beror på att det i sammanhanget bedöms vara sämre att missa samband som faktiskt finns än att råka förhålla sig till något enstaka samband som egentligen inte finns. För exakta p-värden för samtliga resultat hänvisas till bilaga 3.

¹⁶ Gäller endast för institutioner med en svarsfrekvens på minst 40 procent.

Rapportens innehåll och struktur

I föreliggande rapport redovisas resultaten för totalgruppen doktorander vid Uppsala universitet. Dessutom redogörs för vissa resultat på fakultets- och institutionsnivå. I de fall jämförelser med 2002 års doktorandstudie är möjliga görs dessa endast på universitetsnivå.

Först beskrivs svarsgruppen med avseende på några bakgrundsvariabler. Därefter presenteras resultaten under ett antal rubriker:

- Antagningen till forskarutbildningen
- Under forskarutbildningen
- Framtiden efter forskarutbildningen
- Skillnader i uppfattningar med avseende på olika bakgrundsfaktorer
- Faktorer som påverkar nöjdheten med forskarutbildningen
- Avslutande diskussion

I kapitlet "Under forskarutbildningen" presenteras bl.a. resultat avseende strukturell-, vetenskaplig- och arbetsmiljö samt doktorandernas förslag till förbättringar av forskarutbildningen.

Den avslutande diskussionen fokuserar på de områden där resultaten i föreliggande rapport visat att åtgärder kan behöva vidtas och knyter även i viss mån an till exempel på aktuell forskning som kan bidra till att belysa resultaten.

En heltäckande sammanställning av resultaten på universitets- respektive fakultetsnivå redovisas i bilaga 2. Motsvarande resultat från 2002 års undersökning finns i bilaga 4. För information om hur många som har besvarat en viss fråga (n) hänvisas till respektive bilaga.

För de öppna frågorna redovisas i respektive avsnitt de teman som har identifierats i den kvalitativa analysen för den totala svarsgruppen.

2. Beskrivning av svarsgruppen

Totalgruppen som har besvarat enkäten redovisas i tabell 1 med avseende på fakultetstillhörighet. Av tabellen framgår att de olika fakulteterna bidrar till totalen med olika andelar, t.ex. utgör teknisk-naturvetenskaplig fakultet 34 procent av totalgruppen och medicinska fakulteten 28 procent. Dessa fakulteter får därmed stort inflytande på resultatet för universitetet i sin helhet. Av tabellen framgår även att andelarna för teologisk- respektive juridisk fakultet baseras på 16 svarande.

Tabell 1. Vid vilken fakultet är du doktorand?

	Antal	Procent
Historisk-filosofisk	61	6%
Språkvetenskaplig	40	4%
Samhällsvetenskaplig	153	16%
Teologisk	16	2%
Juridisk	16	2%
Medicinsk	264	28%
Farmaceutisk	62	7%
Teknisk-naturvetenskaplig	323	34%
Utbildningsvetenskaplig ¹⁷	8	1%
Totalt	943	100%

Av totalgruppen svarande doktorander är 56 procent kvinnor och 44 procent män, men könsfördelningen varierar mellan fakulteterna (se nedan tabell 2).

Tabell 2. Svarandes fördelning på kön

	Kvinna	Man
Historisk-filosofisk	51%	49%
Språkvetenskaplig	78%	23%
Samhällsvetenskaplig	63%	37%
Teologisk	44%	56%
Juridisk	69%	31%
Medicinsk	63%	37%
Farmaceutisk	56%	44%
Teknisk-naturvetenskaplig	44%	56%
Totalt	56%	44%

Av doktoranderna som har besvarat enkäten har drygt sex tiondelar tagit ut sin grundexamen vid Uppsala universitet (se tabell 3). Denna andel varierar mellan fakulteterna, från 57 procent (medicinsk fakultet) till 82 procent (farmaceutisk fakultet). Teknisk-naturvetenskaplig fakultet har den högsta andelen (21%) doktorander med grundexamen från ett utländskt lärosäte i svarsgruppen.

¹⁷ På grund av att utbildningsvetenskapliga fakulteten endast har åtta svarande (svarsfrekvens 73 procent), särredovisas inte fakultetens resultat i denna rapport. Fakultetens svarande ingår dock i totalgruppen.

Tabell 3. Var har du tagit ut din grundexamen?

	UU -08
Uppsala universitet	62%
Annat svenskt lärosäte	23%
Utländskt lärosäte	14%
Totalt	100%

Cirka hälften av de svarande har förbrukat tre år eller mer av sin forskarutbildningstid, och 39 procent mer än ett år men mindre än tre år medan elva procent är inne på sitt första år som doktorand (se tabell 4). Av dem som har besvarat doktorandenkäten hade 14 procent hunnit disputerat¹⁸ vid tidpunkten då de fyllde i enkäten. Den teologiska fakulteten har en högre andel doktorander som är mot slutet av sin forskarutbildning jämfört med övriga fakulteter.

Tabell 4. Hur mycket av din effektiva forskarutbildningstid (totalt 4 år) har du förbrukat, dvs exklusive undervisningstid, föräldraledighet etc?

	UU -08
Mindre än 1 år	11%
1 år eller mer men mindre än 2 år	21%
2 år eller mer men mindre än 3 år	18%
3-4 år	27%
Mer än 4 år men jag har ännu inte disputerat	10%
Jag har disputerat	14%
Totalt	100%

Drygt sex tiondelar (62%) av doktoranderna i svarsgruppen uppger att de har anställning som doktorand (se tabell 5). Andelen som har utbildningsbidrag är tolv procent. Övriga försörjer sig huvudsakligen genom ”annan finansiering” (11%), anställning utanför lärosätet (8%) eller genom stipendium (5%). En högre andel av de svarande 2008 är försörjda genom anställning som doktorand samt genom anställning utanför lärosätet jämfört med 2002. Andelen med ”annan finansiering” är påtagligt lägre än 2002.

Tabell 5. Vilken huvudsaklig försörjning har du nu?

	UU -08	UU (-02)
Anställning som doktorand ¹⁹	62%	(56%)
Utbildningsbidrag	12%	(9%)
Annan finansiering ²⁰	11%	(24%)
Anställning utanför lärosätet ²¹	8%	(2%)
Stipendium	5%	(7%)
Assistenttjänst	2%	(2%)
Anställning som adjunkt	1%	(-)
Studiemedel, CSN	0%	(1%)
Totalt	100%	(100%)

¹⁸ Att dessa disputerade ingår i urvalet kommer sig av att urvalet består av dem som var aktiva som doktorand under höstterminen -07 (den senast tillgängliga registreringen i Uppdok när enkäten gick ut under våren -08). De svarande uppmanades att besvara enkäten utifrån sin situation under den senaste terminen som aktiv doktorand.

¹⁹ Svartalernativet formulerades ”Doktorandtjänst” i 2002 års enkät.

²⁰ De svarande 2008 har t.ex. uppgivit läkare eller landstinget, ALF-medel, egen finansiering och föräldrapenning.

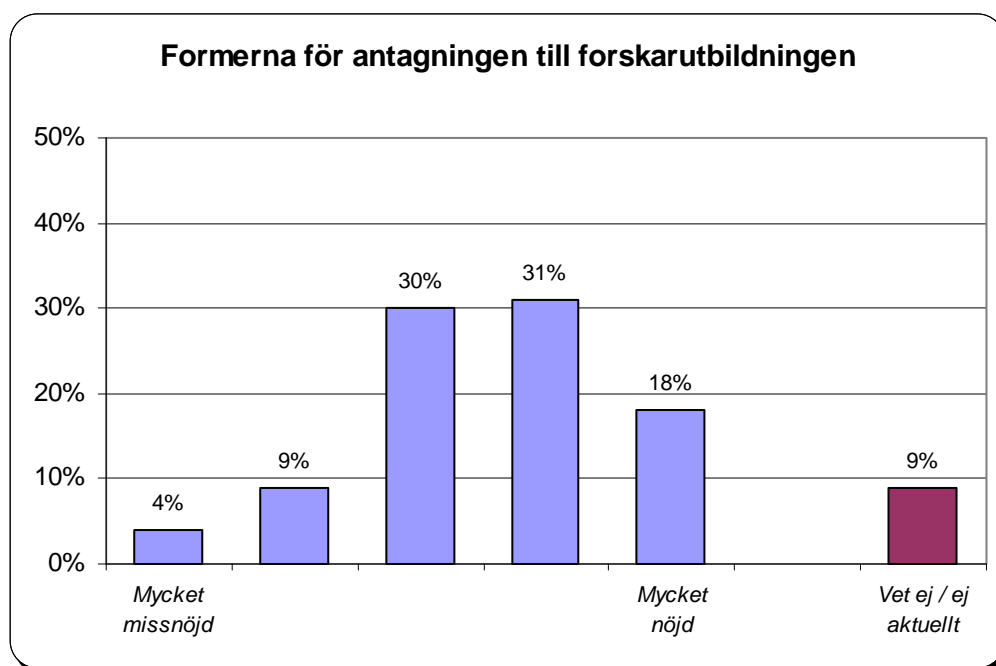
²¹ Svartalernativet saknades i 2002 års enkät, istället fanns svartalernativet ”Industridoktorand”, vilket är det alternativ som svaren i tabellen ovan avser för år 2002.

3. Antagningen till forskarutbildningen

När respondenterna bedömer hur nöjda de är med formerna för antagningen till forskarutbildningen har cirka hälften valt något av de två positiva skalstegen på en fem-gradig skala medan 13 procent har valt något av de två negativa svarsalternativen (se figur 1). Det innebär att drygt var tionde doktorand är övervägande missnöjd med antagningen. Andelen missnöjda varierar mellan *fakulteterna* från sex procent (juridisk fakultet) till 23 procent.

På *institutionsnivå* varierar andelen som har valt något av de två positiva skalstegen mellan 26 procent och 90 procent, där institutionen för farmaci respektive statsvetenskapliga institutionen har de högsta andelarna som är nöjda med formerna för antagningen till forskarutbildningen.

Figur 1. Bedöm hur nöjd du är med följande: Formerna för antagningen till forskarutbildningen

Synpunkter på antagningsproceduren

I anslutning till frågan ovan fick doktoranderna även besvara den öppna frågan ”Vad är det mer specifikt i formerna för antagningen som du är missnöjd/nöjd med? Ge gärna konkreta förbättringsförslag!”.

De av universitetets doktorander som är nöjda med antagningsproceduren lyfter fram att den har skett i öppen konkurrens. Processen har varit seriös och transparent med skriftlig ansökan, intervjuförfarande, flera kompetenta oberoende bedömare och insyn av doktorand-representanter. Den sökandes kompetens har varit avgörande och inte kontakter. Utlysning har skett i god tid och med stor spridning, nationellt och internationellt, samt med särskild uppmaning till sökande av underrepresenterat kön.

Kommentarer från dem som uttrycker missnöje med antagningen visar att det ofta bottnar i att antagningsprocessen upplevs som godtycklig. Personliga kontakter är avgörande. Dessa kontakter etableras ofta redan under examensarbetet och resulterar i en internrekrytering. Blivande doktorander handplockas, utan att det föregås av en öppen antagningsprocess med klara bedömningsgrunder och insyn från andra än handledaren. Det informella antagningsförfarandet anses gynna vissa grupper som män, yngre och svensktalande. Även en del av dem som själva har handplockats är negativa till förfarandet:

//...// [har lett till] beroende till professorn som var så "snäll" att han "fixade" in mig, och allmänt negativ atmosfär kring att det är oklart hur doktorander blir antagna och att inte samma regler gäller för alla. Har känt att jag inte kunnat hävda mina rättigheter gentemot professorn pga att han "hjälppte" mig. Skulle varit skönt att veta att antagningen grundades på en kvalitetsprövning.

Vissa anser prövningen av projektens förutsättningar vara bristfällig, liksom säkerställande av handledarkompetens och tillgång till handledare. Dessutom finns det kommentarer om att det tas för liten hänsyn till institutionens undervisningsbehov och andra strategiska överväganden.

Även om annonsering sker allt oftare menar en del att den brister i olika avseenden. Flera anser att annonseringsförfarandet är en chimär och att även utlysta tjänster ofta är reserverade för en viss person. Annonsering innebär då bara administrativt merarbete för universitetet, liksom bortspild möda och falska förespeglningar för övriga sökande.

Det känns dumt att alla nya doktorandtjänster ska utlysas när det i de flesta fall redan finns en påtänkt person. Det blir en massa "onödig" administration och andra sökanden förbereder ansökningar till ingen nytta när de ändå inte kommer att komma på tal för tjänsten.

En del ger uttryck för omständliga, oorganiserade och långsamma ansökningsprocedurer. Kravet på finansiering för hela utbildningen vid antagningstillfället upplevs som hindrande och ger ibland doktorander med egen delfinansiering förtur. Kravet på att skriva en forskningsplan inför antagningen kan också vara ett problem, även om någon också anser att det är bra att tvingas göra det. Det är svårt att hinna detta om annan heltidssysselsättning föregår forskarutbildningen.

En del har tillbringat en period som stipendiat innan registrering som doktorand och några av dessa benämner sig själva som ”skuggdoktorander” under den perioden. Flera tycker att det var bra med en prövotid, men negativt att ha en så osäker försörjning.

Några menar att det vid antagning läggs för stor vikt vid bedömning av att doktoranden ska kunna disputera inom utsatt tid. Det gynnar säkra projekt och ”lydiga doktorander”, som följer

den rådande forskningstraditionen, men är till men för djärva projekt och doktorander som går sin egen väg.

En rad förbättringsförslag ges av såväl de som är övervägande nöjda, som de som är missnöjda, med antagningsproceduren. Ett vanligt förslag är bredare annonsering av doktorandplatser såväl internationellt som nationellt för att få en större urvalsgrund.

Andra förslag syftar till ett mer stringent antagningsförfarande. Till dessa hör tydligare bedömningskriterier, intervjuer med alla behöriga kandidater och granskning av oberoende sakkunniga samt en representant från student- eller doktorandgruppen som observatör i rekryteringsgruppen. Projektets genomförbarhet och kvalitet bör även bedömas, liksom att erforderlig handledarkompetens finns.

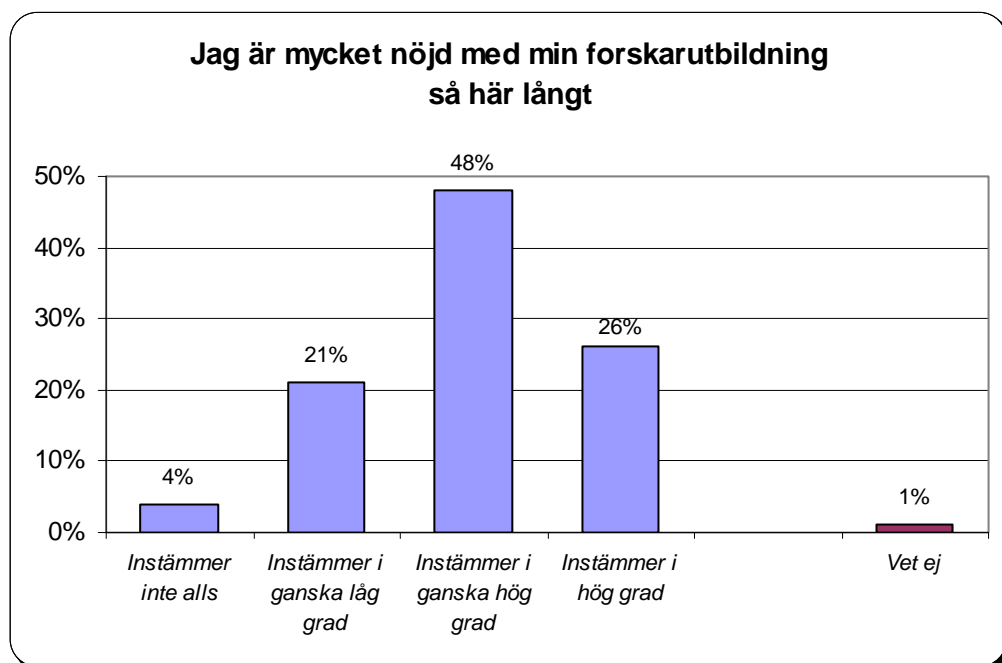
4. Under forskarutbildningen

NÖJDHET MED FORSKARUTBILDNINGEN OCH DE EGNA PRESTATIONERNA

De svarande fick ta ställning till ett övergripande påstående om sin forskarutbildning: ”Jag är mycket nöjd med min forskarutbildning så här långt”. Av figur 2 framgår att cirka tre fjärdedelar av doktoranderna instämmer i ganska hög eller i hög grad i påståendet. Samtidigt instämmer dock var fjärde doktorand i ganska låg grad eller inte alls i påståendet.

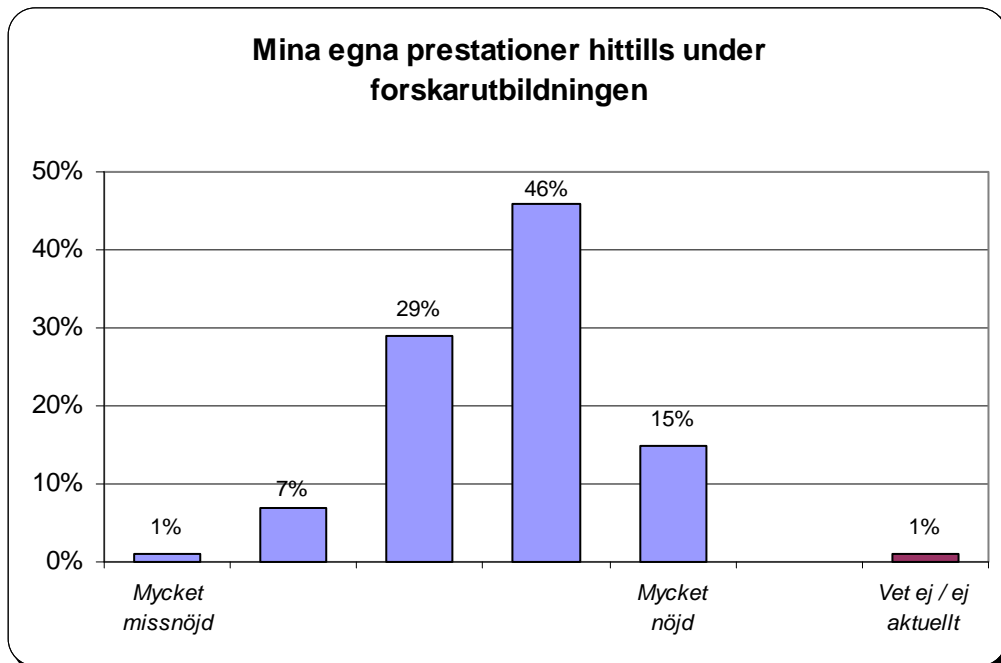
Om vi jämför svaren *institutionsvis* finner vi att andelen som instämmer i ganska hög eller i hög grad i påståendet ovan varierar mellan 45 procent och 100 procent. Vid historiska institutionen instämmer samtliga svarande i ganska hög grad eller i hög grad och vid nationalekonomiska institutionen instämmer på motsvarande vis 95 procent.

Figur 2.

Doktoranderna fick även bedöma hur nöjda de var med sina egna prestationer under forskarutbildningen (se figur 3). Cirka sex tiondelar har angett något av de två positiva svarsalternativen på en femgradig skala.

Figur 3.

STRUKTURELL MILJÖ

Tillämpning av individuella studieplaner

Av den totala svarsgruppen doktorander uppger 94 procent att de har en individuell studieplan, jämfört med 2002 då 88 procent uppgav att de hade det (se tabell 6). Den andel som svarar att de inte har någon individuell studieplan, eller inte vet om de har det, varierar på *fakultetsnivå* mellan noll procent (samhällsvetenskaplig fakultet) och elva procent.

Tabell 6. Har du en individuell studieplan?

	UU	
	-08	(-02)
Ja	94%	(88%)
Nej	3%	(12%)
Vet ej ²²	3%	(-)
Totalt	100%	(100%)

De doktorander som har en individuell studieplan fick besvara ytterligare två frågor om denna. I figur 4 och 5 redovisas resultaten av dessa frågor. Av 2008-doktoranderna anser 80 procent att studieplanen har följts upp, i någon omfattning, under det senaste året och 20 procent att så inte alls har skett. Jämfört med 2002 års undersökning tyder det på att det har skett en förbättring då 33 procent av doktoranderna då svarade att det inte hade gjorts någon uppföljning²³.

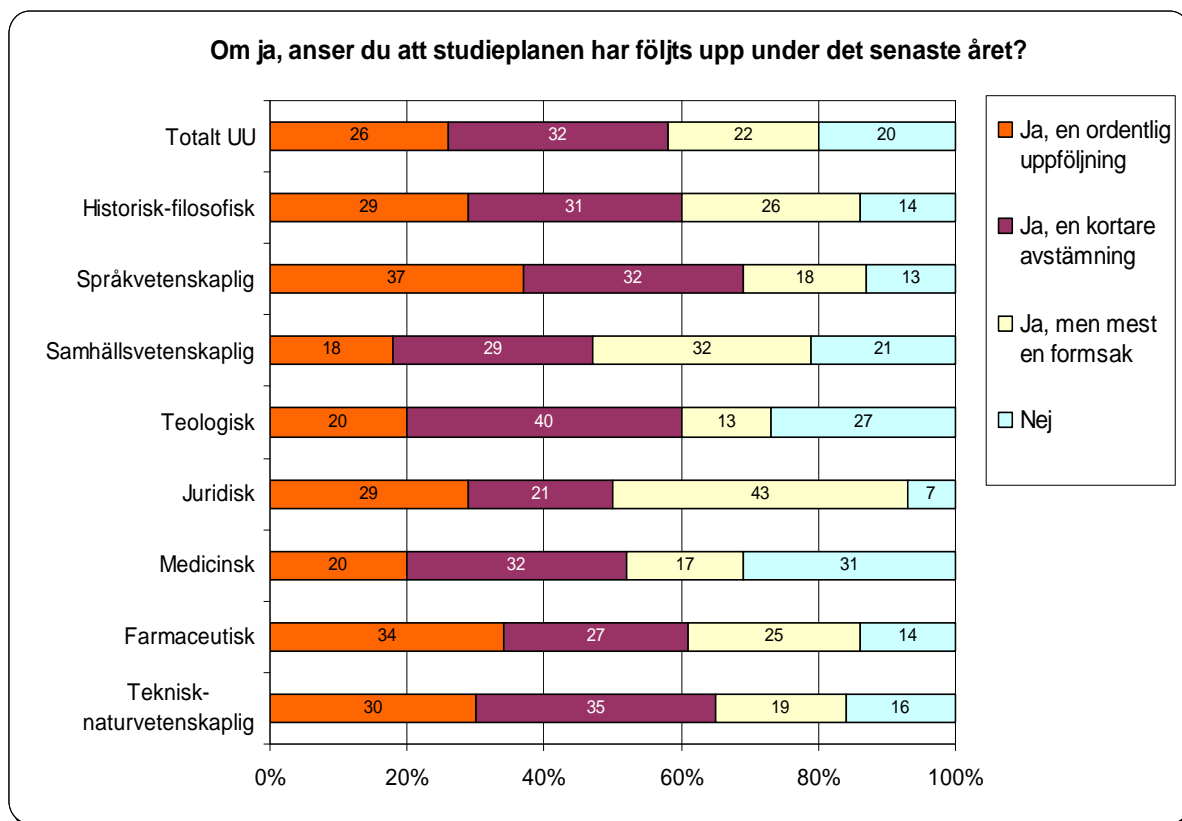
Det vanligaste svaret 2008 är att doktoranden och handledaren hade en kortare avstämning av studieplanen (32%). Var fjärde doktorand svarar att en ordentlig uppföljning har gjorts i samtal med handledaren. De *fakulteter* som utmärker sig genom att ha de högsta andelarna doktorander som säger sig ha fått en sådan ordentlig uppföljning är språkvetenskaplig (37%) respektive farmaceutisk (34%) fakultet (se figur 4).

Bland *institutionerna* varierar andelen som anser att det har gjorts en ordentlig uppföljning av deras studieplan mellan noll procent och 89 procent, där åtta av de nio svarande vid engelska institutionen anser att de har fått en ordentlig uppföljning av studieplanen i samtal med handledaren, och en person anser att han/hon har haft en kortare avstämning med handledaren. Även vid institutionen för fysikalisk och analytisk kemi, institutionen för biokemi och organisk kemi samt vid institutionen för informationsteknologi är det en hög andel som anser att studieplanen har följts upp, åtta tiondelar vid respektive institution anser att det har varit en ordentlig uppföljning eller en kortare avstämning med handledaren.

²² Svartalernativet fanns inte i enkäten 2002.

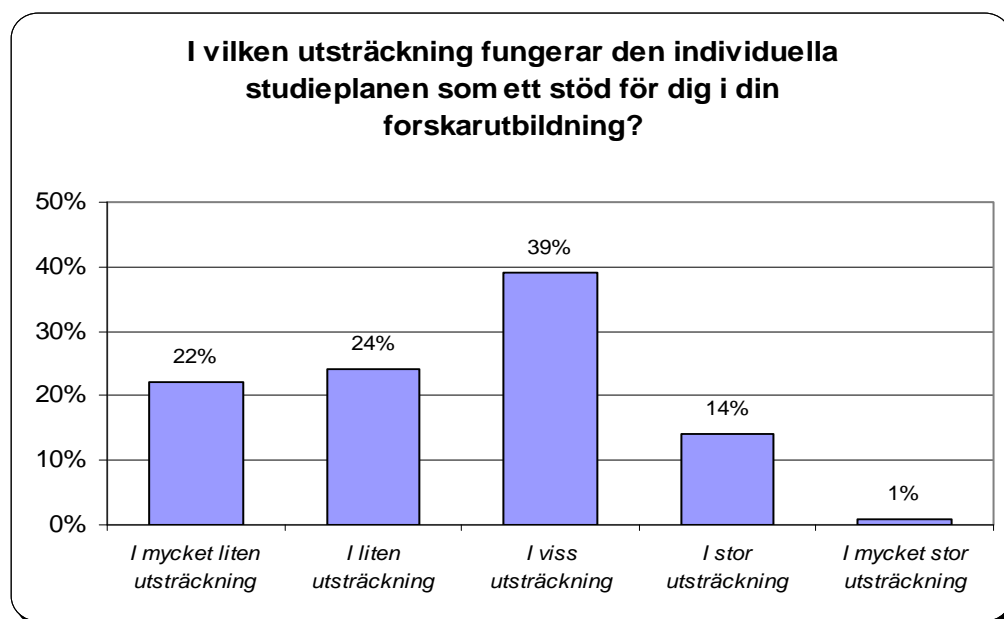
²³ I 2002 års enkät fanns endast svartalernativen "Ja" respektive "Nej" på frågan.

Figur 4.

I figur 5 framgår bl.a. att 54 procent anser att den individuella studieplanen i viss till mycket stor utsträckning fungerar som ett stöd medan 46 procent menar att den i liten eller i mycket liten utsträckning är ett stöd i forskarutbildningen. Uppfattningen om i vilken grad studieplanen fungerar som ett stöd enligt ovan varierar på *fakultetsnivå* mellan 50 procent och 87 procent (teologisk fakultet).

Figur 5.

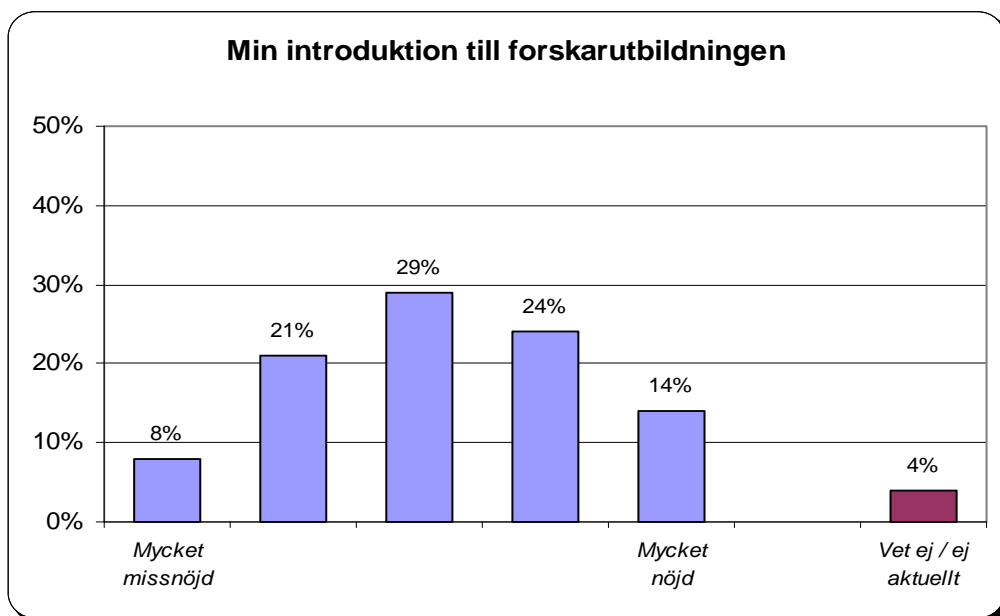

Introduktionen till forskarutbildningen

Introduktionen till forskarutbildningen tillhör de aspekter där tillfredsställelsen relativt sett är lägre. Nästan fyra tiondelar har valt något av de två positiva svarsalternativen medan nästan tre tiondelar har valt något av de två negativa (se figur 6). Andelen som är uttalat nöjda med introduktionen varierar på *fakultetsnivå* mellan 20 procent och 47 procent (sambällsvetenskaplig fakultet).

På *institutionsnivå* finns det en institution där ingen har angett något av de två positiva svarsalternativen på den femgradiga skalan, samtidigt som det finns institutioner där cirka tre fjärdedelar har angett något av dessa alternativ (institutionen för evolution, genomik och systematik och kulturgeografiska institutionen).

Figur 6.

VETENSKAPLIG MILJÖ

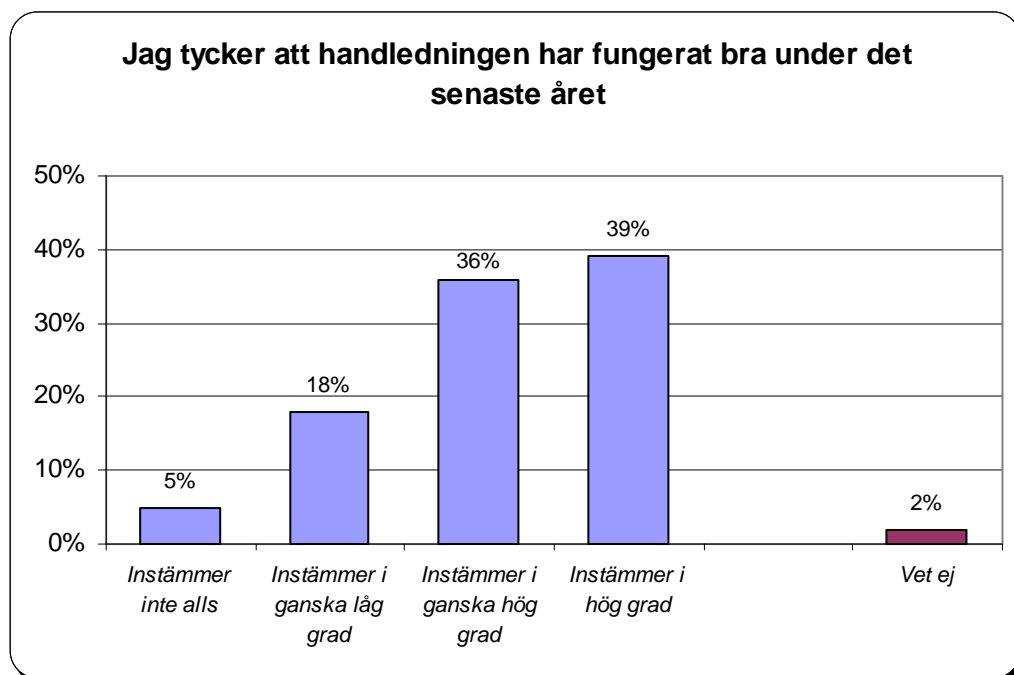
Handledning

Handledningssituationen i stort

Flera av enkätens frågor behandlar handledningen och avhandlingsarbetet. I en av frågorna fick doktoranderna ta ställning till påståendet ”Jag tycker att handledningen har fungerat bra under det senaste året”. Tre fjärdedelar instämmer i ganska hög eller i hög grad i detta påstående. Nära var fjärde instämmer dock i ganska låg grad eller inte alls (se figur 7).

Bland *institutionerna* varierar andelen som instämmer i ganska hög eller i hög grad mellan 50 procent och 94 procent, där institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap, institutionen för psykologi, litteraturvetenskapliga institutionen och institutionen för farmaci har de högsta andelarna.

Figur 7.

Nästan alla (96%) doktorander svarar att de har en eller flera biträdande handledare. Denna andel har ökat markant jämfört med 2002 då 64 procent uppgav att de hade en biträdande handledare.

Tabell 7. Har du någon/några biträdande handledare?²⁴

	UU	
	-08	(-02)
Ja	96%	(64%) ²⁵
Nej	4%	(36%)
Totalt	100%	(100%)

Flertalet (75%) av doktoranderna får mest handledning av sin huvudhandledare medan var fjärde i praktiken får mest handledning av sin/sina biträdande handledare (se tabell 8). Andelen som får den mesta handledningen av sin huvudhandledare är högre än i 2002 års doktorandundersökning.

Tabell 8. Om ja, får du i praktiken mest handledning av din/dina biträdande handledare?²⁶

	UU	
	-08	(-02)
Ja	25%	(35%)
Nej	75%	(65%)
Totalt	100%	(100%)

²⁴ I 2002 års enkät formulerades frågan: "Har Du en biträdande handledare?".

²⁵ I 2002 års enkät fanns det två ja-svarsalternativ; "Ja, en man" och "Ja, en kvinna". Summan av dem som valt något av dessa två svarsalternativ redovisas i tabellen under "Ja".

²⁶ I 2002 års enkät formulerades frågan "Är Din biträdande handledare den person som Du i praktiken får mest handledning av?".

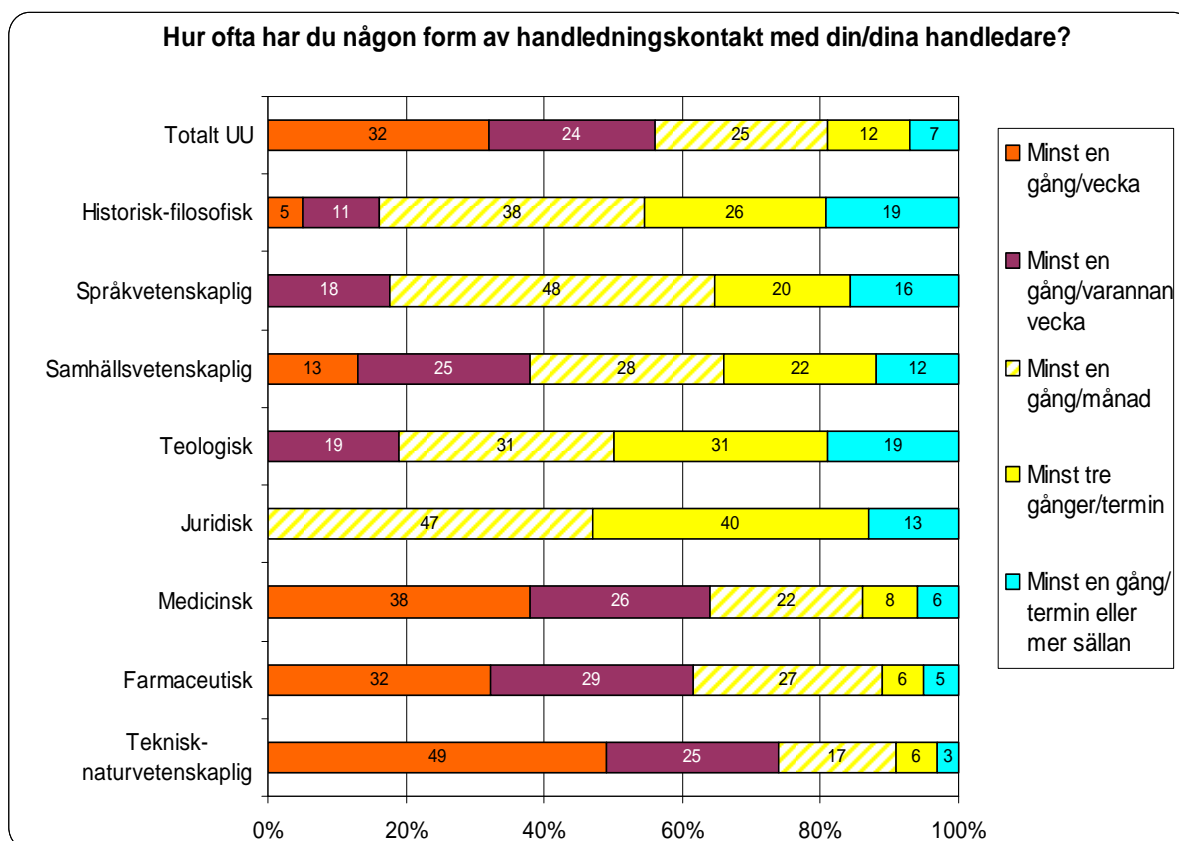
Frekvensen i handledarkontakter

Tre frågor i enkäten handlar om frekvens och omfattning av handledningen. Doktoranderna har besvarat frågor om:

- *hur ofta* de har någon form av handledningskontakt med sin/sina handledare,
- *hur nöjd* man är med handledningens omfattning i tid, samt
- *huruvida man är osäker på hur ofta* man kan träffa sin handledare

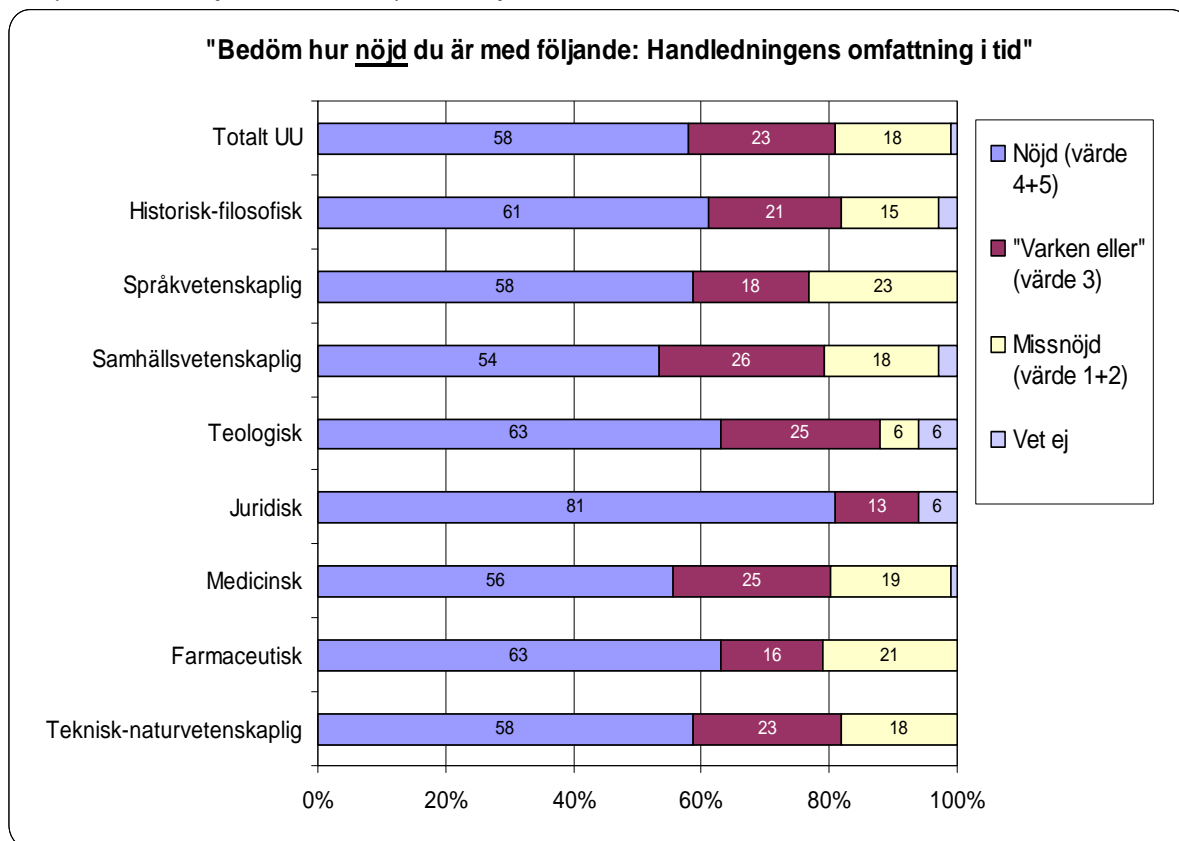
Svarsfördelningen för frågan ”Hur ofta har du någon form av handledningskontakt med din/dina handledare?” redovisas i figur 8 nedan. I figuren framgår bl.a. att det vanligaste svaret är att doktoranderna har någon form av handledarkontakt minst en gång per vecka, vilket en av tre svarande har uppgivit. Ungefär var femte doktorand uppger att de har handledarkontakt mer sällan än en gång per månad.Handledningsfrekvensen förefaller ha ökat sedan 2002, då 27 procent hade handledarkontakt minst en gång per vecka och andelen som hade handledarkontakt mer sällan än en gång per månad var 30 procent. Variationen är stor mellan olika vetenskapsområden, där frekvensen är avsevärt större inom de medicinsk-farmaceutiska och teknisk-naturvetenskapliga ämnesområdena. Ytterligheterna representeras av doktoranderna vid teknisk-naturvetenskaplig fakultet där nära hälften har minst en handledningskontakt per vecka och doktorander vid språkvetenskaplig, teologisk och juridisk fakultet där ingen av de svarande uppger motsvarande handledningsfrekvens.

Figur 8.

Hur nöjda är de svarande med denna omfattning av handledningen? I figur 9 redovisas hur doktoranderna bedömer sin tillfredsställelse på en fem-gradig skala som sträcker sig från "Mycket missnöjd" till "Mycket nöjd". Nästan sex tiondelar har valt något av de två positiva svarsalternativen medan 18 procent har valt något av de två negativa. Tillfredsställelsen med omfattningen varierar på *fakultetsnivå* mellan 54 procent och 81 procent (juridisk fakultet). Juridiska fakultetens doktorander är mest nöjda med handledningens omfattning, trots att de hör till de fakulteter vars doktorander får handledning med lägst frekvens. Till detta kan finnas olika skäl (se diskussionsavsnittet).

Figur 9. Hur nöjda doktoranderna är avseende handledningens omfattning i tid ("Mycket missnöjd" = 1 till "Mycket nöjd" = 5)

Doktoranderna fick även ta ställning till påståendet "Jag känner mig osäker på hur ofta jag kan träffa min handledare". Drygt var fjärde instämmer i ganska hög eller i hög grad i påståendet (se tabell 9). Denna andel är något högre än 2002 då den var 23 procent. De som känner minst osäkerhet år 2008 återfinns vid teknisk-naturvetenskaplig fakultet.

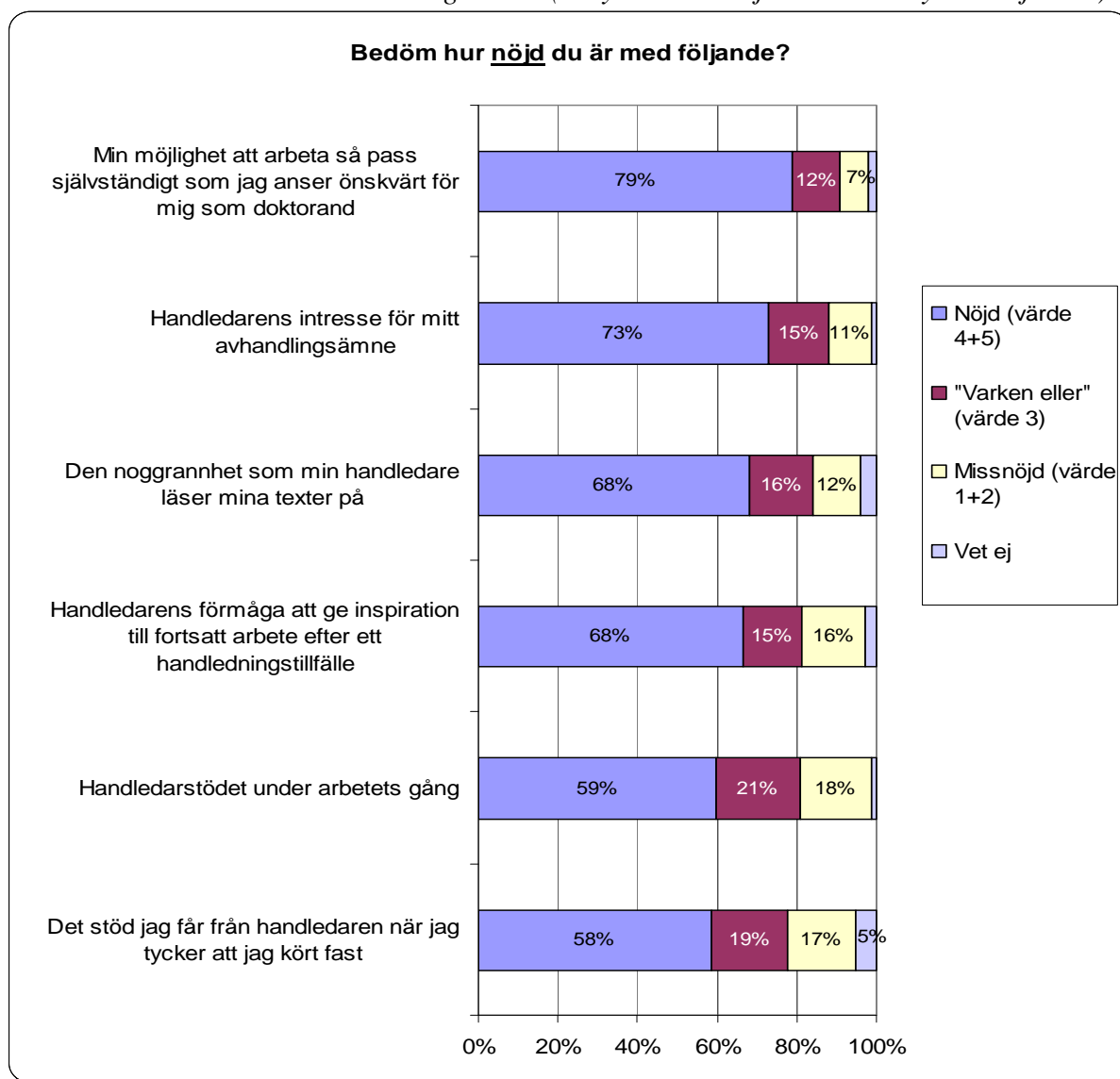
Tabell 9. "Jag känner mig osäker på hur ofta jag kan träffa min handledare"

	UU	
	-08	(-02)
Instämmer i hög grad	9%	(8%)
Instämmer i ganska hög grad	19%	(15%)
Instämmer i ganska låg grad	29%	(25%)
Instämmer inte alls	42%	(51%)
Vet ej/ej aktuell	2%	(1%)
Totalt	100%	(100%)

Handledarrelationen och handledningsstöd

Doktoranderna har fått bedöma ett antal förhållanden som rör handledarrelationen och handledningsstödet, se figur 10. Av figuren framgår att doktoranderna är mest tillfredsställda med handledaren när det gäller dennas intresse för avhandlingsämnet, den noggrannhet som handledaren läser doktorandens texter på samt med handledarens förmåga att ge inspiration till fortsatt arbete efter ett handledningstillfälle. Däremot är en lägre andel, cirka sex tiondelar, uttalat nöjda med handledarstödet under arbetets gång samt med stödet från handledaren när man tycker sig ha kört fast. Ingen större skillnad kan ses i jämförelse med 2002 års studie.²⁷ Däremot ses vissa skillnader mellan *fakulteterna*. Den fakultet som genomgående sticker ut i positiv bemärkelse är juridiska fakulteten. Andra exempel är teologisk fakultet som faller väl ut vad gäller handledarstöd under arbetets gång och inspiration till fortsatt arbete, språkvetenskaplig fakultet och historisk-filosofisk avseende att arbeta så självständigt som man önskar, och medicinsk och språkvetenskaplig gällande den noggrannhet som handledaren läser texterna på.

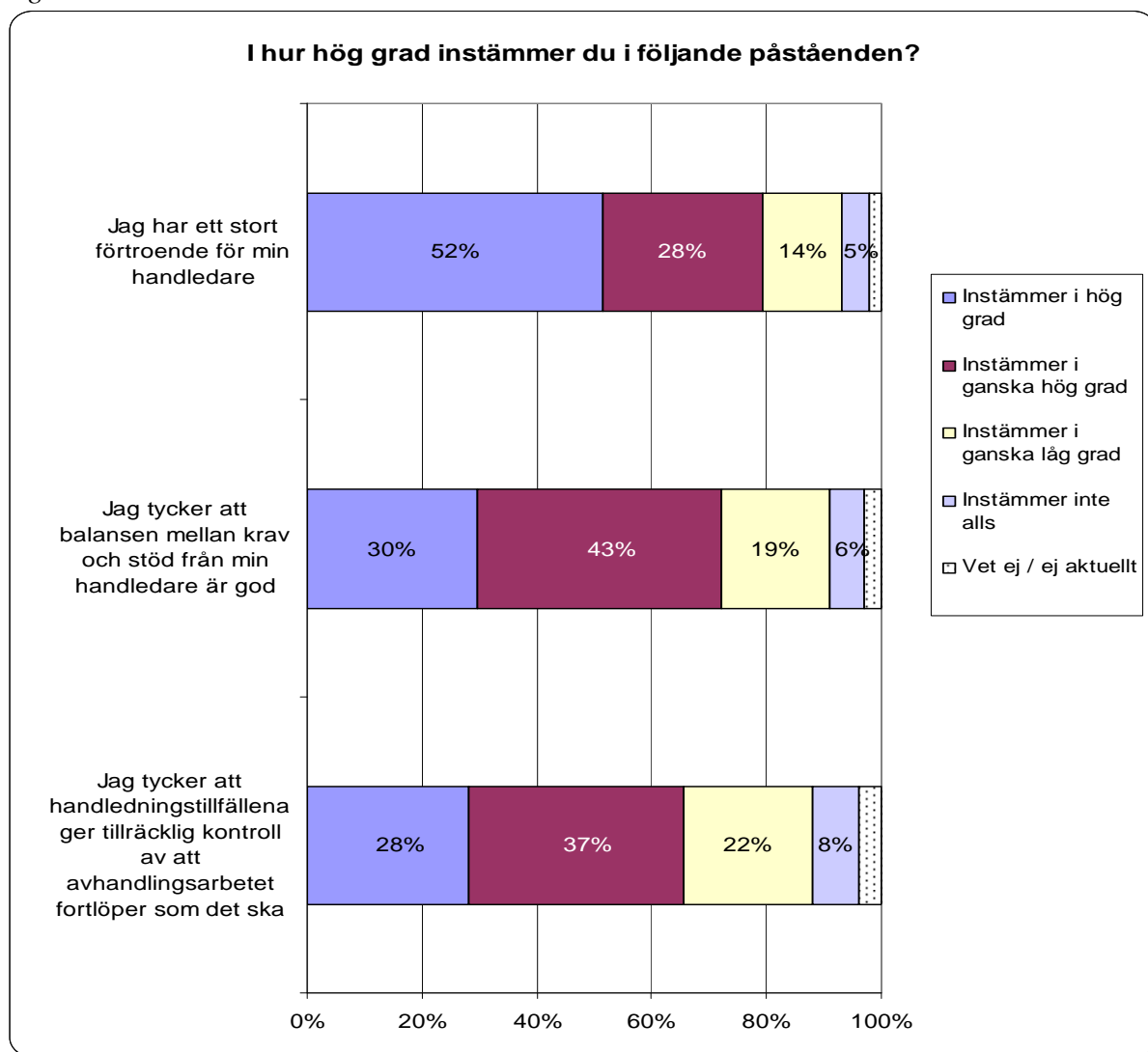
Figur 10. Hur nöjda doktoranderna är avseende ett antal förhållanden i fråga om handledarrelationen och handledningsstödet ("Mycket missnöjd"=1 till "Mycket nöjd"=5)

²⁷ År 2002 formulerades frågan "Uppmuntran att arbeta vidare efter ett handledningstillfälle".

Enkäten innehöll ytterligare ett frågebatteri rörande handledarrelationen, vars svar redovisas i figur 11 och 12 nedan. Åtta tiondelar av de svarande i totalgruppen instämmer i ganska hög eller hög grad i påståendet ”Jag har ett stort förtroende för min handledare”. Vidare instämmer nästan tre fjärdedelar i att de i ganska hög eller i hög grad anser att balansen mellan krav och stöd från handledaren är god, medan var fjärde i låg grad eller inte alls instämmer. Merparten, nästan två tredjedelar, anser att handledningstillfällena ger tillräcklig kontroll av att avhandlingsarbetet fortlöper som det ska, men nästan var tredje doktorand instämmer i låg grad eller inte alls i påståendet.

Figur 11.

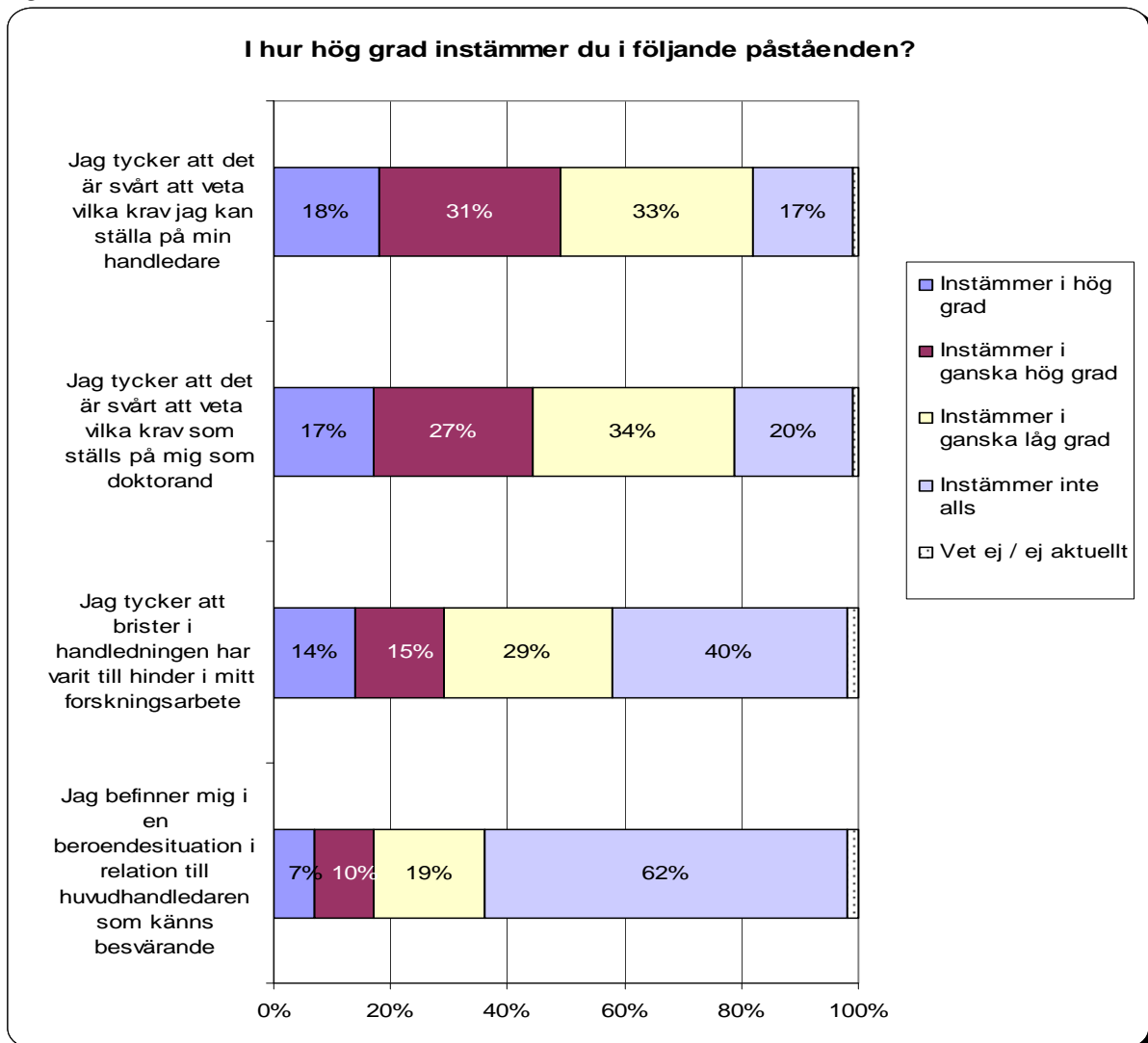

Drygt fyra tiondelar (44%) av doktoranderna i totalgruppen instämmer i ganska hög eller i hög grad i påståendet ”Jag tycker att det är svårt att veta vilka krav som ställs på mig som doktorand” (se figur 12). Bland *institutionerna* varierar andelen som på motsvarande vis instämmer mellan åtta procent och 83 procent, där kulturgeografiska institutionen (8%) och engelska institutionen (10%) har de lägsta andelarna doktorander som tycker att det är svårt att veta vilka krav som ställs på dem.

Av totalgruppen doktorander instämmer 29 procent i ganska hög eller i hög grad i påståendet ”Jag tycker att brister i handledningen har varit till hinder i mitt forskningsarbete”. Det motsvarar resultaten 2002. Lägsta andelen som känner sig hindrade av bristande handledning återfinns vid teologisk och juridisk fakultet. Bland de stora fakulteterna (samhällsvetenskaplig-, medicinsk- och teknisk-naturvetenskaplig fakultet) finns den lägsta andelen vid den samhällsvetenskapliga fakulteten.

Av doktoranderna instämmer 17 procent i ganska hög eller i hög grad i att de befinner sig ”i en beroendesituation i relation till huvudhandledaren som känns besvärande”. Motsvarande andel 2002 var 14 procent. Problemet med besvärande beroende upplevs lägst vid historisk-filosofisk fakultet (9%).

Figur 12.

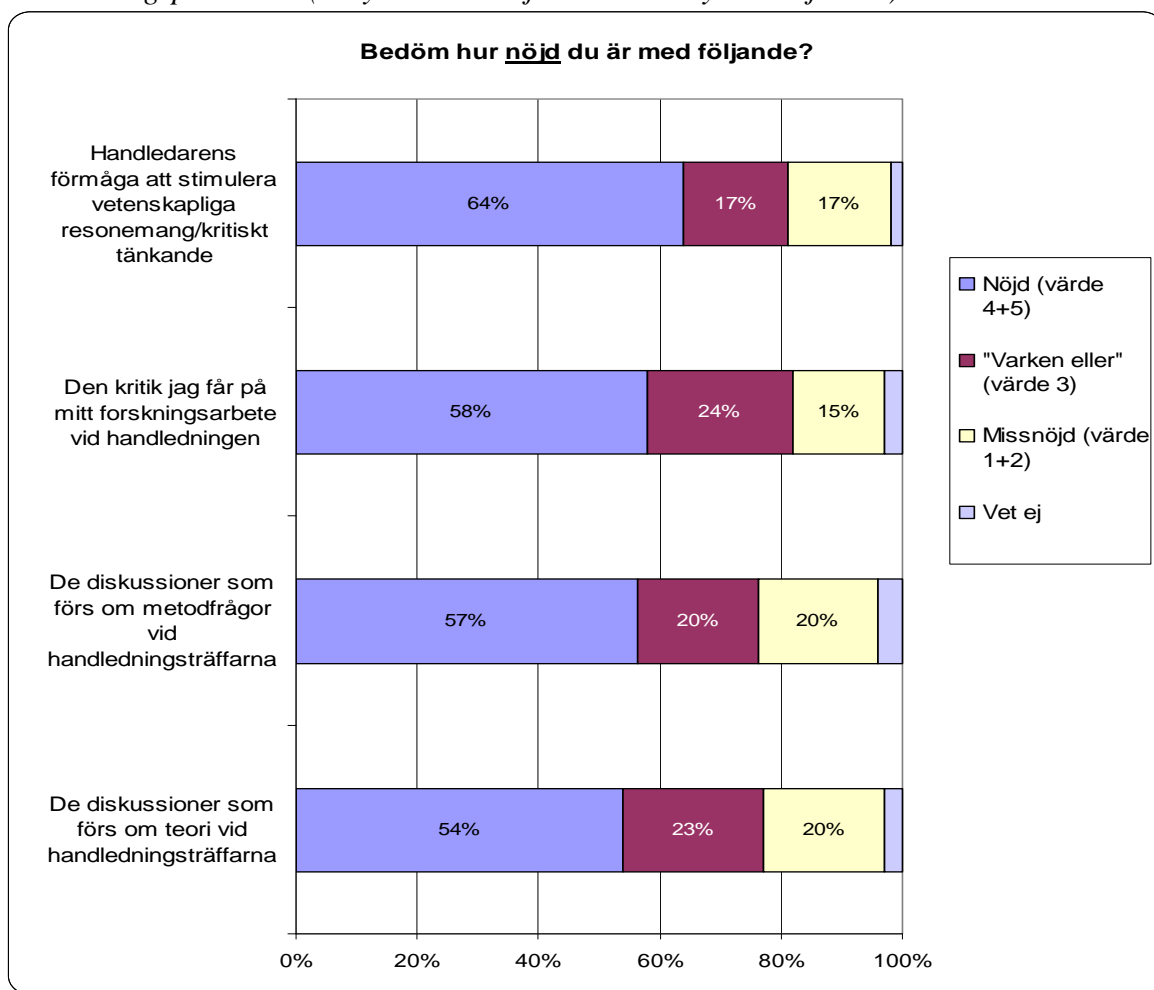
Vetenskaplig granskning och utbyte med andra forskare

I handledning och kurser

Doktoranderna fick i enkäten ta ställning till hur nöjda de är med ytterligare ett antal specifika aspekter som rör handledningsprocessen. I figur 13 redovisas tillfredsställelsen avseende dessa förhållanden. En jämförelse av resultaten med motsvarande från 2002, visar att svarmönstret i stort sett är detsamma, förutom att andelen som uttrycker missnöje med de diskussioner som förs om metodfrågor vid handledningsträffarna är något högre 2008 än i 2002 års studie.

Av figuren framgår att doktoranderna är mest nöjda med handledarens förmåga att stimulera vetenskapliga resonemang/kritiskt tänkande²⁸. Nästan två av tre doktorander har angett något av de två positiva svarsalternativen medan 17 procent har valt något av de två negativa. Andelen som har valt något av de två mest positiva svarsalternativen varierar på *institutionsnivå* mellan 25 procent och 94 procent, där juridiska institutionen och historiska institutionen har de högsta andelarna.

Figur 13. Hur nöjda doktoranderna är avseende ett antal förhållanden i fråga om handledningsprocessen ("Mycket missnöjd"=1 till "Mycket nöjd"=5).

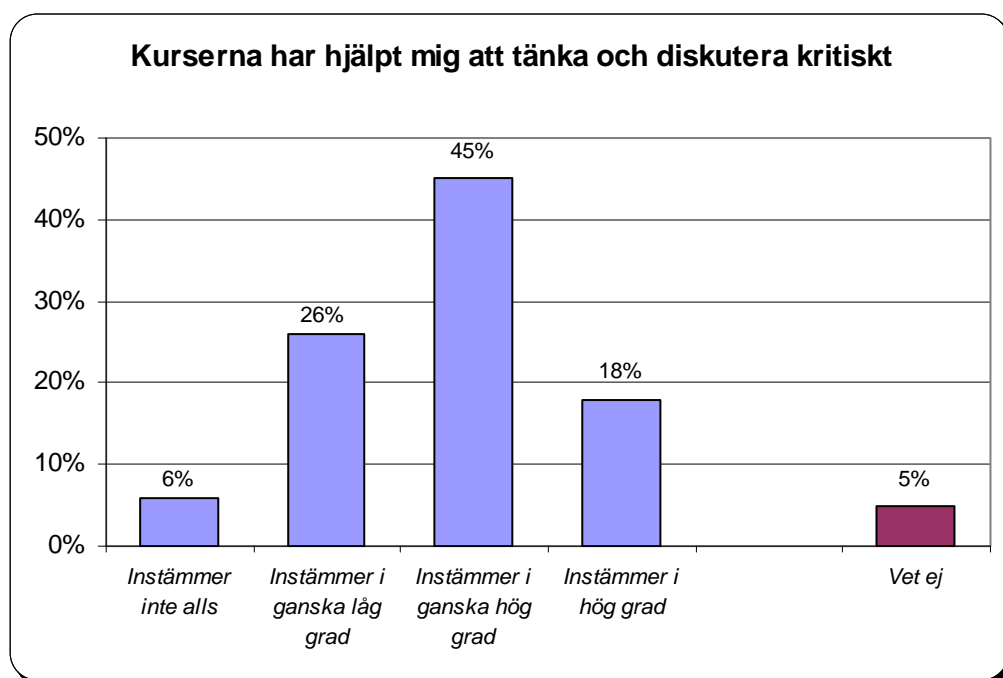
²⁸ Påståendet om handledarens förmåga att stimulera vetenskapliga resonemang/kritiskt tänkande saknades i 2002 års enkät.

Avseende handledarens förmåga att stimulera vetenskapliga resonemang/kritiskt tänkande respektive den kritik man får på sitt forskningsarbete vid handledningen uppvisar juridiska fakulteten och teologiska fakulteten högsta andelen nöjda 2008. Av övriga fakulteter har samhällsvetenskapliga fakulteten en något högre andel (72%) som är nöjda med handledarens förmåga att stimulera vetenskapliga resonemang/kritiskt tänkande.

Av figur 14 framgår att nästan två tredjedelar instämmer i att kurserna har hjälpt dem att tänka och diskutera kritiskt, vilket motsvarades av 59 procent 2002. Andelen som instämmer i hög eller i ganska hög grad varierar på *fakultetsnivå* mellan 55 procent och 81 procent (teologiska fakulteten). Bland de stora fakulteterna instämmer även en hög andel (77%) svarande från samhällsvetenskapliga fakulteten i hög grad eller i ganska hög grad i påståendet (detsamma gäller för historisk-filosofisk och juridisk fakultet).

Det finns en betydande variation mellan doktorandernas uppfattningar på *institutionsnivå* avseende frågan om kurserna har hjälpt doktoranden att tänka och diskutera kritiskt. Samtliga svarande utom en instämmer i ganska hög eller i hög grad vid statsvetenskapliga institutionen, historiska institutionen respektive litteraturvetenskapliga institutionen. Samtidigt finns det institutioner där 30 procent instämmer på motsvarande vis.

Figur 14.

I seminariemiljö

I ett enkätavsnitt fick doktoranderna besvara ett antal frågor om seminarieverksamheten vid deras institution eller inom deras forskargrupp/motsvarande. Åtta av tio doktorander svarar att det förekommer regelbundna seminarier, och fem procent att det inte förekommer någon seminarieverksamhet överhuvudtaget (se tabell 10). Andelen som rapporterar att det erbjuds regelbunden seminarieverksamhet vid institutionen eller inom forskargruppen/motsvarande varierar på *fakultetsnivå* mellan 69 procent och 100 procent (teologisk fakultet). Vid nio av *institutionerna* uppger samtliga svarande att de har regelbundna seminarier, detta gäller t.ex. vid institutionen för nordiska språk, institutionen för genetik och patologi, institutionen för medicinsk biokemi och mikrobiologi och vid litteraturvetenskapliga institutionen. Samtidigt finns det enstaka institutioner där nästan en tredjedel respektive en fjärdedel har svarat att det inte förekommer några seminarier.

Tabell 10. Förekommer det seminarier vid din institution eller inom din forskargrupp/motsvarande?

	UU -08
Ja, regelbundna seminarier (t.ex. i form av seminariserie)	80%
Ja, något enstaka seminarium per termin	15%
Nej	5%
Totalt	100%

De som har svarat att det förekommer seminarier fick även besvara frågan om de har deltagit i dessa. Två tredjedelar av doktoranderna säger sig alltid eller mestadels ha deltagit under det senaste året (se tabell 11). På *fakultetsnivå* varierar motsvarande andel mellan 55 och 88 procent, där deltagandet är störst vid juridisk fakultet.

Tabell 11. Har du deltagit i dessa under det senaste året?

	UU -08
Ja, alltid	17%
Ja, mestadels	49%
Ja, ibland	24%
Nej, sällan	8%
Nej, aldrig	2%
Totalt	100%

Orsaker till begränsat seminariedeltagande

De som endast har deltagit i ett fåtal seminarier av dem som har erbjudits fick besvara en öppen fråga om vilket som är det viktigaste skälet till detta.

Bland dem som sällan eller aldrig deltar i seminarier är de vanligaste orsakerna bortprioritering på grund av tidsbrist, praktiska hinder samt missnöje med seminariernas innehåll och utformning.

Den största enskilda orsaken är upplevd *tidsbrist*, som oftast resulterar i en prioritering av det egna avhandlingsarbetet. Det är särskilt vanligt bland doktorander i slutfas. Annat som doktoranderna endera väljer eller tvingas att prioritera är undervisning, kliniskt arbete, annat ordinarie arbete, studentfackliga möten etc. Det finns också exempel på institutioner där inte alla doktorander förväntas delta i seminarieverksamheten. Det gäller t.ex. förstaårsdoktorander på vissa håll.

Bland *praktiska hinder* för deltagande ryms sådant som frånvaro på grund av resor, föräldraledighet och sjukskrivning. Deltidsarbetande doktorander med barn har också praktiskt svårt med deltagande, framförallt när seminarier är förlagda till sen eftermiddagskvällstid. Boende eller arbete på annan ort är ett annat skäl till bristande deltagande, liksom att vara extern doktorand. Några menar att en bättre framförhållning vid planering av seminarier skulle öka deltagandet.

I kategorin *seminariernas innehåll och utformning* är den vanligaste orsaken till att avstå från seminariedeltagande att seminarieämnet inte ligger i linje med det egna avhandlingsarbetet.

Ämnet som seminarierna behandlar ligger för långt ifrån mitt eget ämne så jag känner att jag inte har någon nytta av dem.

Några understryker att en stor bredd på seminarieämnena är allmänbildande, men att det förutsätter att det överhuvudtaget går att tillgodogöra sig innehållet. Seminarieverksamhet i den mindre forskargruppen ses ofta som mest givande, eftersom ämnesinnehållet har mer direkt bäring på den egna forskningen.

Obligatoriska seminarier förekommer, ibland poänggivande med examinationsmoment. Inställningen till obligatorium varierar, alltifrån dem som saknar obligatorium men efterfrågar det, till dem som redan har det och lyfter fram negativa sidor av tvingande deltagande.

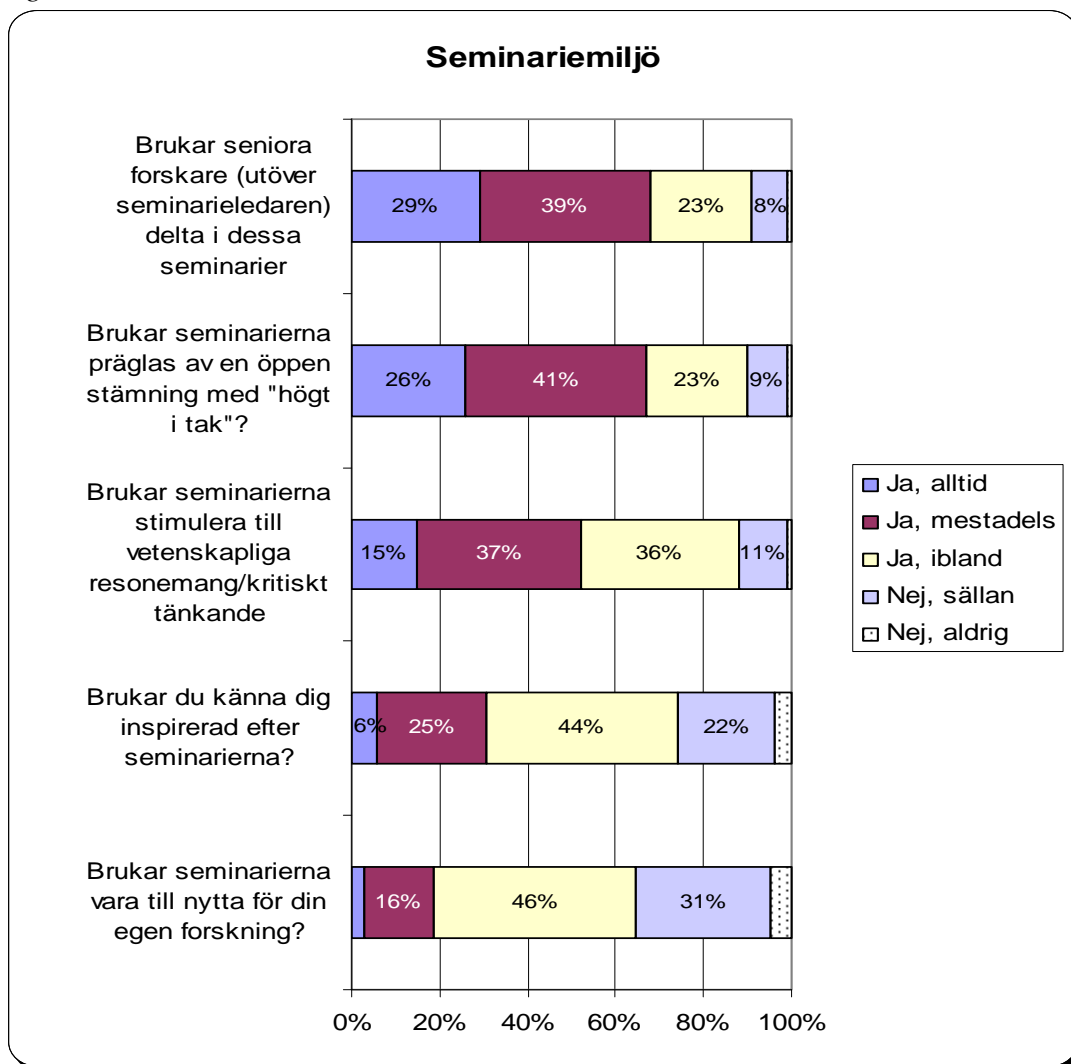
Andra skäl till att inte delta är att seminarierna rätt och slätt upplevs som ”tråkiga”, att de håller för låg kvalitet, att de är för många eller att seniora forskare inte deltar.

Avsaknad av seniora forskare på seminarierna vilket lett till att seminarierna inte gett det vetenskapliga utbyte de rimligtvis bör ge. Situationen dock förändrad på institutionen fr om nästa termin. Minst två seniora forskare kommer nu finnas på plats och har åtagit sig att läsa igenom det material som ska presenteras under seminariet. Har således stora förhoppningar om att utbytet av seminarierna nu kommer förbättras.

Det finns också synpunkter på att det förekommer för lite diskussion, framförallt bland doktoranderna. Det är lätt hänt att de seniora forskarna dominerar. Dålig psykosocial miljö i gruppen och/eller i forskargruppen är andra skäl till att undvika seminariedeltagande.

Doktoranderna fick vidare besvara ett antal frågor som rör seminariemiljön (se figurerna 15 och 16). Två tredjedelar av de svarande uppger att institutionens seminarier alltid eller mestadels präglas av en öppen stämning med ”högt i tak” (vilket är ungefär som 2002, då motsvarande andel var 63%). En ungefär lika stor andel (68%) uppger att seniora forskare alltid eller mestadels deltar i seminarierna.

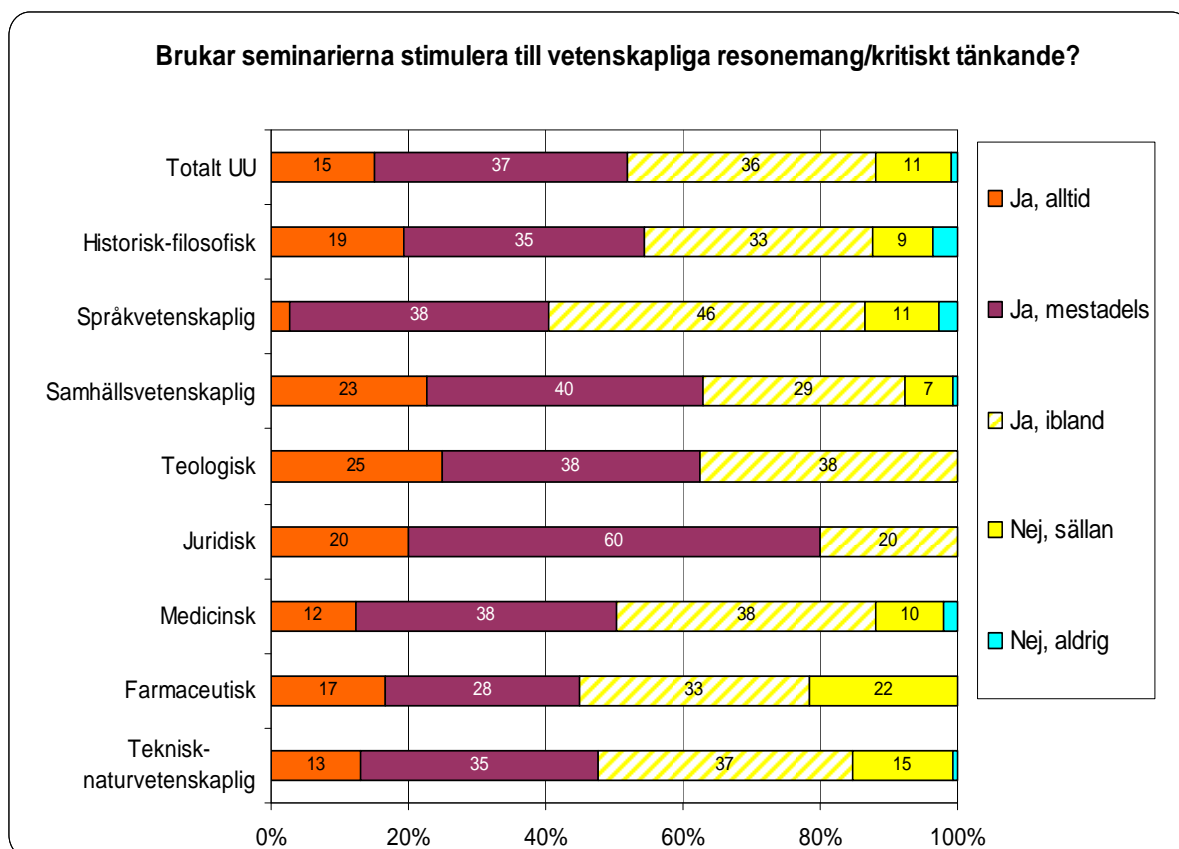
Figur 15.

Drygt hälften anser att seminarierna alltid eller mestadels stimulerar till vetenskapliga resonemang/kritisk tänkande. Däremot svarar 36 procent att de sällan eller aldrig tycker att seminarierna är till nytta för den egna forskningen och 26 procent att de sällan eller aldrig känner sig inspirerade efter seminarierna. Det finns betydande variationer mellan *fakulteterna* för frågorna redovisade i figur 15. Doktorander inom teknisk-naturvetenskaplig respektive medicinska-farmaceutiska vetenskapsområdena tenderar i mindre utsträckning tycka att seminarierna brukar präglas av nytta och inspiration än doktoranderna vid flera av fakulteterna inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga ämnesområdet. Bland de stora fakulteterna är det vid teknisk-naturvetenskaplig fakultet en något högre andel som svarar att seniora forskare brukar delta i seminarierna och att dessa brukar präglas av en öppen stämning med ”högt i tak”. Den enskilda fakultet vars doktorander genomgående är de som bedömer aspekterna som mest gynnsamma är den juridiska (se figur 16 samt bilaga 1).

Som framgår av figur 16 anser doktoranderna vid juridisk, teologisk och samhällsvetenskaplig fakultet i högre utsträckning än övriga fakulteter att seminarierna brukar stimulera till vetenskapliga resonemang/kritiskt tänkande. Andelen som anser att seminarierna alltid eller mestadels brukar stimulera till vetenskapliga resonemang/kritiskt tänkande varierar på *institutionsnivå* från 20 procent, till nationalekonomiska institutionens 82 procent. Institutionen har också den högsta andelen svarande som anser att seminarierna präglas av en öppen stämning med ”högt i tak”. Andelen som har svarat att så alltid eller mestadels är fallet varierar mellan 18 procent till 91 procent på institutionsnivå.

Figur 16.

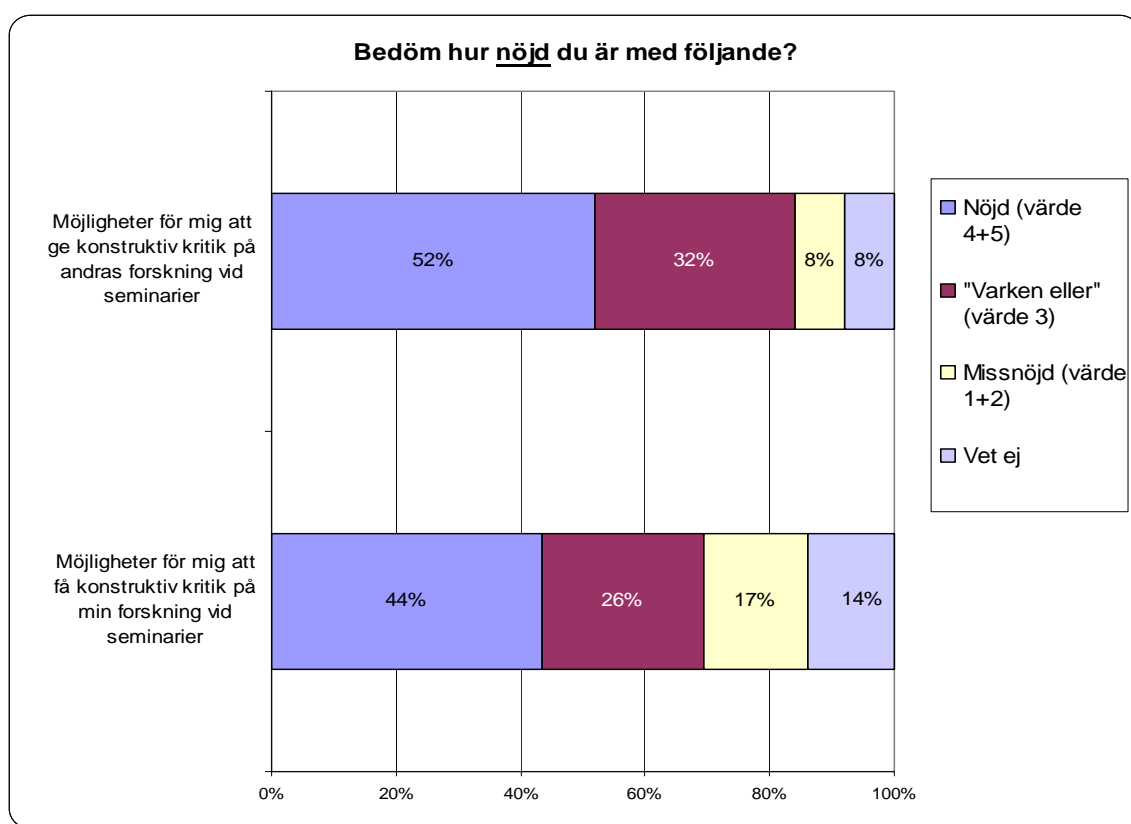

Doktoranderna fick även ta ställning till ett par specifika aspekter som rör seminarieverksamheten vid institutionen:

- Möjligheter för mig att *få* konstruktiv kritik på min forskning vid seminarier
- Möjligheter för mig att *ge* konstruktiv kritik på andras forskning vid seminarier

I figur 17 framgår att doktoranderna är något mer nöjda med möjligheten att ge konstruktiv kritik på andras forskning vid seminarier jämfört med möjligheten att få motsvarande kritik. Tillfredsställelsen avseende dessa aspekter är något lägre än 2002. För flera av fakulteterna inom det humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet tenderar doktoranderna att vara nöjdare än övriga doktorander.

Figur 17. Hur nöjda doktoranderna är avseende två aspekter av institutionens seminarieverksamhet ("Mycket missnöjd"=1 till "Mycket nöjd"=5).

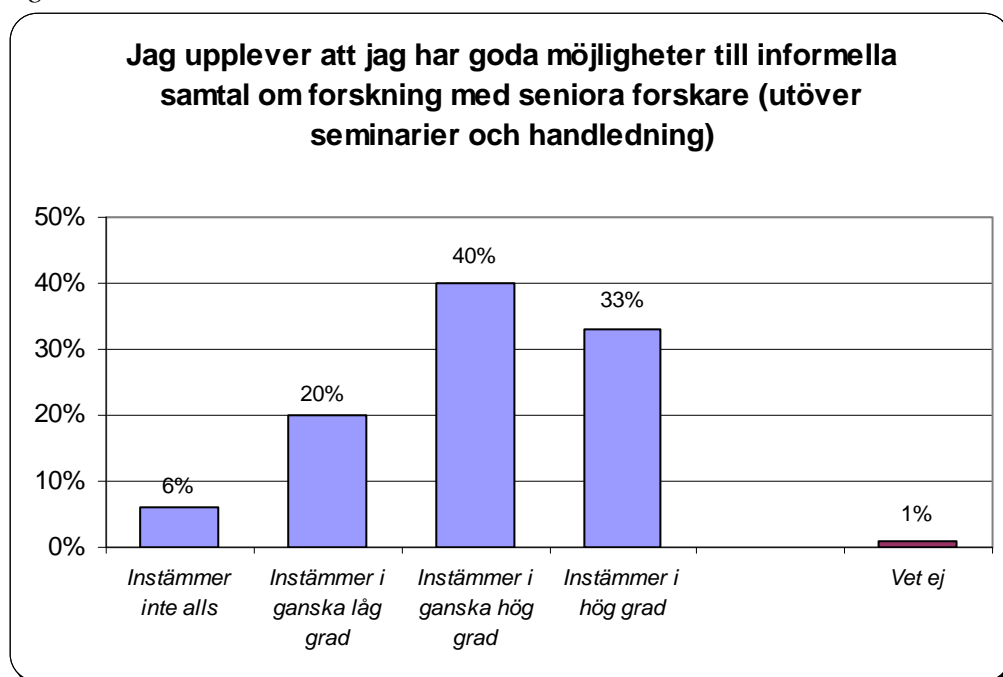

I informella samtal

Nästan tre fjärdedelar i totalgruppen upplever att de har goda möjligheter till informella samtal om forskning med seniora forskare (utöver handledarna), se figur 18. Motsvarande andel varierar på *fakultetsnivå* mellan 43 procent och 94 procent (juridiska fakulteten). Även teknisk-naturvetenskaplig fakultet uppvisar en något högre andel (80%) positiva än övriga.

Andelen som instämmer i ganska hög eller i hög grad i att de har goda sådana möjligheter varierar på *institutionsnivå* mellan 18 procent och 95 procent, där flera institutioner har fler än nio tiondelar som anser att så är fallet t.ex. företagsekonomiska institutionen och institutionen för fysiologi och utvecklingsbiologi.

Figur 18.

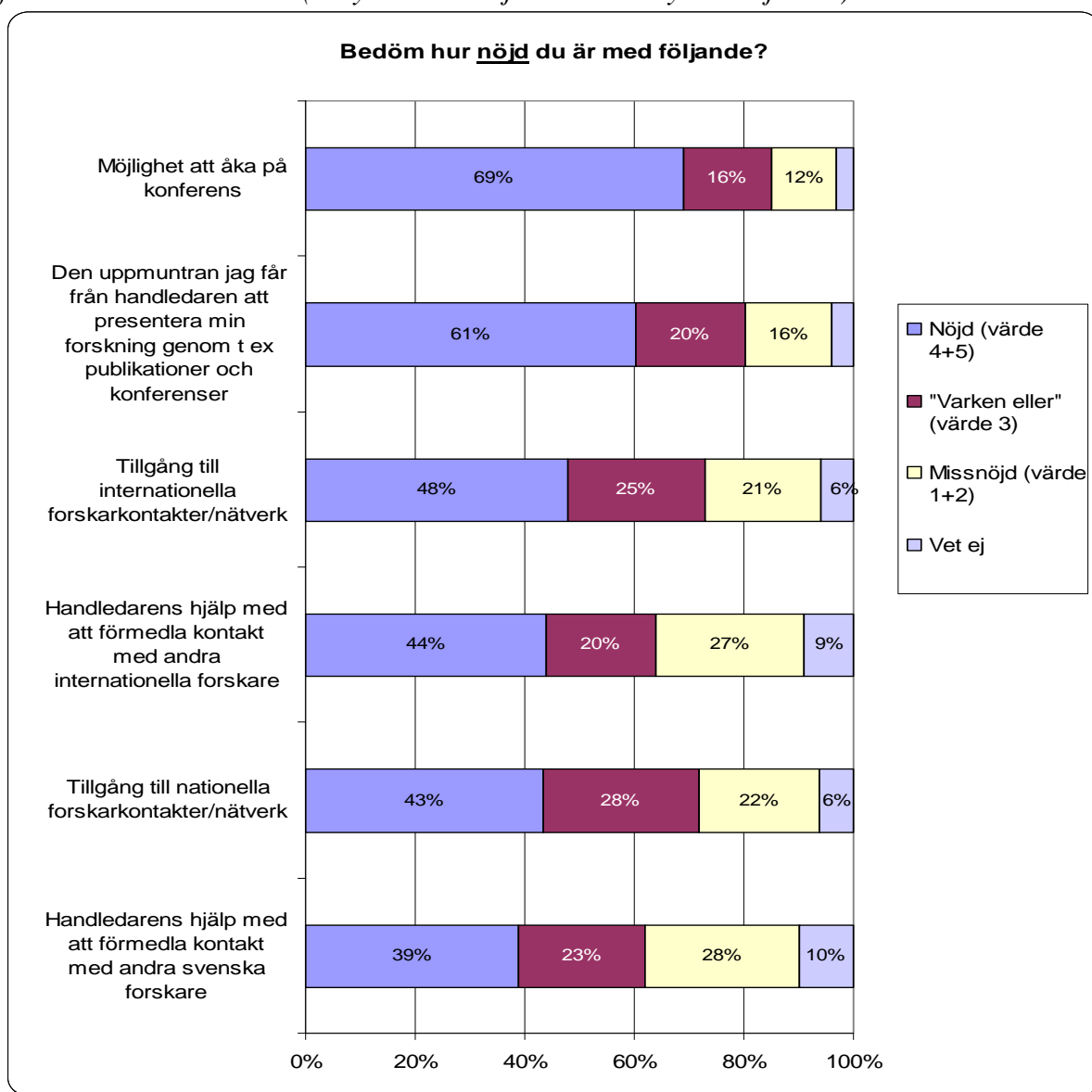

Nationella och internationella kontakter

Tillgång till nationella och internationella forskarkontakter/nätverk är aspekter där tillfredsställelsen i totalgruppen är relativt sett lägre jämfört med vissa andra aspekter som efterfrågas i enkätfrågorna. Däremot är 69 procent uttalat nöjda med möjligheten att åka på konferens, vilket också skiljer sig jämfört med motsvarande resultat 2002 då 60 procent var nöjda.

För de förhållanden som redovisas i figur 19 finns det vissa skillnader mellan olika *fakulteter* och än större skillnader mellan olika institutioner. Juridiska fakultetens doktorander är mer nöjda än övriga fakulteters doktorander med tillgången till nationella forskarkontakter/nätverk och med handledarens hjälp med att förmedla kontakt med andra svenska forskare. Teknisk-naturvetenskapliga fakultetens doktorander är mer nöjda än övriga med tillgången till internationella forskarkontakter/nätverk.

Figur 19. Hur nöjda doktoranderna är avseende nationella och internationella forskarkontakter/nätverk ("Mycket missnöjd"=1 till "Mycket nöjd"=5).

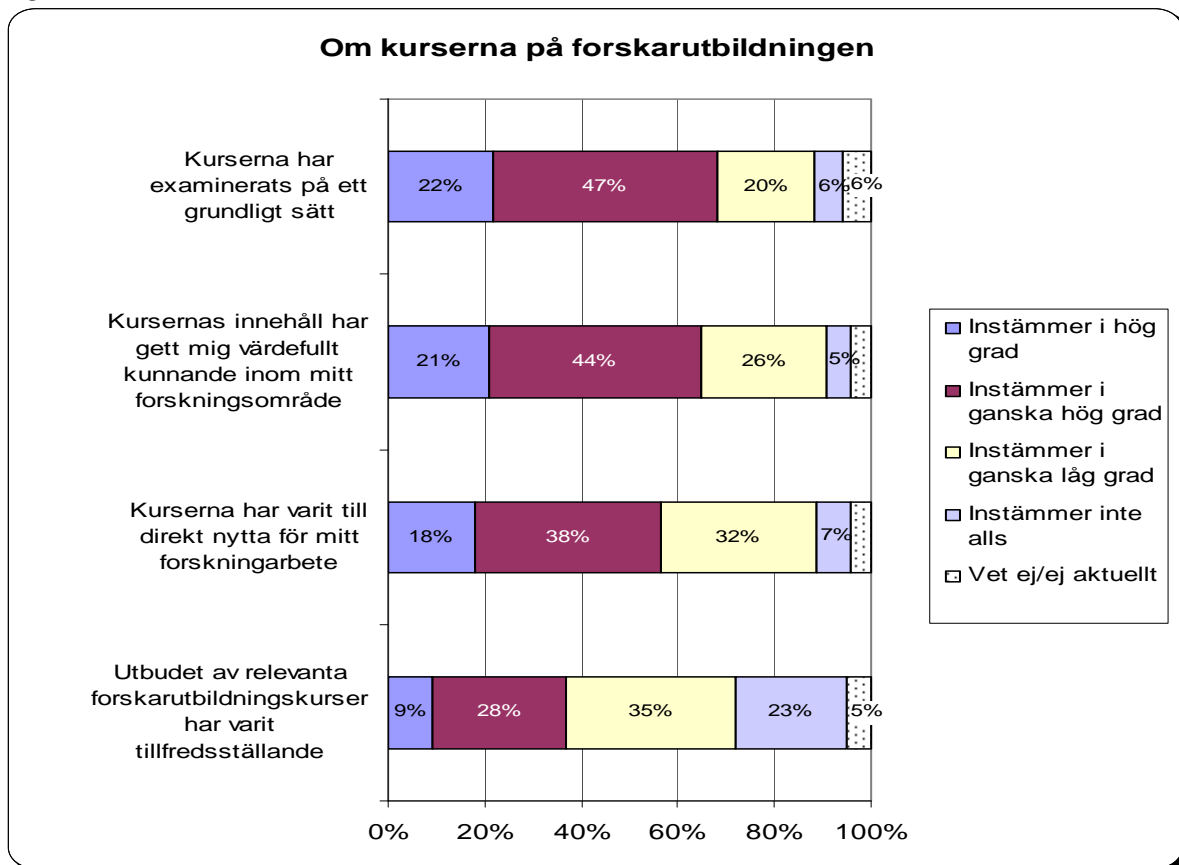

Kurser

Under föregående avsnitt om vetenskaplig granskning redovisas resultaten för i vilken mån doktoranderna instämmer i påståendet ”Kurserna har hjälpt mig att tänka och diskutera kritiskt” (se figur 14). Doktoranderna har fått ta ställning till ytterligare fem påståenden om hur forskarutbildningens kurser ”i genomsnitt” har fungerat under deras totala doktorandtid. I tolkningen av resultaten bör man ha i åtanke att doktoranderna har deltagit i ett varierande antal kurser t.ex. på grund av att de har kommit olika långt i sin forskarutbildning. I figur 20 nedan framgår svarsfördelningen för dessa frågor.

Ungefär två tredjedelar instämmer i ganska hög eller i hög grad i att kurserna har examinerats på ett grundligt sätt samt att innehållet i kurserna har gett värdefullt kunnande inom det egna forskningsområdet. En något lägre andel (56%) tycker att kurserna har varit till direkt nytta för det egna forskningsarbetet (71% 2002)²⁹. I lägst grad instämmer doktoranderna i att utbudet av relevanta forskarutbildningskurser har varit tillfredsställande. Här instämmer nästan sex tiondelar inte alls eller i ganska låg grad.

Figur 20.

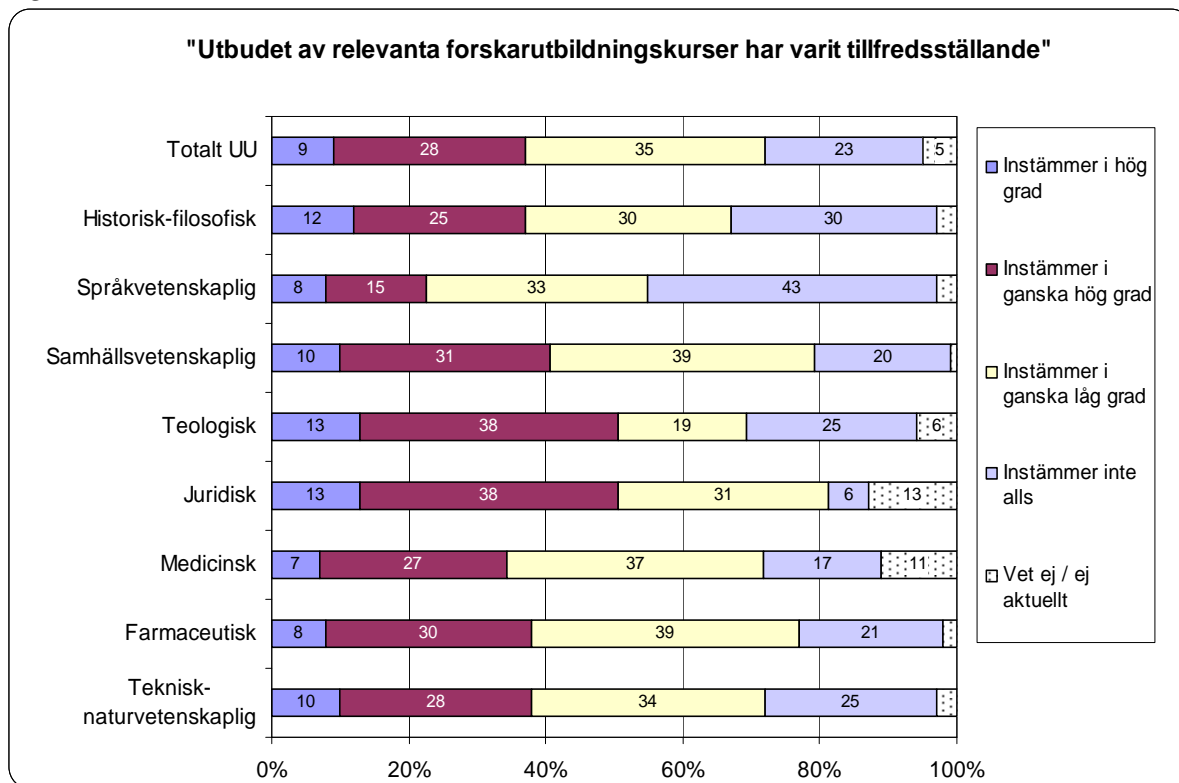

För flera av de olika aspekterna av forskarutbildningskurser är tillfredsställelsen på *fakultetsnivå* mest uttalad vid teologisk och juridisk fakultet, men det finns en variation. Grundligast examination av kurser rapporteras av samhällsvetenskapliga samt juridiska fakulteternas doktorander.

²⁹ Skillnaden kan bero på en skillnad i formulering mellan 2002 och 2008 års enkät. I den förra står endast ”nytta” i den senare ”direkt nytta”.

Genomgående bland samtliga *fakulteter* är det en stor andel som i ganska låg grad eller inte alls anser att kursutbudet har varit tillfredsställande (se figur 21). På *institutionsnivå* varierar andelen som instämmer i hög eller i ganska hög grad mellan noll procent och 75 procent där institutionen för fysik och materialvetenskap har den högsta andelen.

Figur 21.

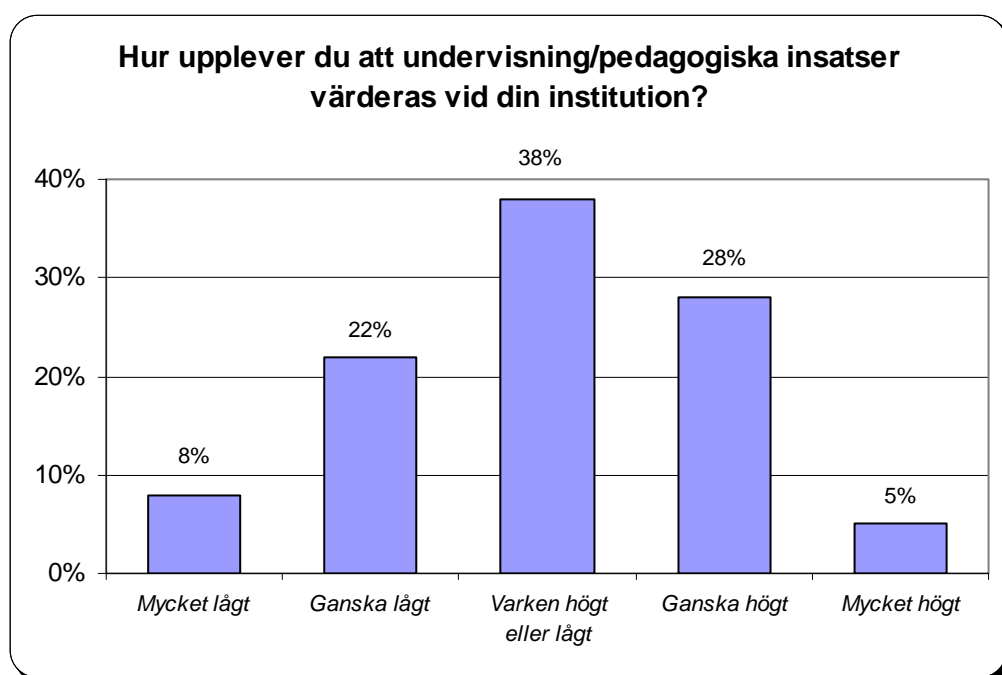

Undervisning

Undervisningens värde

Samtliga respondenter fick svara på hur man upplever att undervisning/pedagogiska insatser värderas vid institutionen. En tredjedel svarar att undervisning/pedagogiska insatser värderas ganska högt eller mycket högt (se figur 22). Bland *fakulteterna* varierar denna andel mellan 23 procent och juridiska fakultetens 69 procent (teologiska fakulteten har en ungefär lika stor andel). Av de större fakulteterna har samhällsvetenskapliga fakulteten en högre andel (43%) som upplever att undervisning/pedagogiska insatser värderas högt. Motsvarande varians på *institutionsnivå* sträcker sig mellan fyra procent och 69 procent.

Figur 22.

Nästan alla (93%) av dem som har undervisat värderar sina erfarenheter av detta som mycket eller ganska värdefulla (se tabell 12). Denna andel var i stort sett densamma 2002, men under perioden tycks det ha skett en viss förskjutning från att se erfarenheter av undervisning som mycket värdefulla till ganska värdefulla.

Tabell 12. Om du har undervisat, hur värderar du dina erfarenheter av detta?

	UU	
	-08	(-02)
Mycket värdefulla	54%	(62%)
Ganska värdefulla	39%	(33%)
Inte särskilt värdefulla	6%	(5%)
Inte alls värdefulla	1%	(1%)
Totalt ³⁰	100%	(100%)

³⁰ n=757

Varför det har varit värdefullt/inte värdefullt att undervisa

De som har undervisat har även besvarat en öppen fråga som löd ”På vilket sätt var det värdefullt alternativt inte värdefullt att undervisa?”.

De mest frekvent förekommande svaren bland totalgruppen doktorander om varför det var värdefullt att undervisa, anger olika aspekter av att det är *utvecklande och lärorikt*. Bland dessa är det många som kommenterar att det är lärorikt att förklara för andra/att förmedla kunskap samt att få pedagogisk träning/utveckling. Många av kommentarerna framhåller också den träning i presentationsteknik och i att tala inför grupp som undervisningen medför.

Undervisningen ger superb träning i att presentera vetenskapligt stoff med målgruppen i fokus- dvs hur presenterar jag innehållet så att det uppfattas som begripligt, intressant och viktigt- för olika målgrupper. Stimulerar till djupare förståelse för det egna ämnet. Mycket bra som träning i presentationsteknik mer allmänt – något man ju har glädje i många sammanhang.

Många tar också upp att undervisningen har bidragit till ett *ökat självförtroende* och en *personlig utveckling*. Flera tar upp att man har fått en övning i att leda.

[...] Det ställer krav på ansvar och organisering och man tar en ledarroll som har varit bra för min personliga utveckling.

En annan svarskategori handlar om att undervisningen har bidragit till *kunskapsutveckling*. Detta t.ex. genom att undervisningen innebär en repetition av baskunskaper, att man måste reflektera över ”självklarheter” inom ämnesområdet samt att kunskapen breddas och/eller fördjupas.

Stimulerar till att ”grunda”, befästa mina kunskaper. Om jag inte riktigt förstått själv så kan jag ju inte heller lära ut. Många viktiga grundläggande frågor ställs av studenter som inte tränats in i samma tänk som alla andra man vanligtvis träffar. [...]

Vidare tar många svar upp att det är *roligt, stimulerande och meningsfullt* att undervisa. Flera av dessa framhåller studentkontakten som rolig och givande, och flera tar upp den feed-back som undervisningen ger som någonting positivt.

Andra svars kategorier tar upp att undervisningserfarenheten är *meriterande* eller *värdefull för avhandlingsarbetet och forskningen*.

Förutom att det är mycket roligt och jag lär mig mycket av att undervisa, så ser jag det som en mycket viktig erfarenhet inför min framtida karriär och som ett viktigt tillägg i min CV.

Flera doktorander tar även upp att det är *nyttigt med ett annat fokus än avhandlingen*.

En majoritet av dem som har besvarat frågan ”På vilket sätt var det värdefullt alternativt inte värdefullt att undervisa?” har kommenterat olika aspekter som gör att man bedömer undervisningserfarenheten som värdefull. De som har lämnat mer negativa kommentarer till värdet av att undervisa har ofta tagit upp att undervisningen har varit för tidskrävande, t.ex. att den har tagit tid från avhandlingsarbetet.

[...] För att få undervisningsjobb efter disputationen gäller det att plocka in så många lektorstimmar som möjligt, men det tar mycket tid från avhandlingsskrivandet. Dvs för avhandlingen i sig negativt med undervisning men för erfarenheten som kan gynna en när man är klar är det positivt.

Flera har också kommenterat att undervisningsnivån varit för låg, att man har fått undervisa på kurser utanför sin kompetens eller intresseområde samt att undervisningen är lågt värderad.

Det är bra att hålla kontakten med grundutbildningen och få föra sin kunskap vidare, och det är en viktig merit, men undervisningen tar mycket tid och energi och det kan kännas frustrerande att undervisa på lägre nivåer där man inte har någon nytta av sin forskning och sin specialkompetens.

Undervisningserfarenheter

Doktoranderna fick uppskatta i vilken omfattning de hittills har undervisat under sin doktorandtid. Av tabell 13 framgår att totalt 81 procent av de svarande har undervisat under sin doktorandtid³¹. Vanligast är att man har undervisat ca 20 procent av sin tid (40 procent av doktoranderna), eller betydligt mindre än så (35%). Andelen som inte har haft någon undervisning alls har minskat sedan 2002, från 25 procent till 18 procent.

Andelen med undervisningserfarenhet varierar på *fakultetsnivå* mellan 56 procent och 91 procent där den högsta andelen doktorander med undervisningserfarenhet i svarsgruppen återfinns vid teknisk-naturvetenskaplig fakultet.

Tabell 13. I vilken omfattning har du hittills undervisat under din doktorandtid?(Ange ett genomsnitt för din totala doktorandtid.)³²

	UU	
	-08	(-02)
Ingen undervisning alls	18%	(25%)
Betydligt mindre än 20%	35%	(31%)
Ca 20%	40%	(38%)
Betydligt mer än 20%	6%	(7%)
Totalt	100%	(100%)

De som *inte* har undervisat fick besvara frågan ”Om du inte har undervisat, skulle du ha velat undervisa?”. Av tabell 14 framgår t.ex. att drygt en tredjedel av dem som inte har undervisat absolut skulle ha velat det. Inställningen till undervisning är något mer positiv jämfört med 2002 års undersökning. År 2008 är det en något större andel som absolut vill undervisa och en något mindre andel som vill avstå.

Önskan att undervisa är på *fakultetsnivå* mest uttalad vid historisk-filosofisk, språkvetenskaplig och teknisk-naturvetenskaplig fakultet, där hälften av dem som inte har undervisat skulle ha velat göra det.

³¹ Eftersom studien är ett tvärsnitt av alla doktorander, är detta en underskattning av den andel doktorander som kommer att ha undervisningserfarenhet vid examenstillfället. Av samma skäl kan skillnader mellan fakulteter bero på när i utbildningen doktoranden har sin första undervisning.

³² I 2002 års enkät formulerades frågan: ”För många doktorander ges en möjlighet att undervisa inom ramen för forskarutbildningen. Hur har omfattningen av undervisning varit för Din del i genomsnitt hittills under Din totala doktorandtid?”

Tabell 14. Om du inte har undervisat, skulle du ha velat undervisa?

	UU	
	-08	(-02)
Ja, absolut	36%	(31%)
Ja, troligtvis	18%	(18%)
Ja, möjligtvis	23%	(24%)
Nej	23%	(27%)
Totalt	100%	(100%)

De som har undervisat fick besvara frågan "Om du har undervisat, är du nöjd med undervisningens omfattning?". Av tabell 15 ser vi att nästan tre fjärdedelar är nöjda med undervisningens omfattning medan 13 procent svarar att de skulle vilja undervisa mindre och en ungefär lika stor andel mer (14%).

Tabell 15. Om du har undervisat, är du nöjd med undervisningens omfattning?

	UU -08
Ja	73%
Nej, jag skulle vilja undervisa mer	14%
Nej, jag skulle vilja undervisa mindre	13%
Totalt	100%

De som har undervisat fick dessutom ta ställning till två påståenden:

- Det har fungerat väl att kombinera undervisning och avhandlingsarbete
- Jag har fått bra stöd från institutionen när det gäller min undervisning (t.ex. introduktion, "bollplank", administrativt stöd)

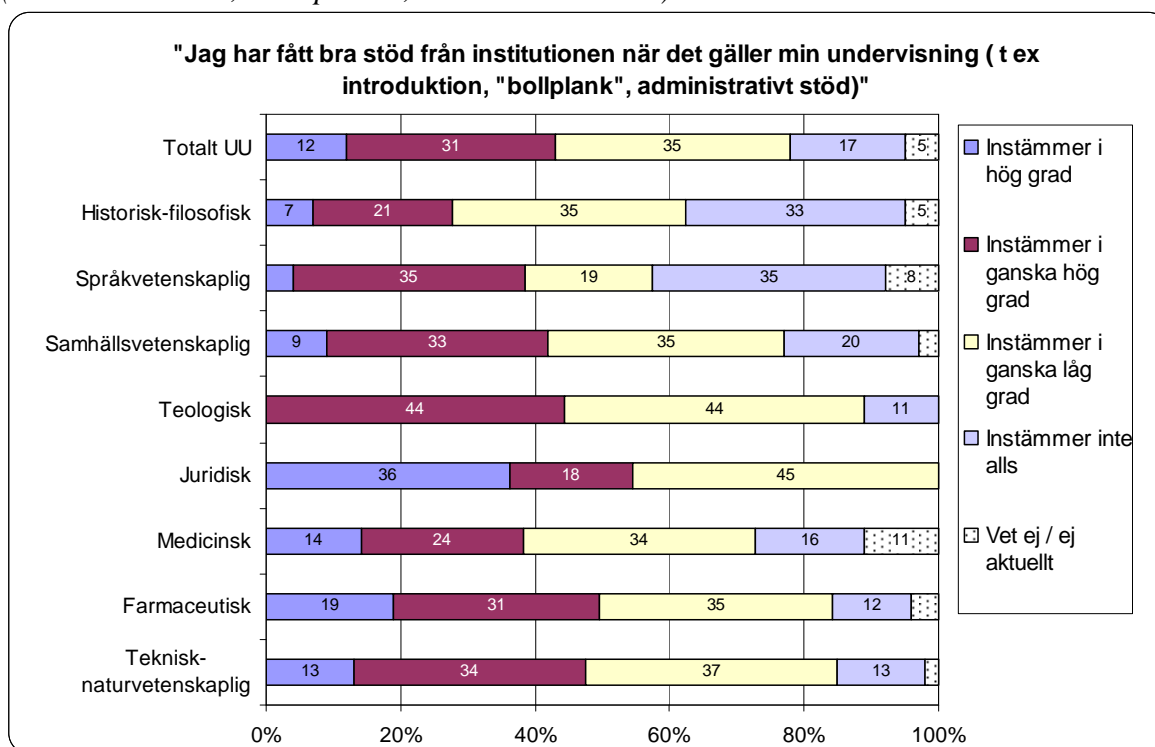
Svarsfördelningen framgår av tabell 16 och figur 23. Drygt sex tiondelar av de svarande instämmer i ganska hög eller i hög grad i att det har fungerat väl att kombinera undervisning och avhandlingsarbete. En lägre andel (43%) instämmer på motsvarande sätt i att man har fått bra stöd från institutionen när det gäller sin undervisning. Vid en jämförelse med 2002 års studie framkommer inga markanta skillnader i svarsmönster för dessa frågor.

Tabell 16. "Det har fungerat väl att kombinera undervisning och avhandlingsarbete"

	UU	
	-08	(-02)
Instämmer i hög grad	16%	(20%)
Instämmer i ganska hög grad	46%	(41%)
Instämmer i ganska låg grad	28%	(24%)
Instämmer inte alls	7%	(9%)
Vet ej/ej aktuell	3%	(6%)
Totalt	100%	(100%)

Det finns en stor *institutionsvariation* avseende i vilken grad man instämmer i att man har fått ett bra stöd från institutionen avseende undervisningen, från 12 procent som instämmer i ganska hög eller i hög grad till 94 procent vid nationalekonomiska institutionen.

Figur 23. "Jag har fått bra stöd från institutionen när det gäller min undervisning (t.ex. introduktion, "bollplank", administrativt stöd)"³³

Pedagogiska grundkursen

Av de svarande har 41 procent deltagit i den pedagogiska grundkursen vid tidpunkten för enkätens genomförande, vilket är en högre andel än 2002 då motsvarande andel var 31 procent.

De som både har deltagit i den pedagogiska grundkursen och undervisat har fått bedöma hur värdefull de anser att den pedagogiska grundkursen har varit för den egna undervisningen. Kursen var mycket eller ganska värdefull enligt 76 procent, medan övriga anser att kursen inte var särskilt värdefull (18 %) eller inte alls värdefull (6%) för den egna undervisningen.

I en öppen fråga fick doktoranderna ta ställning till "Vad hade kunnat göra den pedagogiska kursen mer värdefull för din undervisning? Ge gärna förslag!"³⁴.

Vanliga kommentarer är att det var en värdefull och uppskattad kurs, att det hade varit en fördel om de hade gått kursen tidigare under forskarutbildningen, samt att mötena över fakultets- och ämnesgränser var mycket givande.

Har bara ros att ge! Speciellt bra var att man mötte kollegor från andra fakulteter, det vidgade perspektiven att diskutera vetenskap med folk som inte tillhörde den egna fakulteten.

Jag gick den så sent att jag knappt hunnit med att undervisa efteråt. Det var dock en givande kurs, och jag hade med facit i hand haft mycket hjälp av att gå den tidigare.

De vanligaste förbättringsförslagen som framkommer rör önskemål om att göra kursen ännu mer konkret och praktisk, samt mer av didaktik/ämnesinriktning.

³³ I 2002 års enkät formulerades påståendet: "Jag har fått bra stöd och information från institutionen när det gäller min undervisning".

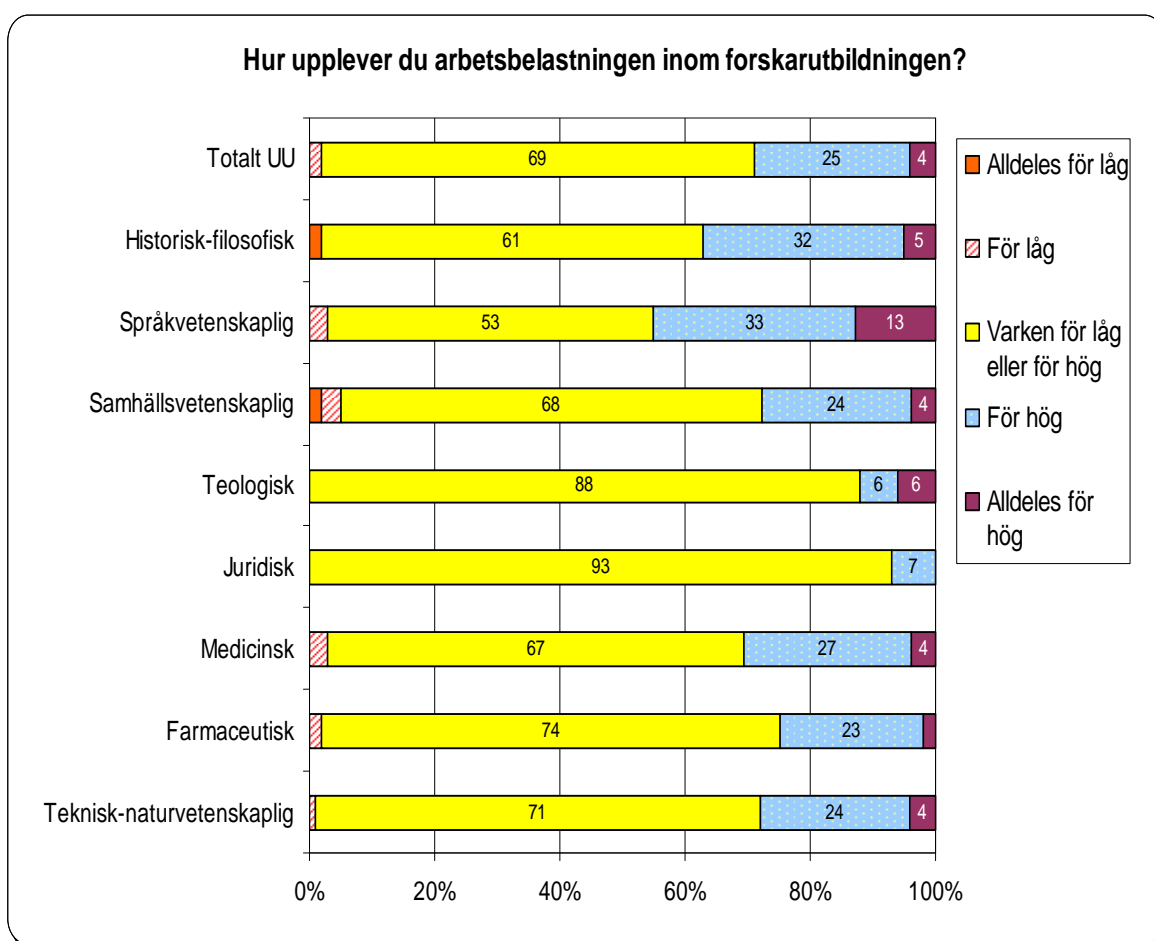
³⁴ Samtliga förbättringsförslag har redovisats till avdelningen för pedagogisk utveckling (PU) som ger kursen.

ARBETSMILJÖ

Arbetsbelastning

En enkätfråga handlade om arbetsbelastningen under forskarutbildningen. Av figur 24 framgår bl.a. att drygt två tredjedelar av doktoranderna i totalgruppen anser att arbetsbelastningen varken är för låg eller för hög medan 29 procent anser att den är för hög eller alldeles för hög. Andelen som anser att belastningen varken är för hög eller för låg varierar bland *fakulteterna* mellan 53 procent och 93 procent (juridisk fakultet), samt mellan 33 procent och 93 procent på *institutionsnivå*. Vid juridiska -, kulturgeografiska - respektive nationalekonomiska institutionen anser över 90 procent att arbetsbelastningen har varit lagom.

Figur 24.

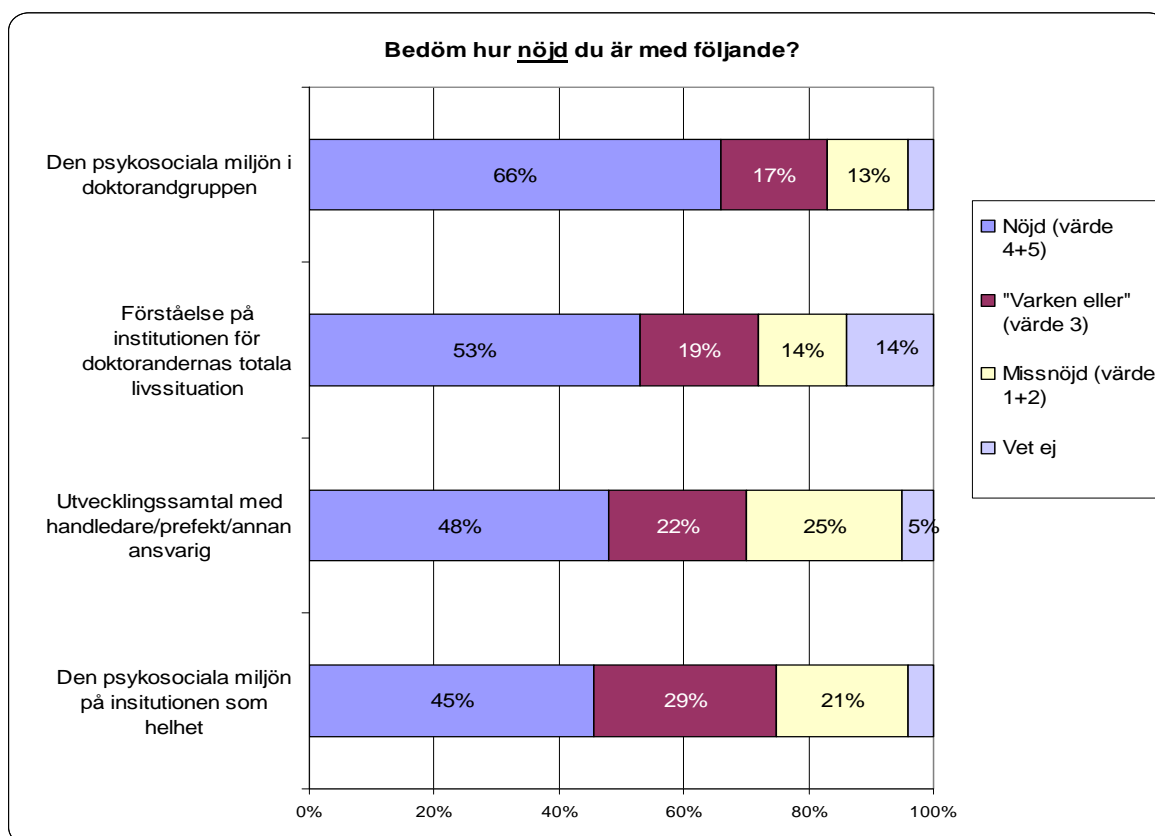

Psykosocial arbetsmiljö

I en fråga fick doktoranderna bedöma hur nöjda de är med förståelsen på institutionen för deras *totala* livssituation. I enkätundersökningen 2002 bedömde doktoranderna denna aspekt vara en av de viktigaste faktorerna i deras arbets- och forskningsmiljö. Av doktoranderna har 53 procent valt något av de två positiva svarsalternativen, medan 14 procent har valt något av de två negativa när de har tagit ställning till hur nöjda de är med denna aspekt av utbildningen (se figur 25). Den uttryckta tillfredsställelsen i denna fråga visar tydliga skillnader mellan olika *fakulteter* där högsta andelen övervägande nöjda återfinns vid teknisk-naturvetenskaplig fakultet (59%).

Doktoranderna är i högre utsträckning nöjda med den psykosociala miljön *i doktorandgruppen* jämfört med den psykosociala miljön *på institutionen som helhet*. På den femgradiga skalan har 66 procent markerat något av de två positiva svarsalternativen för tillfredsställelsen med den psykosociala miljön *i doktorandgruppen* medan 45 procent har svarat på motsvarande sätt avseende den psykosociala miljön *på institutionen som helhet*. Motsvarande andelar 2002 var 58 procent för den psykosociala miljön i doktorandgruppen respektive 39 procent för den psykosociala miljön på institutionen som helhet, vilket innebär att doktoranderna i föreliggande undersökning är något mer nöjda med dessa aspekter.

Figur 25. Hur nöjda doktoranderna är avseende ett antal förhållanden i deras forsknings- och arbetsmiljö ("Mycket missnöjd"=1 till "Mycket nöjd"=5).

Även i dessa frågor finns *fakultetsskillnader*. De som uppfattar den psykosociala miljön vid *institutionen som helhet* som övervägande positiv varierar mellan drygt en tredjedel till knappt två tredjedelar (juridisk fakultet). Avseende den psykosociala miljön *i doktorandgruppen* varierar andelen som har valt något av de två positiva svarsalternativen mellan 60 procent och farmaceutiska fakultetens 88 procent.

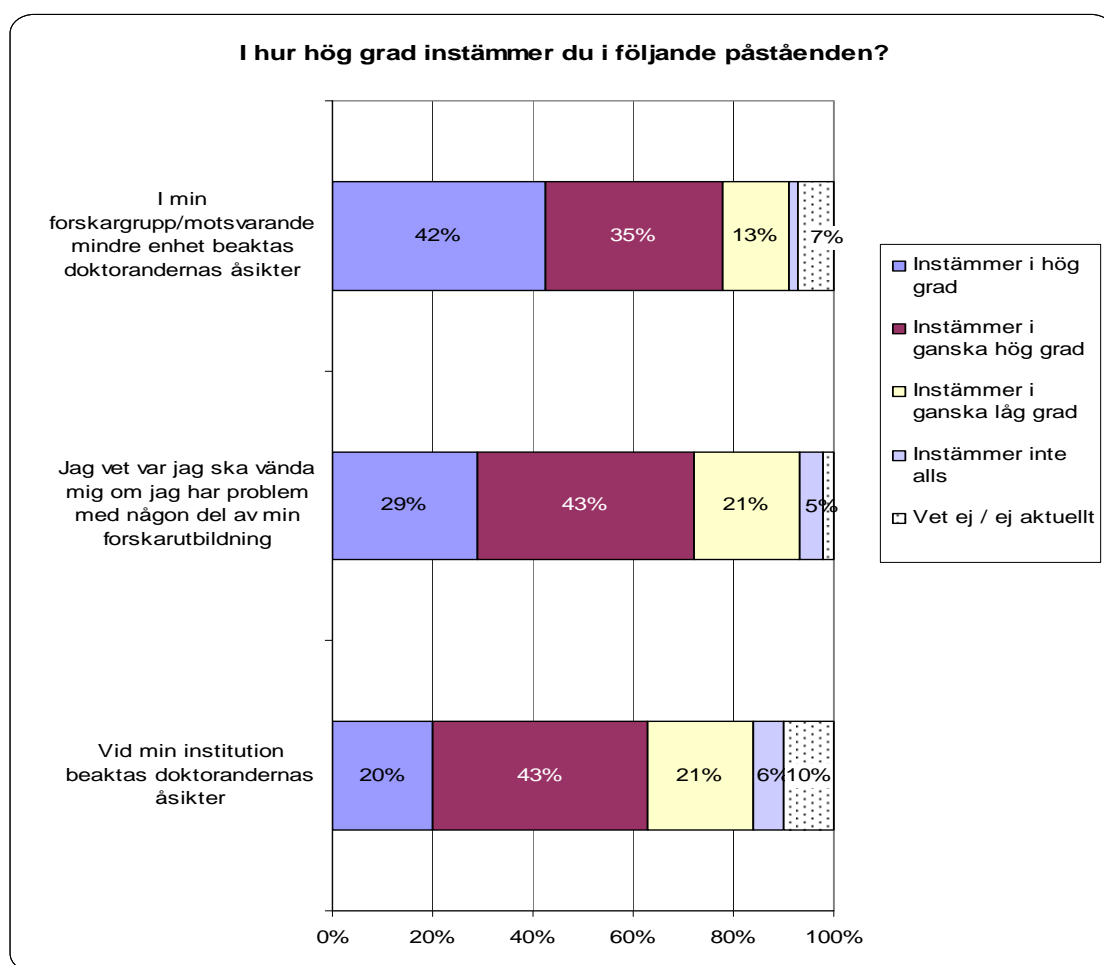
På *institutionsnivå* varierar andelen som har valt något av de två mest positiva svarsalternativen avseende den psykosociala miljön på institutionen som helhet från noll procent till 77 procent, där nationalekonomiska institutionen och historiska institutionen har de högsta andelarna.

Avseende förståelsen på institutionen för doktorandernas *totala* livssituation sträcker sig variationen av de uttalat nöjda på institutionsnivå mellan 18 procent och 91 procent, där historiska institutionen står för den högsta andelen.

Doktoranderna fick bedöma ytterligare ett antal aspekter i sin forsknings- och arbetsmiljö, se figur 26 (där det är positivt om en hög andel instämmer) och figur 27 (där det är negativt om en hög andel instämmer). Det framgår bl.a. att drygt tre fjärdedelar instämmer i ganska hög eller i hög grad i att doktorandernas åsikter beaktas i forskargruppen/motsvarande mindre enhet. Upplevelsen av inflytande på institutionsnivå är något mindre uttalad (63%). Samhällsvetenskapliga *fakulteten* sticker ut i sammanhanget då 74 procent av doktoranderna anser att deras åsikter beaktas på institutionsnivå.

Dessutom instämmer nästan tre fjärdedelar i ganska hög eller i hög grad i att de vet var de ska vända sig om de har problem i forskarutbildningen, medan var fjärde instämmer i ganska låg grad eller inte alls. Andelen som instämmer i ganska hög eller i hög grad är högst vid juridiska fakulteten, 87 procent. På *institutionsnivå* varierar motsvarande andel mellan 48 procent och institutionen för fysik och materialvetenskaps 96 procent.

Figur 26.

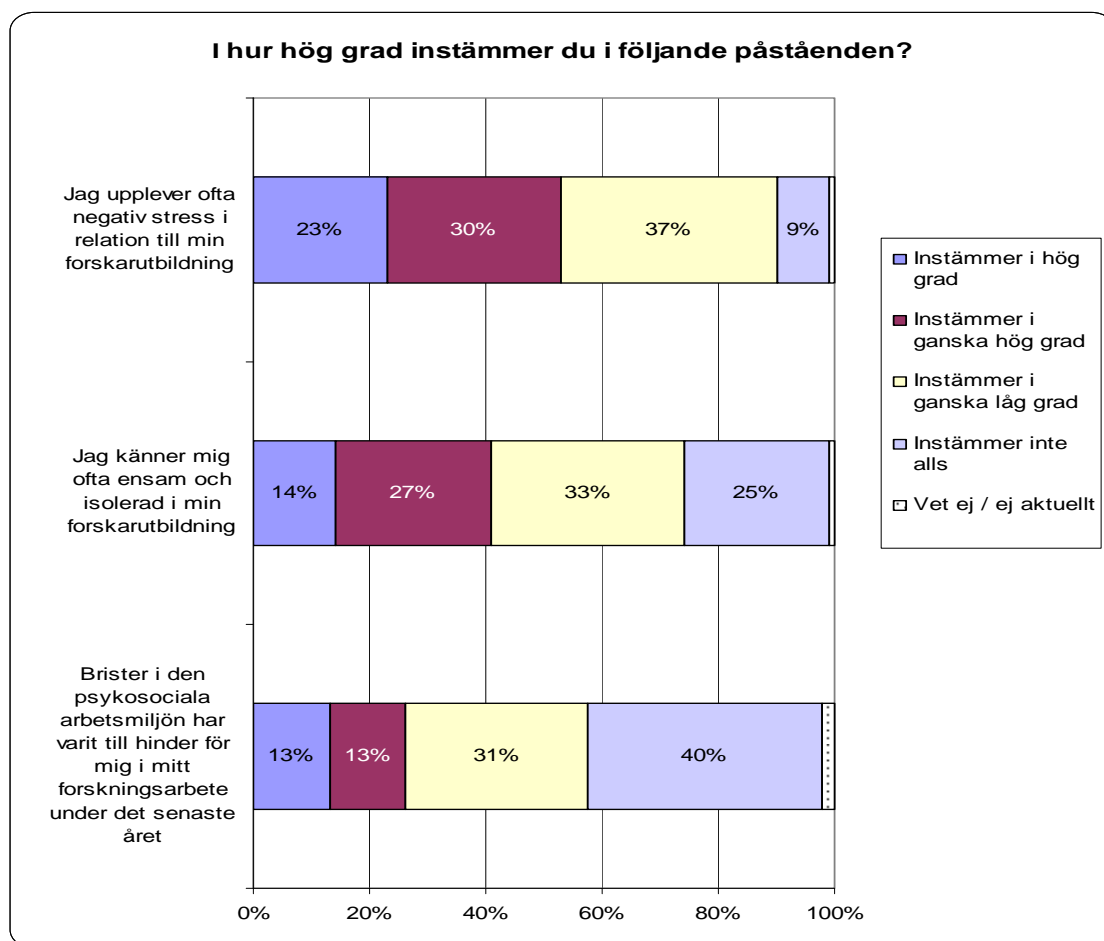

Fyra tiondelar känner sig i ganska hög eller i hög grad ofta ensam och isolerade i sin forskarutbildning (se figur 27). På *fakultetsnivå* varierar andelen mellan 20 procent (juridisk fakultet) och 58 procent.

Var fjärde doktorand upplever att brister i den psykosociala miljön i ganska hög eller i hög grad varit till hinder i forskningsarbetet under det senaste året, vilket motsvarar 2002 års resultat. På fakultetsnivå varierar andelen mellan 19 procent och 38 procent. Vid en jämförelse av *institutionerna* framgår att motsvarande andel varierar mellan fem procent och 53 procent, där nationalekonomiska institutionen och institutionen för nordiska språk har de lägsta andelarna som har svarat att de upplever sådana brister.

Drygt hälften (53%) upplever på motsvarande sätt ofta negativ stress i relation till forskarutbildningen. Doktoranderna vid medicinsk fakultet rapporterar i minst utsträckning negativ stress (44%) jämfört med övriga *fakulteters* doktorander. Bland *institutionerna* varierar andelen som i ganska hög eller i hög grad upplever negativ stress mellan 23 procent och 91 procent, där nationalekonomiska institutionen har den lägsta andelen.

Figur 27.

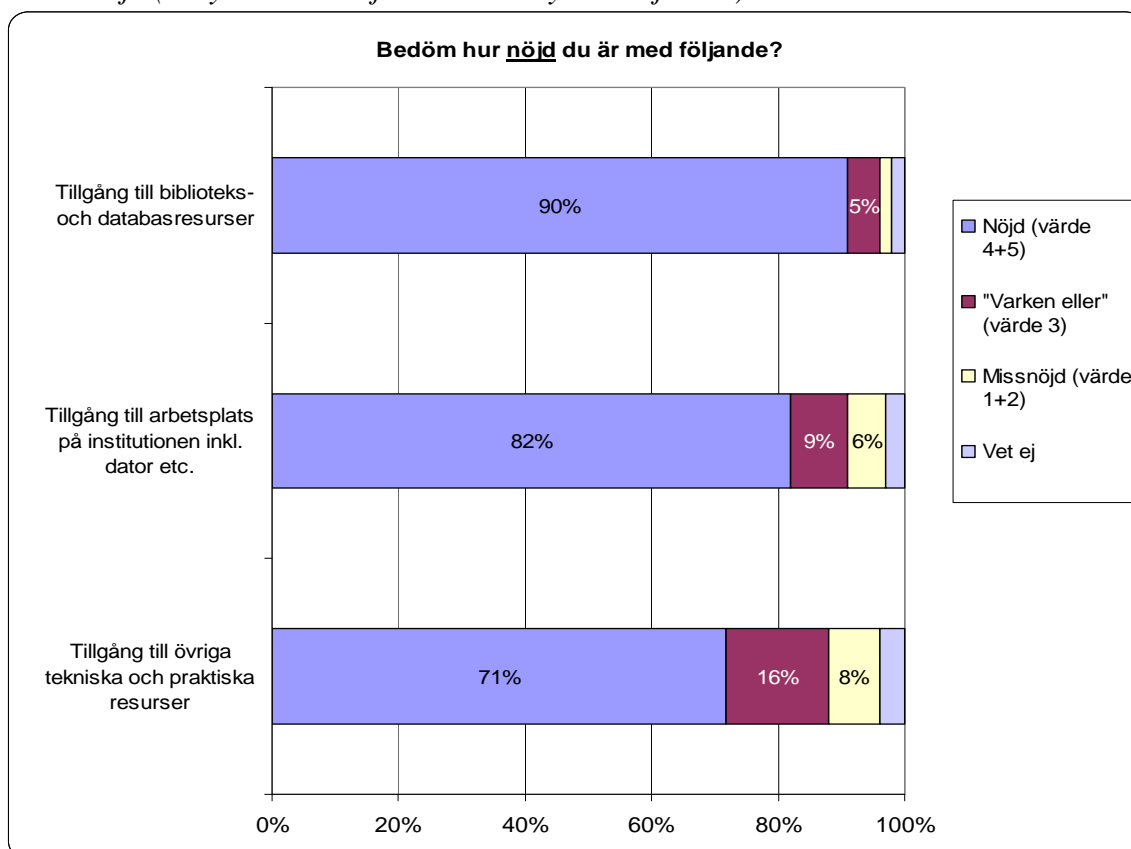

Fysisk arbetsmiljö

De aspekter som doktoranderna är mest tillfredsställda med 2008 är tillgång till biblioteks- och databasresurser, arbetsplats på institutionen och tillgång till övriga tekniska och praktiska resurser som krävs för forskningsarbetet (se figur 28).

När respondenterna i 2002 års enkätundersökning även fick bedöma hur *viktiga* de olika aspekterna var bedömdes bl.a. tillgång till biblioteks- och databasresurser respektive arbetsplats samt förståelse för doktorandens totala livssituation som de allra mest *viktiga*.³⁵

Figur 28. Hur nöjda doktoranderna är avseende ett antal förhållanden i deras forsknings- och arbetsmiljö ("Mycket missnöjd"=1 till "Mycket nöjd"=5).

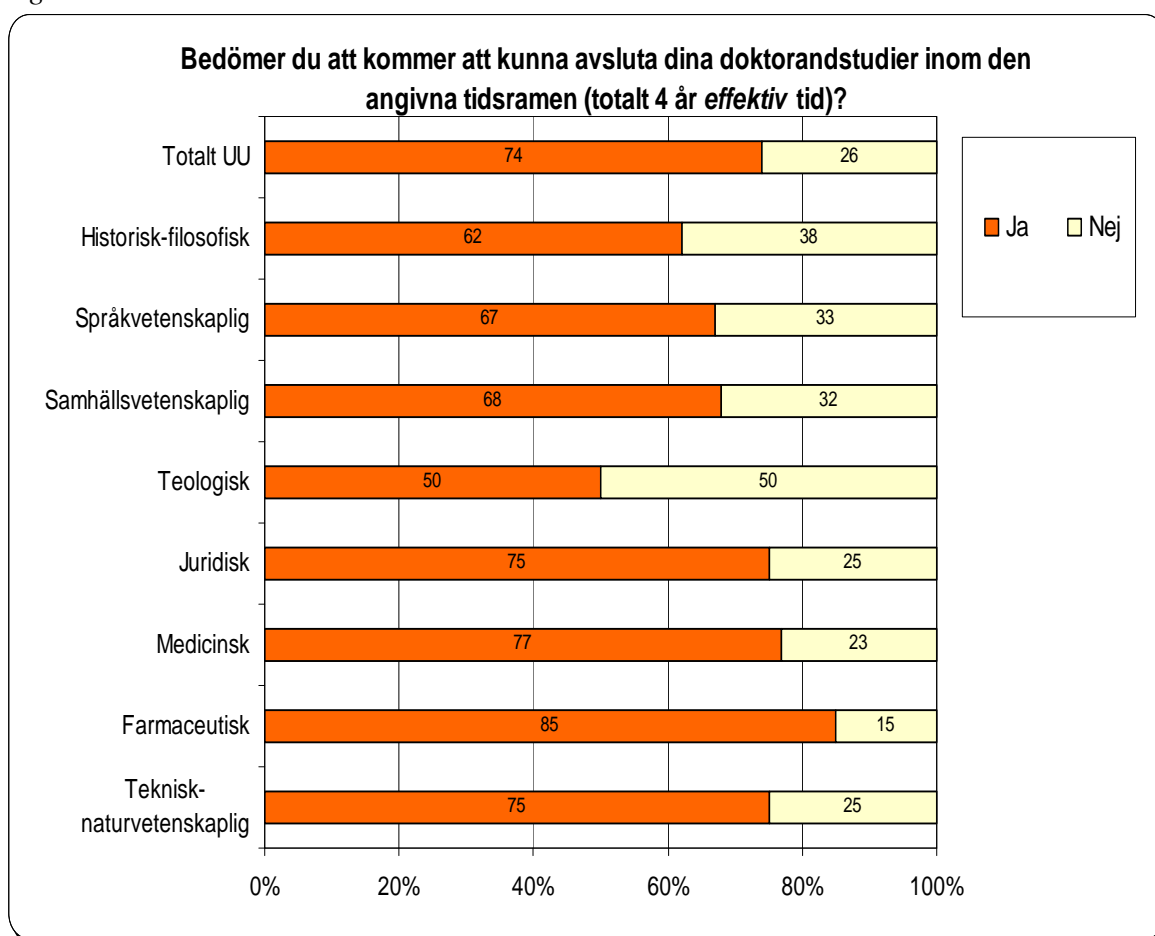
³⁵ Observera att alla påståenden i 2008 års enkät inte var med i 2002 års enkät.

MÖJLIGHET ATT AVSLUTA DOKTORANDSTUDIERN I TID

Doktoranderna fick ta ställning till huruvida de bedömer att de kommer att kunna avsluta sina doktorandstudier inom den angivna tidsramen (totalt 4 år *effektiv* tid). Cirka tre fjärdedelar tror att de kommer att avsluta doktorandstudierna i tid, vilket även var fallet 2002. På *fakultetsnivå* varierar andelen som bedömer att de kommer att avsluta i tid mellan 50 procent och 85 procent, där farmaceutiska fakulteten har den högsta andelen (se figur 29).

Andelen som bedömer att de kommer att avsluta sina doktorandstudier inom 4 år effektiv tid varierar mellan de olika *institutionerna*, från som lägst 41 procent till 100 procent vid institutionen för fysikalisk och analytisk kemi, och vid institutionen för farmaci svarar 95% ja.

Figur 29.

Olika skäl till att inte kunna avsluta doktorandstudierna i tid

De som inte bedömer att de kommer att avsluta sina doktorandstudier inom den angivna tidsramen fick även besvara en följdfråga om varför.

De vanligast förekommande anledningarna till fördröjning är olika aspekter av forskningens/forskningsprojektets innehåll och upplägg, handledningen, egen frånvaro, att undervisning (och kurser) har tagit mycket tid, samt olika faktorer hos doktoranden själv. Flera doktorander skriver också att de inte kommer att bli *så* sena (några få månader).

Vad gäller anledningar som rör själva innehållet och upplägget av forskningen/forskningsprojektet nämner många doktorander problem som t.ex. att det är *”Svårt att få publicerbara resultat”*, eller att forskningsprojektet upplevs som för omfattande. Några doktorander anger byte av inriktning/projekt som en förklaring till varför man bedömer att doktorandstudierna inte kan avslutas inom den angivna tidsramen: *”Early project choices have been unlucky.”*

Doktorander från alla fakulteter har tagit upp att brister hos handledningen/handledaren har försenat deras forskningsarbete. Detta kan t.ex. vara att man anser att man inte har fått tillräckligt med stöd/styrning eller för lite tid till handledning. Flera doktorander tar även upp att byte av handledare har försenat processen.

Oerhört mycket tid har försvunnit för mig under de första åren av forskarutbildningen, pga att handledaren inte stöttade mig (anser jag). Det slutade i utbrändhet och sjukskrivning.

En annan anledning till försening av doktorandstudierna rör olika former av frånvaro som föräldraledighet, sjukskrivning och förtroendeuppdrag. Flera påpekar att frånvaron innebär en tidskrävande ”omstart”, trots tidsmässig kompensation för t.ex. föräldraledighet.

Jag kommer att gå över med ett par månader. Jag bedömer att det beror på föräldraledighet då det tog tid att komma in i forskningsarbetet igen. Dessutom är det klurigt med deltid. Man måste gå och hämta på dagis trots att man har ”flow”.

Flera doktorander tar upp att de har blivit sena på grund av att undervisning (eller forskarutbildningskurser) har tagit för mycket tid. En grupp doktorander ser orsaken hos sig själva; att man inte har varit tillräckligt motiverad, tvivlar på den egna förmågan eller andra privata skäl.

Undervisning har tagit mer tid än de 20% som de avser, och har därmed inkräktat på avhandlingsarbetet. Dessutom har tvivel och ifrågasättande av den egna forskarförmågan gjort att arbetet periodvis gått i stå.

En annan förklaring som några doktorander vid olika fakulteter tar upp är att fyra år är för kort tid för att bli färdig att disputerat. Ett mindre antal har lämnat kommentarer som rör bristfällig arbetsmiljö, att de fyra åren inte upplevs som en så strikt tidsgräns t.ex. från handledaren, eller att man vill att avhandlingen ska bli bra och att det får ta längre tid för att det ska bli så. Det framgår även att doktorander kan känna oro inför framtida försörjning, när det står klart att doktorandstudierna inte kommer att kunna avslutas inom den angivna tidsramen:

[...] Det heter ju att man är skuggdoktorand före antagning. Kanske man kan benämnas spökdoktorand efter det att tiden löpt ut? Jag skulle vilja veta hur många vi är som drar oss fram på sparpengar, banklån, stipendier etc. för att få lyckas genomföra vårt forskningsarbete. Vi tappar rätten till sjukpenninggrundande inkomst och pensionsrätt och vi har ingen rätt till A-kassa.

DOKTORANDERNAS FÖRSLAG TILL FÖRBÄTTRINGAR AV FORSKARUTBILDNINGEN

Sist i enkäten fick doktoranderna möjlighet att besvara den öppna frågan ”Vilka förslag till förbättringar skulle du vilja framföra till forskarutbildningsansvariga?”.

Det vanligaste förbättringsförslag som totalgruppen doktorander vid Uppsala universitet ger rör *handledningen*. Dessa kommentarer handlar ofta om kvaliteten på handledningen, krav och riktlinjer för handledningen samt utbildning av handledaren.

In my first year, I have felt very lost and I have wasted a lot of time because of that. I would like to have more technical support from my supervisor, that he could have time to discuss issues with me and that he could give me more suggestions concerning publications. [...]

Avseende handledningen har flera även kommenterat studieplanen, betydelsen av biträdande handledare och att det borde vara bättre kontroll/uppföljning av handledningen och handledaren.

Gällande studieplanen har några kommenterat att den borde följas upp av någon utomstående. Detta förfaringsätt skulle enligt dessa doktorander ge en större möjlighet att friare kommentera vad som har fungerat mindre bra.

Flera tar upp att handledarnas arbete i större utsträckning borde följas upp, t.ex. av institutionen eller av någon utanför denna, och att sanktioner borde genomföras vid funna brister.

Näst efter handledningen behandlar de två vanligaste kommentarerna områdena *tydlighet* respektive *forskarutbildningskurser*. Vad gäller svaren om tydlighet efterfrågar många en större tydlighet avseende vad som förväntas av doktoranden. I samma anda efterfrågar flera fler/tydligare riktlinjer, regler och krav, mer/bättre information och en tydligare plan för doktoranden och hans/hennes arbete.

Någon måste våga ta ansvar för doktorandernas situation. Göra regler för hur handledning ska fungera. Vad är doktorandens, handledarens och institutionens ansvar, ska ha klara enkla regler. Nu är det mycket ojämnt doktorander emellan. [...]

Flera betonar också vikten av *uppföljning* av doktorandernas arbete eller efterfrågar en ökad uppföljning/kontroll av institutionernas hantering av sina doktorander eller fler fora att vända sig till vid eventuella problem i sin forskarutbildning.

Se till att det finns mer formella krav på inst. t.ex. att man inte ska ta in doktorander om man inte har några kurser att erbjuda det första året, då det är tänkt att man ska läsa många kurser. Fler uppföljningar av detta slag, men jag skulle även gärna se platsbesök där varje inst situation kan diskuteras. Är lätt att bli hemmablind och tro att den egna situationen är normal, om man inte får perspektiv på hur andra har det. [...]

En vanligt förekommande kommentar bland dem som har gett förbättringsförslag avseende forskarutbildningskurserna är att man efterfrågar ett större utbud av kurser. Flera kommenterar att det har varit svårt att finna relevanta forskarutbildningskurser. Man tar även upp att man vill ha fler kurser med undervisning och diskussion istället för läskurser, och efterfrågar också specifika forskarutbildningskurser.

More courses offered between departments so that doctoral students are actually taking courses in a classroom rather than taking individual reading course. Classroom courses with lectures are much more stimulating but rarely offered. [...]

Andra kommentarer avseende kurserna efterfrågar en högre kvalitet och bättre information. Det finns även vissa kommentarer om att man vill ha färre alternativt inga obligatoriska kurser.

Andra områden som förbättringsförslagen behandlar är den psykosociala arbetsmiljön, försörjnings- och anställningsformer samt undervisningen. Den vanligaste kommentaren avseende *den psykosociala miljön* rör olika aspekter av vad man uppfattar som ett bristfälligt psykosocialt arbetsklimat.

Create an environment in which people feel they belong. Please do not do this by pressuring everyone to conform to the same research programme. Practice what you preach and solve conflicts at the senior level. These weigh heavily on the younger staff. Embrace diversity. It just doesn't work to have as your goal a homogenous department, and for those students like me who did not grow up in the department from the beginning, its actually impossible.

Vidare kommenterar flera att man i högre utsträckning vill bli sedd och uppmuntrad som doktorand.

Mer genuint intresse för de anställda, deras forskningsplaner och deras framtid (inte bara en obligatorisk uppföljning som måste göras för att det är bestämt så). Lite peppning för dig som person kan nog göra att man känner sig mer uppskattad och därmed jobbar och trivs bättre. Peppa också när resultaten uteblir. [...]

De som har kommenterat *försörjnings- och anställningsformer* har tagit upp olika aspekter, flera har lämnat negativa kommentarer om utbildningsbidrag, påtalat att man vill ha anställning/full tjänst från början av forskarutbildningen eller mer allmänt efterfrågat bättre finansieringsmöjligheter.

Undervisningen kommenterar flera genom att man vill ha en bättre organisering av och/eller introduktion till den undervisning som man medverkar i. Andra kommentarer rör att man vill att det ska läggas mer uppskattning/vikt vid undervisningen, att det ska finnas en maxgräns för undervisning alternativt, det omvända, att man vill ha en viss garanterad undervisning t.ex. för att stärka sina möjligheter till fortsatt anställning efter disputationen.

Ytterligare ett stort antal kommentarer rör *introduktionen till forskarutbildningen* eller *samordning/samarbete*. Flera efterfrågar en tydlig/bättre introduktion till forskarutbildningen.

A clear orientation for new students would be very useful. There was no seminar, course, or anything to provide me with information on studying in Sweden and within my department specifically when I first arrived here. For international students, this is especially important!! [...]

Vad gäller *samordning/samarbete* efterfrågar doktoranderna mer samarbete t.ex. i form av forskarskola eller forskargrupper. Dessutom finns önskemål om en större samordning mellan ämnen, kurser, forskare och mellan institutioner.

Andra kommentarer som flera doktorander tar upp rör seminarier, upplägget av forskarutbildningen, arbetslivet efter disputationen och en internationell forskningsmiljö.

Avseende seminarier efterfrågas fler seminarier alternativt bättre kvalitet på seminarierna:

Understryk vikten av små seminarier/journal clubs inom de egna forskargrupperna, där man t.ex. får chansen att kort och enkelt presentera sin forskning och få feedback på denna.

Kommentarerna om arbetslivet efter disputationen efterfrågar bl.a. ett större engagemang för doktorandernas framtid efter avslutad forskarutbildning. Internationell forskningsmiljö berörs bl.a. genom att en större internationell rörlighet efterfrågas.

En grupp doktorander har lämnat allmänt positiva kommentarer om forskarutbildningen eller svarat att man inte har några förbättringsförslag.

I mina ögon fungerar forskarutbildningen vid min institution mycket bra, kanske p.g.a. engagerade handledare och mycket intressanta kontakter. [...]

På nästa sida presenteras en sammanställning av större kategorier av förbättringsförslag från doktorandgruppen vid Uppsala universitet:

Förslag till förbättringar från doktorander vid Uppsala universitet

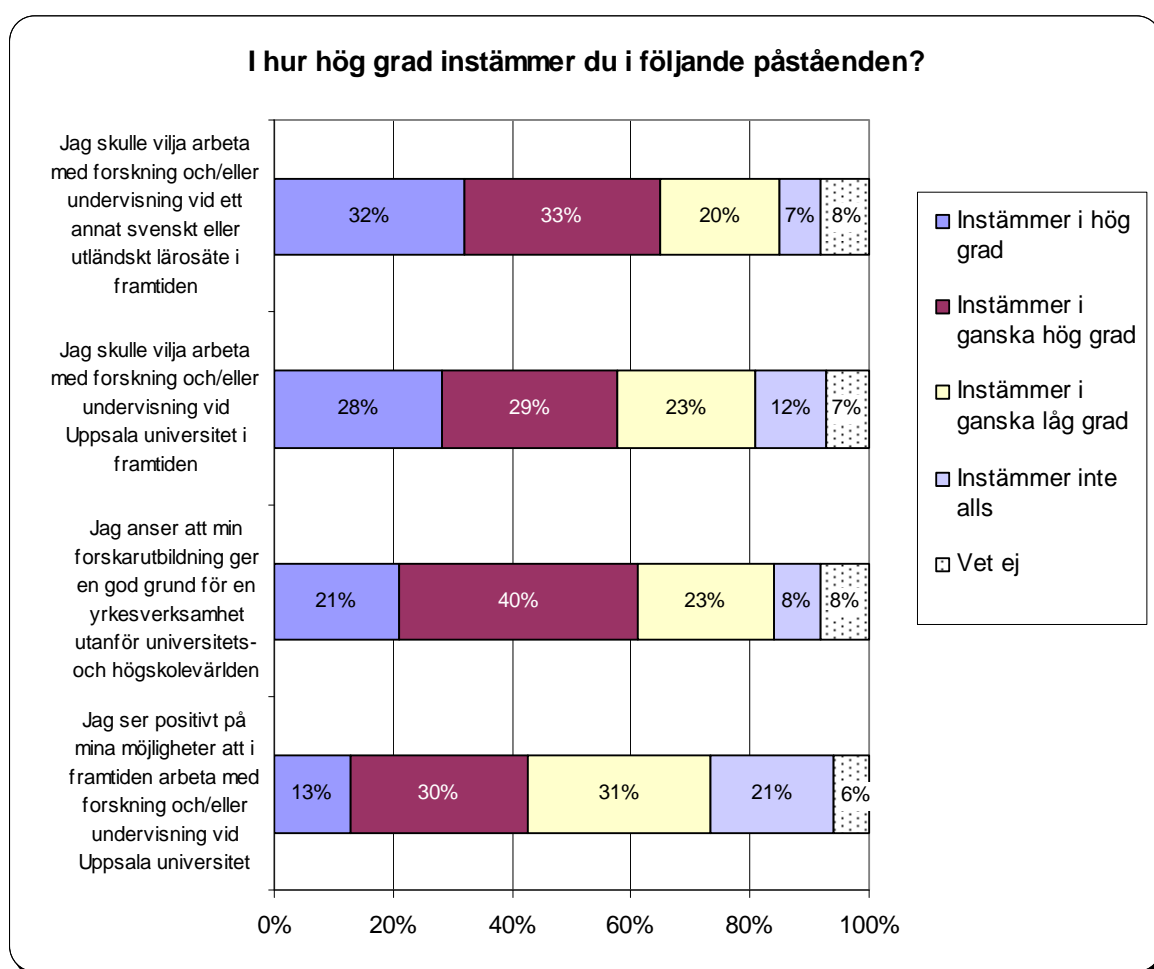
- **Handledning**
 - Utforma och tillämpa riktlinjer för handledning
 - Gör handledarkurser obligatoriska
- **Tydlighet**
 - Utforma riktlinjer för vad som förväntas av doktoranden respektive handledaren
- **Uppföljning och kontroll**
 - Förstärk systemet för uppföljning på individ- och institutionsnivå (t.ex. genom att låta en i relation till handledaren oberoende person göra uppföljningen av studieplanen)
 - Inför sanktionsmöjligheter för handledare som missköter sin uppgift
- **Forskarutbildningskurser**
 - Skapa ett större kursutbud
 - Förbättra informationen om kursutbudet
- **Psykosocial arbetsmiljö**
 - Se och uppmuntra doktoranden
- **Försörjnings- och anställningsformer**
 - Full anställning från början av forskarutbildningen (ej utbildningsbidrag)
- **Undervisning**
 - Ge doktoranden en tydlig introduktion till undervisningen
 - Garantera en viss mängd undervisning
- **Introduktion till forskarutbildningen**
 - Ge en tydlig introduktion vid starten av forskarutbildningen
- **Samarbete/nätverk**
 - Öka samverkan med andra forskargrupper, institutioner etc.
- **Seminarier**
 - Organisera fler seminarier
- **Internationalisering**
 - Skapa fler möjligheter för internationellt utbyte

5. Framtiden efter forskarutbildningen

Mot slutet av enkäten fick doktoranderna ta ställning till några påståenden om framtiden efter disputationen. Av figur 30 framgår bl.a. att nästan två tredjedelar instämmer i ganska hög eller i hög grad i påståendet att de skulle vilja arbeta med forskning/undervisning vid ett annat svenskt eller utländskt universitet i framtiden. Andelen som på motsvarande sätt svarar att de skulle vilja arbeta med forskning/undervisning vid Uppsala universitet är något lägre (57%).

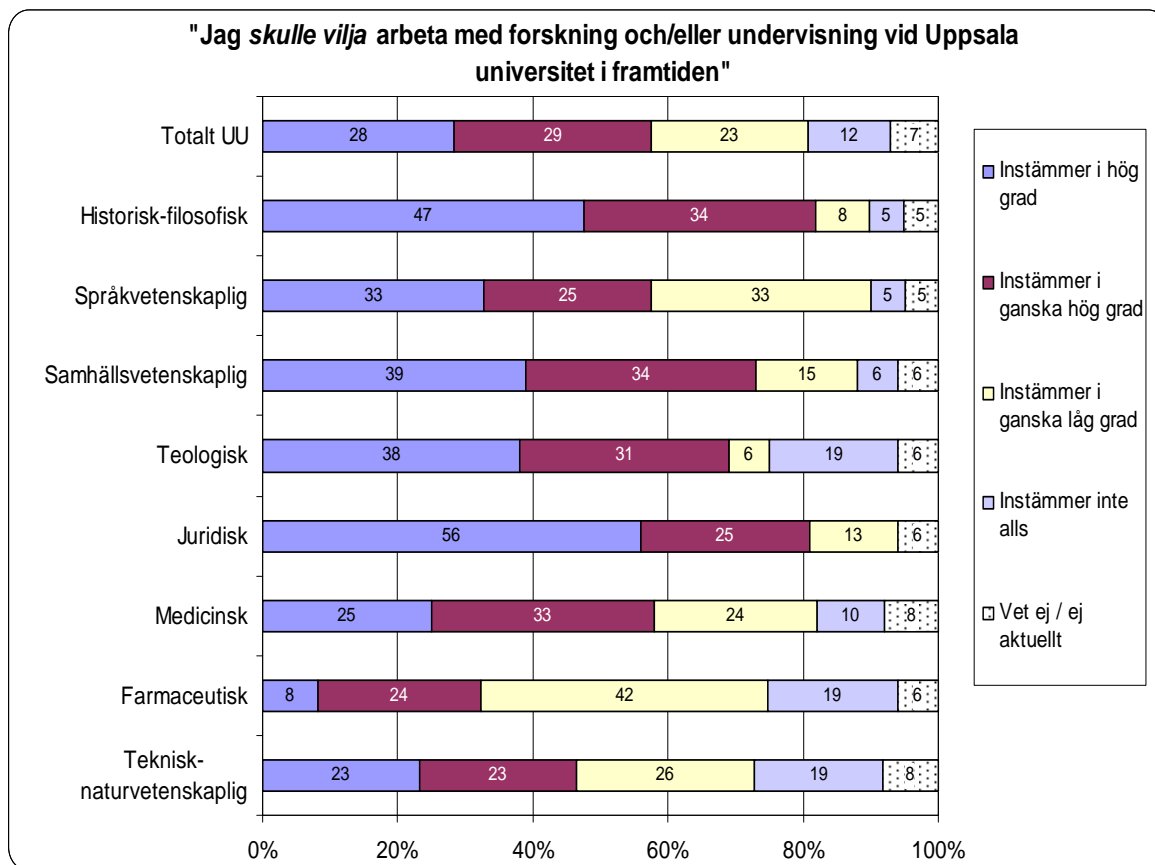
Av figuren framgår också att drygt fyra av tio i ganska hög eller i hög grad ser positivt på sina möjligheter att i framtiden arbeta med forskning och/eller undervisning vid Uppsala universitet. Det finns stora skillnader mellan *fakulteterna* avseende dessa frågor.

Figur 30.

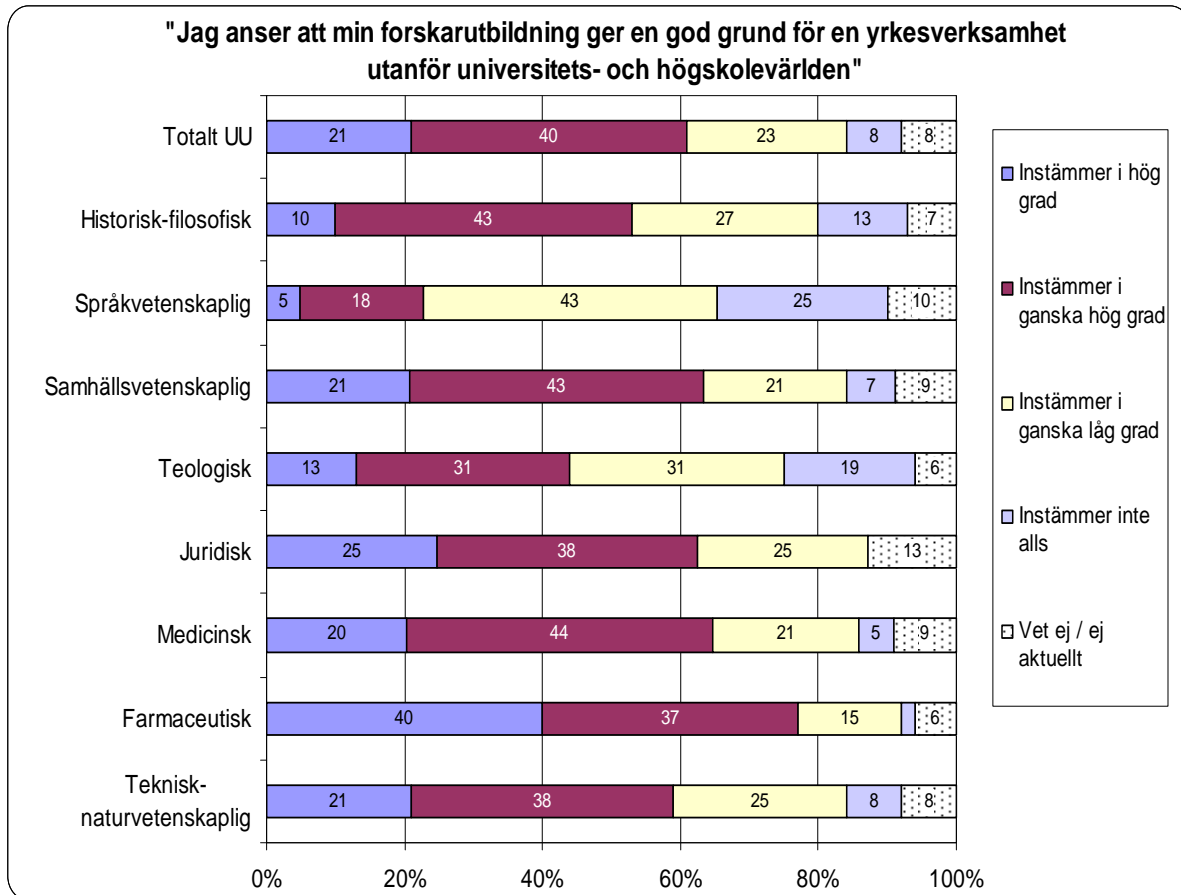
Andelen som instämmer i ganska hög eller i hög grad i att de vill arbeta med forskning och/eller undervisning vid Uppsala universitet i framtiden varierar från 32 procent till 81 procent (historisk-filosofisk- och juridisk fakultet), se figur 31.

Figur 31.

Sex tiondelar av doktoranderna instämmer i ganska hög eller i hög grad i att forskarutbildningen ”ger en god grund för en yrkesverksamhet utanför universitets- och högskolevärlden”, medan tre tiondelar instämmer i ganska låg grad eller inte alls. Även här finns stora *fakultetsvisa* skillnader (se figur 32). Andelen som instämmer i ganska hög eller i hög grad varierar mellan 23 procent och 77 procent (farmaceutisk fakultet).

Figur 32.

Kommentarer till påståendena om framtiden

Doktoranderna fick möjlighet att motivera sina svar på enkätfrågorna om viljan respektive möjligheten till framtida arbete med forskning och undervisning, vid Uppsala universitet eller annat svenskt eller utländskt lärosäte. Andelen svar från kvinnor respektive män i denna fråga står väl i proportion till andelen svarande kvinnor respektive män inom de olika fakulteterna.

Den vanligaste kommentaren angående framtiden rör de osäkra anställningsförhållandena som råder efter disputationen. Bristen på tjänster är den enskilt största kategorin av svar. Många kommentarer handlar om svårigheten att få forskningsmedel och det slitiga arbete som ligger bakom. En hel del uttrycker rent allmänt att möjligheterna till akademisk karriär upplevs som små. Flera doktorander uttrycker att de osäkra anställningsförhållandena är negativa ur familjesynpunkt respektive att det råder brist på postdoc-tjänster. Kommentarer avseende ”bristen på tjänster” ges av nästan dubbelt så många kvinnor som män. Från några fakulteter finns flera kommentarer, samtliga från kvinnor, som specifikt handlar om att stipendier avskräcker.

Jag är gärna kvar i akademien - men inte till vilket pris som helst. Om jag varken får forskningspengar eller en tjänst på många år söker jag mig hellre utanför akademien.

Ett annan vanlig kommentar bland doktoranderna är att man gärna vill fortsätta vid akademien, antingen vid Uppsala universitet eller annorstädes. Av dessa påpekar en del att det är positivt med viss rörlighet mellan lärosäten. Många kommenterar att de trivs och önskar fortsätta vid Uppsala universitet, om inte möjlighet ges nu så kanske i framtiden. Ett skäl som nämns till att inte kunna fortsätta vid universitetet, är att det egna forskningsområdet har en svag ställning inom fakulteten.

Jag trivs vid Uppsala universitet, men det är nyttigt att flytta. Dessutom tror jag inte det finns plats med så många fler grupper inom mitt område vid UU och om jag ska forska så vill jag kunna starta min egen grupp.

Ytterligare ett tema handlar om utlandsvistelse efter disputationen, där många är positiva till utlandsvistelse då det vidgar perspektiven, alternativt konstaterar att möjligheterna till postdoc eller akademisk karriär är större utomlands.

Det finns också många kommentarer om att vilja arbeta utanför akademien, varav en del kort och gott konstaterar detta. Vanliga motiv som anges är bättre arbetsvillkor såsom högre lön, att för stor del av arbetstiden vid universitetet går åt till annat än forskning och undervisning (administration, skriva ansökningar) samt mindre pressade arbetsförhållanden.

Universitetsvärlden är tyvärr problematisk av flera skäl: 1) det finns ingen säker karriärväg efter doktorexamen och det är ont om tjänster, 2) man kommer att tvingas arbeta med många ovidkommande saker (annat än forskning och undervisning) under karriären, 3) de ekonomiska förutsättningarna för att åstadkomma bra forskning och undervisning försämras hela tiden. Konkurrenten om forskningsmedel bidrar också till en negativ stress och slöseri med arbetstid, liksom byråkratin internt vid universitetet.

En icke tillfredsställande psykosocial arbetsmiljö är ett annat tema bland doktoranderna. Vid de flesta fakulteter har någon eller några doktorander uttryckligen kommenterat att man inte vill fortsätta vid UU, vanligen på grund av dålig psykosocial arbetsmiljö. Utöver kommentarer om en dålig psykosocial arbetsmiljö rent generellt, nämner några doktorander bristfälligt ledarskap eller allmänt dålig personalpolitik.

Ett annat tema handlar om ett negativt intellektuellt klimat, där t.ex. konformitet premieras och det brister i samarbete. Uttryck som "sandlådenivå" och "ont om demokrati och utveckling" nämns. Vissa kritiserar rekryteringen ("svågerpolitik" och "kompisrekrytering"). Några kommenterar vikten av kontakter och skyddsnet av seniora forskare.

[...] Rekryteringen sker inte på vetenskapliga meriter utan på informella kontakter. [...] Det intellektuella klimatet präglas inte av innovationer. Jag tror att det är direkt nödvändigt att sparka ut de nydisputerade för att rekryteringen ska bli mer hälsosam. De utländska institutioner jag varit vid har i stort sett inte haft några professorer som disputerat vid den egna institutionen - detta ser jag som en tillgång. [...]

Vid medicinska, farmaceutiska och teknisk-naturvetenskapliga fakulteten finns några kommentarer från kvinnor om bristande jämställdhet och för få förebilder som är kvinnor.

Jag skulle gärna fortsätta forska och undervisa inom universitetet efter min disputation. Det som gör mig tveksam är bristen på jämställdhet. Både i rena tal, hur tjänster är fördelade, men också den tydliga skillnaden i respekt, värde och finansiella möjligheter som finns mellan kvinnor och män.

6. Skillnader i uppfattningar med avseende på olika bakgrundsfaktorer

Likheter och skillnader med avseende på kön

Likheterna mellan mäns och kvinnors uppfattningar om forskarutbildningen är större än skillnaderna och den övergripande bedömningen av forskarutbildningen ("Jag är mycket nöjd med min forskarutbildning så här långt") skiljer sig inte åt mellan könen. Enigheten är allra mest uttalad när det gäller uppfattningar om handledning och forskarutbildningskurser - och viljan att fortsätta inom akademien efter examen är lika stor.

Kvinnor är dock mer nöjda med sina egna prestationer under forskarutbildningen och de erfarenheter som undervisningen har gett, än vad männen är. Kvinnorna har i något större utsträckning biträdande handledare och en något högre andel av dem har gått den pedagogiska grundkursen. När det gäller hur nöjd man är med tillgång till arbetsplats och utvecklingssamtal uppvisar kvinnor en något större spridning i sina svar. Det är fler svarande som är uttalat nöjda men också fler som är uttalat missnöjda med dessa aspekter.

Män är mer nöjda med tillgången till informella samtal om forskning med andra seniora forskare (utöver handledaren), liksom med seminarieklimatet. De anser i högre grad än kvinnorna att seminarierna präglas av "högt i tak".

Kvinnor upplever större problem med för hög arbetsbelastning och negativ stress³⁶, än vad männen gör. De värderar dessutom sina möjligheter att fortsätta med undervisning och forskning vid Uppsala universitet efter doktorsexamen som lägre.

Likheter och skillnader i uppfattningar med avseende på om man har svensk eller utländsk examen

Doktorander med svensk grundexamen instämmer i högre grad än de med utländsk grundexamen i att de är "mycket nöjda med sin forskarutbildning så här långt". Av de med grundexamen från Uppsala universitet instämmer 75 procent, av de med examen från annat svenskt lärosäte 80 procent och av de med utländsk grundexamen 61 procent. Vid frågor om olika aspekter av forskarutbildningen är annars likheterna i hur svenska och utländska doktorander upplever sin utbildning fler än skillnaderna. Uppfattningen om kvaliteten på introduktionen till forskarutbildningen är lika, liksom uppfattningen om handledningen och seminarieverksamheten. Forskarutbildningskurserna bedöms också på samma sätt även om det är en något mindre andel av doktoranderna med utländsk grundexamen som tycker att de har examinerats grundligt. Det råder inte heller någon skillnad när det gäller tillgång till olika resurser och syn på framtida karriär.

Doktoranderna med utländsk grundexamen är dock mer negativa till den psykosociala miljön i *doktorandgruppen* än vad de med svensk grundexamen är. De är också något mindre nöjda med den mån i vilken doktorandernas åsikter tillvaratas i *forskargruppen/motsvarande mindre*

³⁶ Påståendet om negativ stress är inte signifikant på 5% signifikansnivå enligt Chi-2 som övriga redovisade skillnader (p-värdet 0,063). Den är dock signifikant på 5% signifikansnivå med test enligt Mann-Whitney, vilken användes för prövning av könsskillnader i de tidigare fakultetsrapporterna, varför vi har valt att ändå redovisa den.

enhet. De upplever dessutom att de har något sämre möjlighet till informella samtal om forskning med seniora forskare (utöver handledaren). Det är dessutom färre doktorander med utländsk grundexamen som har deltagit i den pedagogiska grundkursen (trots att den erbjuds på engelska) och som har haft möjlighet att undervisa.

I vissa avseenden är doktorander med utländsk grundexamen mer nöjda än de svenska. Det gäller t.ex. hur nöjd man är med formerna för antagning. En större andel med utländsk grundexamen än med svensk grundexamen tycker dessutom att den individuella studieplanen är ett stöd i forskarutbildningen och anser att den har följts upp ordentligt i diskussion med handledaren. Det är vidare en mindre andel av doktoranderna med utländsk grundexamen som tycker att det är svårt att veta vilka krav som ställs på doktorander respektive vilka krav man kan ställa på handledare.

7. Faktorer som påverkar nöjdheten med forskarutbildningen

Vilket inflytande på den övergripande nöjdheten har olika faktorer? Vilken roll spelar olika bakgrundsfaktorer, som t.ex. ålder och kön, och vilken betydelse har den strukturella miljön, den vetenskapliga miljön respektive den psykosociala arbetsmiljön?

Betydelsen av den strukturella miljön

I en första multivariat modell (logistisk regression) analyserades sambandet mellan den övergripande nöjdheten och bakgrundsfaktorer (grundexamen samt tid i utbildningen) respektive faktorer som ger uttryck för den strukturella miljön (se bilaga 3, tabell 3). De strukturella faktorerna omfattade uppföljning av individuell studieplan, reell handledare (huvudhandledare eller biträdande), handledningsfrekvens, tillgång till seminarieverksamhet respektive kurser samt möjlighet att åka på konferens. Samtliga dessa faktorer uppvisade ett statistiskt signifikant samband med den övergripande nöjdheten vid en Chi-2-analys. Bakgrundsfaktorerna ålder, kön och fakultetstillhörighet visade inget statistiskt samband med den övergripande nöjdheten vid Chi-2-analys och ingick därför inte i den multivariata analysen. Identifierade samband är hypotesgenererande, men orsakssamband kan inte fastställas.

Samtliga faktorer uppvisade ett statistiskt signifikant samband med den övergripande nöjdheten. Mest avgörande för nöjdheten är uppföljningen av den individuella studieplanen – med kontroll för övriga faktorer i modellen. Sannolikheten att vara övervägande nöjd med utbildningen är åtta gånger så stor om man har haft en *ordentlig uppföljning av studieplanen* i samtal mellan handledare och doktorand, än om man inte har haft någon uppföljning alls, men även större än om man har haft mindre grundlig avstämning. Den som är mycket nöjd med möjligheterna att *delta i konferens* är ungefär fem gånger mer benägen att vara övervägande nöjd med utbildningen i sin helhet än övriga och den som instämmer i att *utbudet av relevanta forskarutbildningskurser* har varit tillfredsställande är tre gånger så benägen. Analysen påvisar även en skillnad med avseende på varifrån man har sin *grundexamen*. Sannolikheten att studenter med *grundexamen från Uppsala universitet* är övervägande nöjda med forskarutbildningen i sin helhet är nästan tre gånger så stor som den för studenter med examen från ett utländskt universitet. Studenter med grundexamen från annat svenskt lärosäte är å andra sidan något mer benägna att vara nöjda än studenter med grundexamen från Uppsala universitet. Därtill ses en skillnad med avseende på *tid i utbildningen*. De som bedrivit mer än fyra års heltidsstudier, men som ännu inte är klara, är oftare mindre nöjda med utbildningen än övriga. Sannolikheten att de som fått sin *huvudsakliga handledning från huvudhandledaren* (jämfört med biträdande handledare), de som har *minst ett handledningstillfälle per månad*³⁷, respektive de som har tillgång till en *regelbunden seminarieverksamhet* är nöjda med utbildningen i stort är nära dubbelt så stor som för övriga.

³⁷ De som har handledningskontakt minst tre gånger per termin är mindre nöjda än övriga, dvs. än de som har minst en gång/månad, minst en gång/varannan vecka och minst en gång/vecka. Men de är också mindre nöjda än de som har handledarkontakt minst en gång per termin eller mer sällan än så. (En tänkbar förklaring till det senare är att den grupp doktorander som har handledning så sällan är exceptionellt självständig och att gles handledarkontakt därför inte påverkar deras övergripande nöjdhet negativt.)

Betydelsen av den vetenskapliga miljön

I en andra modell undersöktes det relativa inflytandet av olika faktorer som ger uttryck för den inre vetenskapliga miljön, med särskilt fokus på *faktorer som förväntas bidra till utveckling av ett vetenskapligt förhållningssätt* (se bilaga 3 tabell 4). Vilken betydelse för den övergripande nöjdheten har handledaren, seminarierna och kurserna i detta avseende? Vid Chi-2 analys uppvisade samtliga variabler som valts ut som indikatorer för den vetenskapliga miljön ett samband med den övergripande nöjdheten.

Den multivariata analysen visar att *handledarens förmåga att stimulera till kritiska resonemang och kritiskt tänkande och inspirera till fortsatt arbete efter handledningsmötena* är mest avgörande för den övergripande nöjdheten. Studenter med handledare som upplevs som mycket bra på att stimulera till kritiska resonemang och kritiskt tänkande respektive förmår inspirera är nära sex gånger så benägna att vara nöjda som övriga. Även *kurser som understödjer kritiskt tänkande* och diskussion påverkar den övergripande nöjdheten, om än i mindre utsträckning än handledarens förmåga att göra detsamma. Handledarens *uppmuntran av doktoranden att presentera forskningen* i olika sammanhang ökar också sannolikheten att man är nöjd med utbildningen i sin helhet. Seminariernas kvalitet visar inget inflytande på nöjdheten vid kontroll för inflytandet av övriga faktorer.

Den relativa betydelsen av den strukturella miljön, den vetenskapliga miljön respektive den psykosociala arbetsmiljön

I en sista modell kombineras de bakgrundsfaktorer, ”strukturella” faktorer och ”vetenskapliga” faktorer som visar på ett statistiskt signifikant samband med utfallet i de multivariata modellerna ovan, med tillägg av två variabler som ger uttryck för doktorandernas uppfattning om arbetsmiljön och då specifikt den psykosociala miljön i doktorandgruppen respektive vid institutionen (se bilaga 3, tabell 5). De faktorer som då är mest avgörande för den övergripande nöjdheten är följande:

- Mycket nöjd med handledarens förmåga att stimulera vetenskapliga resonemang och kritiskt tänkande
(→ 15 gånger större sannolikhet att vara nöjd med utbildningen i sin helhet)
- Mycket nöjd med möjligheterna att åka på konferens, respektive
- Mycket nöjd med den psykosociala miljön i doktorandgruppen
(→ cirka 8 gånger större sannolikhet att vara nöjd med utbildningen i sin helhet)
- Den individuella studieplanen har följts upp
(→ nära 6 gånger större sannolikhet att vara nöjd med utbildningen i sin helhet)
- Nöjd med den psykosociala miljön på institutionen som helhet
(→ nära 5 gånger större sannolikhet att vara nöjd med utbildningen i sin helhet)
- Instämmer i hög grad i att kurserna har bidragit till att stimulera kritiskt tänkande, respektive
- Svensk grundexamen
(→ nära 4 gånger större sannolikhet att vara nöjd med utbildningen i sin helhet)
- Instämmer i att utbudet av kurser har varit tillfredsställande
(→ nära 3 gånger större sannolikhet att vara nöjd med utbildningen i sin helhet)
- Mest handledning från huvudhandledaren
(→ drygt 2 gånger större sannolikhet att vara nöjd med utbildningen i sin helhet)

I denna övergripande modell kunde inget samband påvisas mellan tid i utbildningen, frekvens i handledarkontakt, tillgång till regelbunden seminarieverksamhet respektive handledarens uppmuntran av doktoranden att presentera forskningen i olika sammanhang och den övergripande nöjdheten. Sambandet mellan handledarens förmåga att inspirera till fortsatt arbete och den övergripande nöjdheten var kontraintuitivt, då den som är ganska missnöjd med handledarens förmåga i detta avseende är mindre nöjd med utbildningen i sin helhet än den som är mycket missnöjd.

8. Avslutande diskussion

Denna kartläggning visar på såväl styrkor som svagheter i forskarutbildningen vid Uppsala universitet. Det bör understrykas att resultaten återspeglar *processen* ur doktorandernas eget perspektiv – inte kvaliteten på slutresultatet av utbildningen. Den alumnstudie som publicerades 2006 ger i högre grad uttryck för resultatet av utbildningen, då doktoranderna i denna gavs möjlighet att värdera utbildningen samt sina egna kunskaper och färdigheter i relation till arbetslivets krav.³⁸ Ett intresse för processens kvalitet är dock inte enbart en fråga om att värna doktorandens välbefinnande under utbildningen, även om det är nog så viktigt. Forskning visar att kreativa och framgångsrika forskningsmiljöer förutom det mest uppenbara - ett tydligt vetenskapligt fokus och god vetenskaplig kompetens - också karakteriseras av engagerade seniora forskare, ett gott samarbetsklimat, ett starkt socialt kitt och en levande seminarieverksamhet.³⁹ Det finns därmed en koppling mellan process och utfall.

Föreliggande undersökning eftersträvar åtgärdsrelevans, dvs. att undersökningsresultaten ska ge ledning i vad som konkret kan förbättras i forskarutbildningen. Doktorandernas egna kommentarer stöder de kvantitativa resultaten i att det finns utvecklingsinsatser att göra såväl avseende strukturell miljö, som vetenskaplig miljö och arbetsmiljö. Nedan görs några nedslag i områden där det kan finnas behov av åtgärder med utgångspunkt från resultaten. Därmed inte sagt att nedanstående förbättringar krävs vid alla institutioner och fakulteter.

STRUKTURELL MILJÖ

Öka tydligheten och förbättra introduktionen till utbildningen

Resultaten visar att det finns utrymme för förbättringar vad gäller tydligheten i forskarutbildningen. Hälften av doktoranderna tycker att det är svårt att veta vilka krav som ställs på dem som doktorand, och nästan lika stor andel anser att det är svårt att veta vilka krav de kan ställa på handledaren. Tydligheten kan t.ex. förstärkas genom en god introduktion till utbildningen och tydlig information på webben. Ett annat sätt är att i en diskussion mellan handledare och doktorand stämma av ömsesidiga krav och förväntningar i början av utbildningen och sedan återkommande under utbildningens gång, t.ex. i samband med uppföljning av studieplanen.

Resultaten visar att kvaliteten på introduktionen till utbildningen varierar påtagligt och resultaten tyder på att den kan behöva förbättras på en del håll. Eftersom de svarande doktoranderna påbörjade sin forskarutbildning olika långt tillbaka i tiden, bör reservation ges för att eventuella förbättringar av introduktionen på senare år inte ger fullt genomslag i undersökningen.

En viktig förutsättning för tydlighet är naturligtvis att handledaren är väl medveten om de regler och riktlinjer som finns för forskarutbildningen. Det finns olika strategier för att säkerställa detta. Ett sätt är att inrätta en handledarlegitimation/motsvarande. Legitimationen

³⁸ ”Med doktorsexamen i bagaget. En enkätundersökning riktade till disputerade vid Uppsala universitet 1997-2001.” Fakultetsvisa rapporter finns på www.uu.se/kvalitetsarbete

³⁹ Bennich-Björkman L. Organising innovative research: the inner life of university departments. Oxford, U.K.; New York : Published for the IAU Press [by] Pergamon, 1997.

erhålls när man genomgått en kortare utbildning och intygat att man är införstådd med aktuella regelverk avseende utbildning på forskarnivå och håller sig regelbundet uppdaterad.

Stärk uppföljningen av den individuella studieplanen

Av doktoranderna anser 42 procent att uppföljningen av den individuella studieplanen mest har varit en formsak, eller att den inte alls följts upp under det senaste året och andelen som tycker att studieplanen fungerar som ett stöd i utbildningen är låg. Samtidigt visar resultaten att de doktorander som har haft en ordentlig uppföljning av den individuella studieplanen är mer nöjda med sin forskarutbildning i stort.

Resultaten tyder på behov av en skärpt uppföljning av den individuella studieplanen, så att den inte bara är en formsak utan en reell, årlig utvärdering av doktorandens framåtskridande i utbildningen. Utvärderingen bör ske i en ordentlig diskussion med handledaren och, enligt förslag från några av doktoranderna, dessutom gärna med någon annan mer oberoende part, t.ex. studierektor för forskarutbildningen eller motsvarande. Flera av de förbättringsområden som kan identifieras genom enkätresultaten kan, åtminstone delvis, hanteras genom uppföljning av den individuella studieplanen. Uppföljningen kan t.ex. bidra till ökad tydlighet i ömsesidiga förväntningar mellan doktorand och handledare samt underlätta bevakningen av sådant som att den pedagogiska grundkursen tas i rätt tid, att doktoranden ges tillräckligt stöd i sina undervisningsinsatser och att den psykosociala miljön runt doktoranden fungerar tillfredsställande. Nyttan av studieplanen skulle på detta sätt kunna vidgas från att vara uppenbar i kritiska lägen, till att även omfatta löpande, förebyggande insatser. Det ökar sannolikheten att problem fångas upp i tid, vilket kan bidra till en bättre utbildning och ökad genomströmning.

VETENSKAPLIG MILJÖ

Säkerställ god handledning

Handledningen är central i forskarutbildningen och, enligt resultaten, en av de viktigaste faktorerna för nöjdhet med utbildningen i stort. Den stora betydelse handledningen har återspeglas också i att det är det vanligaste temat i doktorandernas egna förbättringsförslag. Resultaten tyder på att många är påfallande nöjda med den handledning de får. En klar majoritet har stort förtroende för sin/a handledare, anser att handledningen har fungerat bra under det senaste året, är nöjda med handledarens intresse för avhandlingsämnet och instämmer i att balansen mellan krav och stöd från handledaren är god. I jämförelse med 2002 har en större andel en biträdande handledare 2008, vilket återspeglar följsamheten till ändringen i högskoleförordningen. Men det finns också utrymme för förbättringar t.ex. när det gäller handledarstödet under arbetets gång och kontroll av att avhandlingsarbetet löper som det ska. Var sjätte upplever dessutom i ganska hög eller hög grad besvärande beroendesituation till sin handledare.

Säkerställ handledarkompetensen

Eftersom handledningen är så central för forskarutbildningen, är det viktigt att handledarna har såväl relevant ämneskompetens som förmåga att verka professionellt i det många gånger nära och komplexa förhållande som präglar handledar-doktorand-relationen. Enligt Hasselberg bygger relationen av tradition på gåvologik⁴⁰. Handledaren ger av sitt kunnande

⁴⁰ Hasselberg, Y. (2005), Kontraktet eller gåvan. Vad pengar faktiskt gör med forskarutbildningen. I Gläntan nr 1-2 2005.

och viktiga nätverk medan doktoranden förstärker handledarens vetenskapliga ställning genom att gå i dennas spår. Relationen är personlig och allt som doktoranden gör återspeglas på handledaren. Därmed har handledaren stort intresse av att bistå doktoranden och höja den vetenskapliga kvaliteten. Avhandlingen blir ett gemensamt projekt med stort emotionellt engagemang. Samtidigt som detta mästare-gesäll-liknande förhållande bidrar gynnsamt till kvaliteten kan det ha sina avigsidor. Det kan leda till en inskränkt miljö med osunda beroendeförhållanden och godtyckliga förfaranden som kan gynna vissa grupper på bekostnad av andra. Resultaten vittnar om att dessa nackdelar upplevs av del doktorander, t.ex. de som rapporterar ett beroende till sin handledare som känns besvärande. I en kommentar framgår t.ex. att den som handplockats kan uppleva sig stå i bevärande tacksamhetsskuld till sin handledare och välgörare. I detsamma som forskarutbildningen regleras hårdare blir förhållandet mellan handledare och doktorand mer instrumentellt – på gott och ont. Det som var en gåva blir mer av ett kontrakt i enlighet med den individuella studieplanen. Utmaningen blir att professionalisera handledarrollen utan att offra de kvalitetsdrivande inslagen i mästare-gesäll-förhållandet.

Formaliserad handledarutbildning är ett sätt att stärka denna professionalitet och en universitetsgemensam sådan ges av avdelningen för universitetspedagogisk utveckling - liksom i skraddarsydd form vid en del fakulteter. En annan åtgärd kan vara att stärka det kollegiala utbytet handledare emellan i form av handledarkollegier, där konkreta problem diskuteras och lösningar identifieras.

Öka doktorandens kontakt med andra forskare

Ett sätt att undvika en för stor slutenhet i handledar-doktorandrelationen är att förse doktorander med biträdande handledare. Som tidigare nämnts har andelen doktorander som rapporterar att de har en biträdande handledare ökat mellan 2002 och 2008. Ytterligare ett sätt är att se till att doktorander har tillgång till kontakter med andra seniora forskare därutöver. Av resultaten att döma finns förbättringsutrymme i detta avseende. En fjärdedel av doktoranderna anser sig inte ha tillgång till informella samtal om forskning med andra seniora forskare, utöver handledarna. Vidare är mindre än hälften av doktoranderna uttalat nöjda med tillgången till internationella och nationella nätverk, och mer specifikt med handledarens hjälp att förmedla kontakter till andra forskare. Förutom att det förser doktoranden med fler perspektiv på avhandlingsarbetet underlättar formeringen av ett kontaktnät redan under forskarutbildningen karriären efter examen.

Anpassa omfattningen av handledningen till ämnets art och doktorandens behov

Det finns inget tydligt samband mellan handledningsfrekvens och nöjdhet med utbildningen i stort. De deskriptiva resultaten visar paradoxalt nog att de som är mest nöjda med handledningens omfattning (doktorander i juridik), har handledning med lägst frekvens. I den multivariata analys som väger in aspekter på såväl den vetenskapliga, som den strukturella och den psykosociala miljön påvisas inget samband överhuvudtaget.

Det är tänkbart att doktorandernas uppfattning om vad man ser som ”någon form av handledningskontakt” kan skilja sig åt, och innefatta allt ifrån en kortare kontakt/fråga till ett längre samtal. Variationen mellan fakulteterna återspeglar dessutom sannolikt forskarutbildningens olika upplägg i olika discipliner där t.ex. doktoranderna vid teknisk-naturvetenskaplig, medicinsk och farmaceutisk fakultet i högre utsträckning ingår i större forskningsprojekt.

Öka doktorandernas möjligheter att utveckla sitt kritiska tänkande

Enligt examensordningen ska doktoranden för doktorsexamen ”visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer”.⁴¹

De multivariata analyserna visar att såväl handledarens som kursernas förmåga att stimulera kritiskt tänkande har ett samband med den övergripande nöjdheten med utbildningen – även efter kontroll för den strukturella miljön, arbetsmiljön och bakgrundsfaktorer. Samtidigt är en knapp femtedel av doktoranderna övervägande missnöjda med handledarens förmåga att stimulera vetenskapliga resonemang och på institutionsnivå varierar andelen nöjda mellan 25 procent och 94 procent. En tredjedel instämmer inte alls eller i ganska låg grad i att kurserna har hjälpt dem att resonera och tänka kritiskt. Tillsammans med de resultat som gäller för seminarieverksamheten (se nedan) tyder detta på förbättringsutrymme. Förvärvandet av färdigheten kritiskt tänkande är central för en forskarutbildning och varje doktorand bör exponeras för en miljö som ger goda förutsättningar för det.

Vad är då kritiskt tänkande? Eftersom det ligger implicit i forskningens natur kan dess innebörd vara svårfångad. Det bidrar även till osäkerhet kring vad doktoranderna själva har lagt in i begreppet när de har svarat på frågorna. Det kan också bidra till att seniora forskare ibland ser det som något som kommer med automatik i en forskningsmiljö och inte kräver särskilda ansträngningar. Ett par definitioner lyder som följer:

"Kritiskt tänkande är en process i vilken man blir känslig för problem, brister, saknade element, disharmonier, motsättningar o s v som leder till att man kan upptäcka svårigheter, söka efter lösningar, gissa, formulera hypoteser, testa och pröva."⁴²

"Students' abilities to identify issues and assumptions, recognize important relationships, make correct inferences, evaluate evidence or authority, and deduce conclusions."⁴³

Bara en uttalad intention att stärka detta inslag i handledning, kurser och på seminarier kan sannolikt bära långt i sig. Inom högskolepedagogisk litteratur ges också mer detaljerade exempel på förmågor som krävs för kritiskt tänkande, s.k. higher-order thinking skills eller HOTS⁴⁴. Denna uppdelning i förmågor, eller andra modeller, kan underlätta för den som vill hitta sätt att i högre grad stimulera det kritiska tänkandet. En annan strategi är att närma sig de institutioner vars doktorander samfällt är nöjda i detta avseende. Hur arbetar de? Är det ämnesbetingat? Om så, går det att hämta inslag från andra vetenskapliga traditioner för att stärka detta element i sitt eget ämne? Ytterligare ett sätt är att fråga sina doktorander. I denna undersökning föreslog t.ex. en del doktorander mer diskussioner inom ramen för forskarutbildningskurserna istället för renodlade läskurser, vilket kan bidra gynnsamt till utvecklingen av det kritiska tänkandet.

⁴¹ Högskoleförordningen bilaga 2 - Examensordning

⁴² Svingby, G. i Persson, A. (red.) (1997). Kvalitet och kritiskt tänkande. Lund: Department of Sociology, Research Report, nr. 6, sid. 17-30.

⁴³ Tsui, L. (2002). Fostering critical thinking through effective pedagogy. The Journal of Higher Education, vol. 73, nr. 6, sid. 740-763.

⁴⁴ Se mer i den pedagogiska uppslagsboken på: http://www.pu.uu.se/wiki/Kritiskt_t%C3%A4nkande. Avdelningen för universitetspedagogisk utbildning.

Stärk seminariekulturen - akademins hjärta

De etablerade akademiska värdenas betydelse framhålls i universitetets övergripande dokument såsom program för kvalitetsarbete vid Uppsala universitet⁴⁵: "[eftersom] akademiska arbetsformer är avgörande för kvalitetskulturen vid ett stort forskningsuniversitet, är det viktigt att säkerställa att dessa fungerar väl". I Uppsala universitets mål och strategier anges att en strategi för att nå målen för forskarutbildningen är att: "erbjuda doktoranderna möjligheter att delta i stimulerande idéutbyten med seniora forskare". Enligt examensordningen ska doktoranden för doktorsexamen "visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt". Seminarieverksamheten är den nära miljö där denna förmåga kan slipas kontinuerligt, utbildningen igenom. Hur ser det då ut?

Resultaten visar att merparten av doktoranderna erbjuds regelbunden seminarieverksamhet, som de också deltar i. Drygt hälften anser att seminarierna brukar stimulera till vetenskapliga resonemang och kritiskt tänkande, två tredjedelar att seminarierna präglas av "högt i tak" och en knapp tredjedel att de oftast känner sig inspirerade efter ett seminarium. Endast var femte doktorand anser att seminarierna normalt är till nytta för deras egen forskning. Det senare behöver i och för sig inte vara negativt. Även om ett seminarium inte är till omedelbar nytta kan det bidra till att uppfylla målen för forskarutbildningen. Resultaten varierar påtagligt mellan olika fakulteter och än mer mellan olika institutioner. Med tanke på att universitetet ser seminariet som centralt i den akademiska kvalitetskulturen bör kraven vara höga och givet dessa resultat finns utrymme för förbättringar.

Bland dem som sällan eller aldrig deltar i seminarier är de vanligaste orsakerna tidsbrist, praktiska hinder samt missnöje med seminariernas innehåll och utformning. Resultaten tyder på att intresset för seminarierna ökar om ämnet är relevant för den egna forskningen. En del doktorander ser bredd på seminarieämnen som allmänbildande, men menar att det förutsätter att det överhuvudtaget går att tillgodogöra sig innehållet. Det bekräftar vikten av att anpassa seminarierna till deltagarna. Ju mer varierad kunskapsbakgrund bland seminariedeltagarna, desto större pedagogisk utmaning för den som presenterar. De seniora forskarnas roll är också avgörande. I framgångsrika forskningsmiljöer deltar seniora forskare i seminarieverksamheten och presenterar sin egen forskning⁴⁶. Enligt doktorandkommentarer från föreliggande enkät är det dock viktigt att de seniora forskarna inte dominerar utan bereder plats för doktoranderna att delta i diskussionen.

Ett sätt att förbättra seminarieverksamheten är att utforma den i samverkan med doktoranderna, så att den upplevs som mer tillgänglig och meningsfull. Ett möjlighet är att tillsammans formulera vilken kultur seminarierna ska karakteriseras av, för att säkerställa att de blir så givande som möjligt. Det kan handla om att gemensamt slå fast det till synes självklara, att seminarierna ska vara tillfällen då konstruktiv kritik ges och tas emot och vetenskapliga resonemang utvecklas gemensamt för att bidra till allas lärande. Det kräver i sin tur ett prestigelöst klimat där alla ges möjlighet att vara aktiva.

⁴⁵ Program för kvalitetsarbetet vid Uppsala universitet, UFV 2008/556

⁴⁶ Bennich-Björkman L. Organising innovative research: the inner life of university departments. Oxford, U.K.; New York : Published for the IAU Press [by] Pergamon, 1997.

Förbättra kursutbudet

Den multivariata modellen visar på ett samband mellan nöjdhet med kursutbudet och den övergripande nöjdheten med utbildningen. Dessutom visar resultaten att en stor andel doktorander i ganska låg grad, eller inte alls, anser att kursutbudet har varit tillfredställande. Önskemål om ett förbättrat kursutbud, liksom förbättrad information om detsamma framgår av doktorandernas spontana kommentarer. Ett sätt att hantera situationen är att etablera kurssamarbete med liknande ämnen fakultets-, områdes- eller universitetsgemensamt, eller med motsvarande ämnen vid andra lärosäten nationellt, eller internationellt. Det kan öka utbudet avsevärt, bara de ekonomiska förutsättningarna finns. Det finns dock små ämnen som inte har någon reell möjlighet till bredare samarbeten.

Öka stödet till undervisande doktorander

Enligt mål och strategier vid Uppsala universitet ska doktoranderna ges utbildning i högskolepedagogik samt möjlighet att undervisa på grundnivå eller avancerad nivå. Detta kan ses som en viktig del av forskarutbildningen i det att det bidrar till utvecklingen av de generiska färdigheter som förväntas av en person med doktorsexamen. Enligt examensordningen ska en person med doktorsexamen, förutom tidigare nämnda förmåga att muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning, ”visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.”

Förmågan att förmedla sina kunskaper till andra är viktig oavsett framtida verksamhetsområde, men inte minst för en fortsatt karriär inom akademien. Resultaten tyder på att allt fler av universitetets doktorander är väl rustade med denna generiska färdighet vid examen. Vid jämförelse med 2002 års enkät ses en ökning av andelen doktorander som getts möjlighet att undervisa. Enligt Uppsala universitets pedagogiska program ska doktorander med undervisande uppgifter ha en grundläggande högskolepedagogisk utbildning. Resultaten visar att även andelen som genomgått denna utbildning har ökat mellan 2002 och 2008. Merparten av dem som har undervisat värderar denna erfarenhet högt och majoriteten av dem som har deltagit i den högskolepedagogiska utbildningen anser att den har varit värdefull för den egna undervisningen.

Ett problem som resultaten visar på är att undervisning överlag inte värderas så högt vid institutionerna. Detta kan kanske bidra till att förklara att endast fyra av tio doktorander anser att de fått bra stöd från institutionen i samband med sina undervisningsinsatser. Utöver det uppenbara – att underlätta undervisningsinsatsen – kan ett bättre stöd bidra till mindre frustration och tidsspillan som även är av godo för forskningsdelen av utbildningen. Formerna för stöd kan variera. Ett sätt kan vara att tilldela varje doktorand en mentor i en senior lärare vid institutionen. Ett annat sätt kan vara att tydligt omfatta även undervisande doktorander i lärarkollegiet. Dessutom kan det underlätta om man som handledare förmedlar en positiv inställning till utbildningsuppgiften och dess betydelse för utvecklandet av viktiga generella färdigheter hos en forskare.

ARBETSMILJÖ

Förbättra doktorandernas psykosociala miljö

Den multivariata analysen visar på betydelsen av en god psykosocial miljö för den övergripande nöjdheten med forskarutbildningen – och det gäller såväl miljön i doktorandgruppen som vid institutionen i sin helhet. Enligt universitetets arbetsmiljöpolicy ska en god fysisk, psykisk och social arbetsmiljö präglade allt arbete vid Uppsala universitet. När det gäller fysisk arbetsmiljö verkar målet vara nära nog uppnått ur doktorandernas perspektiv. Det är dessutom en majoritet som är nöjda med den psykosociala miljön i doktorandgruppen. Däremot är mindre än hälften uttalat nöjda med den psykosociala miljön vid institutionen i sin helhet. Det finns institutioner där en påfallande hög andel har värderat den psykosociala miljön som dålig, respektive anser att den psykosociala miljön har varit till hinder i forskningsarbetet. Över hälften av doktoranderna instämmer i att de ofta upplever negativ stress i relation till sin forskarutbildning.

Det finns flera skäl att göra insatser för en förbättrad psykosocial arbetsmiljö. I vissa situationer kan skyndsamma åtgärder vara nödvändiga för att värna enskilda individers hälsa och förhindra avbrott i utbildningen. I de flesta fall handlar det dock om att ledare på alla nivåer långsiktigt verkar för en god psykosocial arbetsmiljö tillsammans med sina medarbetare. En god psykosocial miljö är en kvalitetsfråga. Ett tydligt ledarskap och ett gott socialt klimat kan bidra till bättre kvalitet i forskningen⁴⁷. Positiva känslor har samband med kreativitet i organisationer⁴⁸. Förklaringen kan vara att positiva känslor, som glädje, breddar individens tanke- och handlingsrepertoar, vilket medför flexibilitet och öppenhet för ny information⁴⁹.

Håll ett särskilt öga på den sociala situationen för doktorander med utländsk examen

Doktorander med utländsk grundexamen är som grupp något mindre nöjda än de med svensk sådan när de ombes gör en helhetsbedömning av utbildningen. Skillnaden kvarstår efter kontroll för andra bakgrundsfaktorer och faktorer som har med såväl den strukturella som den vetenskapliga miljön och den psykosociala arbetsmiljön att göra. När det gäller enskilda aspekter av utbildningen är dock likheterna fler än skillnaderna, även om vissa skillnader kan ses. Doktorander med utländsk grundexamen är mer missnöjda med den sociala närmiljön, medan de är mer nöjda med vissa strukturella aspekter, som t.ex. tydlighet i krav och förekomst av uppföljning av utbildningen genom den individuella studieplanen.

Resultaten tyder på att situationen för doktorander med utländsk examen främst kan förbättras genom insatser för en bättre social närmiljö. Detta av psykosociala skäl, men också för att det sociala kittet är viktigt för framgång i forskningen. Den som ska etablera sig såväl i det svenska samhället som i utbildningen har sannolikt ett stort behov av att finna ett socialt sammanhang i sin vardagsmiljö. Förbättring i detta avseende kräver en medvetenhet hos såväl ansvariga på institutionsnivå, liksom seniora forskare och meddoktorander i närmiljön.

⁴⁷ Bennich-Björkman L. Organising innovative research: the inner life of university departments. Oxford, U.K.; New York : Published for the IAU Press [by] Pergamon, 1997.

⁴⁸ Amabile TM, Barsade SG, Mueller JS, Staw BM. Affect and Creativity at Work. Administrative Science Quarterly, 2005; 50: 367-403.

⁴⁹ Fredrickson BL. The Value of Positive Emotions. The emerging science of positive psychology is coming to understand why it's good to feel good. American Scientist 2003; 91: 330-335.

Fortsätt arbetet med att skapa en god utbildningssituation för både kvinnor och män – inte minst på institutionsnivå

Resultaten visar på att åtgärder bör vidtas för att förbättra situationen för kvinnor som är doktorander både i vetenskapligt och psykosocialt hänseende. Kvinnor är mindre nöjda med den vetenskapliga miljön med avseende på tillgången till informella samtal om forskning med andra seniora forskare samt med seminarieklimatet. Kvinnor upplever dessutom större problem med för hög arbetsbelastning och negativ stress än vad männen gör. De värderar sina möjligheter att fortsätta med undervisning och forskning vid Uppsala universitet efter doktorsexamen som lägre än männen.

Resultaten från en kvalitativ studie av doktorander som är kvinnor, genomförd vid Uppsala universitet 2007⁵⁰, ligger i linje med dessa resultat. De intervjuade kvinnorna tyckte sig inte ha tillgång till samma uppbackning av de seniora forskarna som de manliga doktoranderna och såg sina möjligheter till fortsatt akademisk karriär som begränsade av familjeskäl. En fortsatt karriär inom universitetsvärlden upplevdes som ekonomiskt osäker, något som även framgår av öppna svar i föreliggande enkät.

Orsakerna till kvinnornas mer uttalade upplevelse av hög arbetsbelastning och stress går, enligt den kvalitativa studien, delvis att spåra till den privata sfären. Studien visade dock på att vissa orsaker till stress kan spåras till utbildningsmiljön. Av intervjuerna framgick att en anledning är att kvinnor i större utsträckning än män tillfrågas om, och utför, ”osynligt arbete” vid institutionen. Det kan vara icke-meriterande administrativt arbete, förberedelsearbete vid disputationer, avtackningar och liknande allmännyttiga arbetsuppgifter. Olika slags arbete verkar dessutom ge olika slags gensvar från omgivningen beroende på kön. Kvinnorna upplevde att de oftare får beröm för administrativa och praktiska insatser medan männen i större utsträckning får återkoppling på sina forskningsresultat.

Universitetet har en skyldighet att tillse att den lokala vetenskapliga miljön är lika gynnsam för såväl kvinnor som män. Resultaten från föreliggande enkät visar att problemet kvarstår och att de åtgärder som redan har initierats är nödvändiga. Till dessa åtgärder hör att utforma och implementera rutiner för ekonomiskt bidrag till fakulteter som organiserar formella nätverk, mentors- eller fadderverksamhet för doktorander som är kvinnor. Ett annat exempel är vidareutveckling av jämställdhetsperspektivet i handledarutbildningen vid avdelningen för universitetspedagogisk utveckling. Det kommer att resultera i en rapport om genusmedveten handledning.

Mycket kan dock göras i den akademiska vardagsmiljön. I den kvalitativa studien enligt ovan betonas vikten av uppmuntran under avhandlingsarbetet och att kvinnor får *samma* grad av bekräftelse och uppmärksamhet för sina vetenskapliga insatser som männen. Forskning⁵¹ pekar på att det finns en dold, ofta omedveten, diskriminering av kvinnor i akademien. En sådan särbehandling som är osynlig är svårare att upptäcka och därmed också svårare att erkänna och undanröja. Den dolda diskrimineringen handlar i stor utsträckning om icke-handlingar snarare än handlingar. Det som inte händer (i form av uppmuntran och nätverk) spelar en avgörande roll. Mot bakgrund av detta bör alla seniora forskare rannsaka sitt eget förhållningssätt och beteende i relation till doktorander av olika kön. Skiljer sig mina förväntningar på doktorander åt beroende på vilket kön de har? Uppmärksammar jag deras vetenskapliga insatser i samma mån? Engagerar jag mig lika mycket i deras akademiska framtid?

⁵⁰ Appel M och Ingesson O. Arbetsförhållanden för kvinnor som är doktorander. En intervjustudie. Enheten för kvalitet och utvärdering 2008.

⁵¹ Huusu, L. Dold könsdiskriminering på akademiska arenor – osynligt, synligt, subtilt. Stockholm: Högskoleverket, 2005.

FRAMTIDEN EFTER FORSKARUTBILDNINGEN

Förbättra möjligheterna till en stabil karriärväg inom universitetet efter examen

Viljan att slå in på en fortsatt akademisk karriär efter examen varierar beroende på fakultetstillhörighet. Detta återspeglar att arbetsmarknaden utanför universitetet ser olika ut för doktorander vid de olika fakulteterna. Det är sannolikt också en följd av skillnader i traditioner när det gäller att byta universitet eller åka utomlands. Det faktum att en lägre andel skulle vilja arbeta med forskning och/eller undervisning vid Uppsala universitet än vid ett annat svenskt eller utländskt lärosäte kan bero på att doktoranderna värderar rörlighet mellan lärosäten som något positivt i sig. Något som tydligt framgår av de öppna kommentarerna är att de osäkra anställningsförhållandena vid universitetet avskräcker. Det gäller både kvinnor och män, men är något mer uttalat för doktorander som är kvinnor. De finns också de som tvekar på grund av att den psykosociala miljön har upplevts som dålig eller att arbetsförhållandena verkar alltför pressande. Vid sidan av att överväga modeller för säkrare anställningsformer för nydisputerade doktorer, finns som tidigare nämnts utrymme för systematiska insatser för en god arbetsmiljö.

Säkerställ att forskarutbildningen förbereder väl för yrkesverksamhet utanför universitets- och högskolevärlden

Majoriteten av de doktorander som disputerar gör inte fortsatt karriär inom universitets- och högskolevärlden. Utbildningen ska även förbereda för arbete i andra sektorer och många gånger kan de generella färdigheter som en forskarutbildning ger vara nog så viktiga som ämneskunskaperna. Uppfattningen om huruvida utbildningen ger en god grund för en yrkesverksamhet utanför universitets- och högskolevärlden varierar påtagligt mellan olika fakulteter, allt ifrån en till tre fjärdedelar instämmer i ganska hög eller hög grad beroende på fakultetstillhörighet. Även detta kan förklaras av att arbetsmarknaden utanför universitetet ser olika ut för doktorander vid de olika fakulteterna. Alumnstudien av disputerade från 2006, av vilken den faktiska etableringen efter examen framgår, bekräftar doktorandernas bedömning av hur väl utbildningen förbereder för en yrkesverksamhet utanför universitetet.

DEN ÖVERGRIPANDE LÄRANDEMILJÖN

Den sista, kombinerade multivariata analysen visar att doktorandernas övergripande nöjdhet är avhängig en rad faktorer. Till viktiga faktorer i den *vetenskapliga* miljön hör handledare som förmår att stimulera vetenskapliga resonemang och kritiskt tänkande och kurser som bidrar till att stimulera kritiskt tänkande. Till viktiga *strukturella* faktorer hör goda möjligheter att åka på konferens, uppföljning av den individuella studieplanen, tillfredställande utbud av forskarutbildningskurser samt huvudsaklig handledning av huvudhandledaren. Den *psykosociala* miljön i doktorandgruppen och på institutionen som helhet är också viktig för den övergripande nöjdheten. För att åstadkomma en fullt fungerande lärandemiljö, ur doktorandperspektiv, krävs att alla dessa delar är på plats.

Universitetets roll - skapa goda förutsättningar för lärande

Lärandet under forskarutbildningen liknar i hög grad arbetsplatslärande då det delvis är formellt, men samtidigt finns stort utrymme för informellt lärande. Det innebär att mycket av det som doktoranden inhämtar under utbildningen snarare är baserat på observationer och deltagande än formellt lärande. Mycket av den kunskap som doktoranden förvärvar under sin

utbildningstid är så kallad "tyst kunskap" om vad det innebär att forska och vara forskare, som likväl formar individen. Genom en medvetenhet om miljöns betydelse för lärandet kan man optimera förutsättningarna. Eurat⁵² har identifierat fyra strategier som gynnar lärandet på en arbetsplats:

- 1) deltagande i gruppaktiviteter, vilket inbegriper arbete i team mot ett gemensamt mål
- 2) att arbeta sida vid sida med andra, lyssna och observera,
- 3) att hantera utmaningar, vilket ökar motivationen om man ges gott stöd och de faller väl ut,
- 4) att arbeta med "klienter" för ömsesidigt lärande.

Till det kan läggas att få information från, och ställa frågor till, nära kollegor och större nätverk, liksom att ge och få feedback. Arbetsplatsklimatet är också viktigt för lärandet och på så sätt har ledningen och arbetsmiljön stor betydelse.

Om man tillämpar denna kunskap på forskarutbildningen framstår en levande miljö med mycket interaktion doktorander emellan, liksom med seniora forskare, som eftersträvansvärd. Denna interaktivitet kan ske i handledningssituationen, vid seminarier, konferenser eller i de informella "mellanrummen" i vardagen. Att arbeta med "klienter" skulle kunna översättas till att delta i undervisningen för att rusta sig för den framtida rollen som handledare, lärare och expert. Doktorandernas kommentarer bekräftar att undervisning inte bara innebär att lära ut, utan också att lära sig mer om sitt eget ämne. För att allt detta ska äga rum krävs att det akademiska ledarskapet och arbetsklimatet tillåter det. Lärandemiljöns beskaffenhet under utbildningen kan också påverka doktorandens vilja till fortsatt akademisk karriär.

I Storbritannien pågår ett arbete med att utarbeta ett Research Development Framework (RDF) – en vidareutveckling av 2001 års Joint Statement of the UK Research Councils' Training Requirements for Research Students⁵³. Det bygger på intervjuer med forskare om vad som karakteriserar bra och excellenta forskare, vilket resulterat i följande områden:

- *Knowledge and intellectual abilities.* The knowledge, intellectual abilities and techniques to do research.
- *Personal effectiveness.* The personal qualities and approach to be an effective researcher.
- *Research governance and organisation.* The knowledge of the standards, requirements and professionalism to do research.
- *Engagement, influence and impact.* The knowledge and skills to work with others and ensure the wider impact of research.

Inom dessa områden ryms detaljerade beskrivningar av en forskares kvaliteter, bortom det som stipuleras i examensordningen. Det sätter fingret på mer svårfångade förmågor och förhållningssätt som lärs bäst genom att befinna sig i en interaktiv och utvecklingsfrämjande miljö med goda förebilder.

⁵² Eurat, M. Informal learning in the workplace. *Studies in Continuing Education* 2004; 26: 247-273.

⁵³ Research Development Framework. <http://www.vitae.ac.uk/policy-practice/234471/Framework-content.html>

Doktorandens roll – tillvarata och bidra till utveckling av de förutsättningar för lärande som ges

Även de bästa förutsättningar är naturligtvis verkningslösa om inte doktoranden själv tillvaratar de möjligheter till lärande som ges. När doktoranderna ombads att värdera sina egna prestationer under utbildningen valde sex av tio något av de två positiva svarsalternativen på en femgradig skala. Övriga fyra av tio var av olika skäl måttligt eller inte alls nöjda med sina insatser. Enkäten ger dock inte någon information om skälen till missnöjet.

Uppföljningen av den individuella studieplanen bör omfatta en utvärdering av de resurser som universitetet erbjuder, inte minst handledningen, men också av doktorandens tillvaratagande av resurserna och egna bidrag. En ökad tydlighet i ömsesidiga krav och förväntningar mellan doktorand och handledare kan öka medvetenheten om det gemensamma ansvaret för utbildningens kvalitet: ”it takes two to tango”. De förväntningar som kan ställas på en doktorand, i ökande grad under en utbildning, omfattar t.ex. följande personliga kvaliteter⁵⁴: att närma sig forskningen med entusiasm, passion och självförtroende, att vara tålig och hålla ut vid svårigheter, att kunna reflektera över sig själv och ständigt försöka förbättra sig, att vara proaktiv, självständig och ansvarstagande för sig själv och andra samt att visa integritet. Uppsala universitets pedagogiska program, vilket främst omfattar utbildning på grundnivå och avancerad nivå, illustrerar på ett tydligt sätt rollfördelningen mellan universitetet och dess studenter⁵⁵ och skulle kunna inspirera till en motsvarighet för utbildning på forskarnivå – kanske med inspiration från the Researcher Development Framework.

Doktoranden bidrar aktivt till kvaliteten i utbildningen med sitt personliga engagemang, ansvarstagande och drivkraft. Doktorander kan genom konstruktivt agerande bidra till allt ifrån bättre handledning och mer givande seminarieverksamhet till en bättre psykosocial miljö. Möjligheten att påverka är naturligtvis avhängig miljöns beskaffenhet. I vissa miljöer är individens möjligheter att påverka mindre, men i välfungerande miljöer kan doktorandens eget bidrag göra stor skillnad. Enligt program för kvalitetsarbetet vid Uppsala universitet framgår att ”studenternas och doktorandernas inflytande och ansvar ska stärkas genom effektiva rutiner och former för medverkan i arbetet med att vidareutveckla utbildningen på alla nivåer”. Doktoranderna är de främsta experterna på forskarutbildningen ur doktorandperspektiv och det finns många exempel på situationer där doktoranders initiativ har varit kvalitetsdrivande för utbildningen. Doktorander har bidragit till förbättrad introduktionsverksamhet, omdaning av seminarieverksamhet etc. Uppgiften för ansvariga på olika nivåer är att säkerställa att doktorandernas åsikter tillvaratas på ett systematiskt sätt, vara lyhörda för deras förbättringsförslag och ha beredskap för nödvändigt förändringsarbete.

⁵⁴ Research Development Framework. <http://www.vitae.ac.uk/policy-practice/234471/Framework-content.html>

⁵⁵ Pedagogiskt program för Uppsala universitet, UFV 2007/670

Samverkan för en förstklassig utbildning!

Sammanfattningsvis har denna studie visat att flera aspekter är avgörande för en god forskarutbildning ur doktorandperspektiv: utbildningens struktur, den vetenskapliga miljön och arbetsmiljön. Inom universitetet finns lärandemiljöer med olika styrkor och svagheter. Ett ökat utbyte av erfarenheter och arbetssätt mellan olika institutioner, fakulteter och områden skulle sannolikt kunna bidra till en höjning av kvaliteten på den samlade lärandemiljön vid Uppsala universitet. Detsamma skulle ett ökat tillvaratagande av doktorandernas expertis vid utvecklingen av utbildningen.

Vid flera av fakulteterna, däribland teknisk-naturvetenskaplig och samhällsvetenskaplig fakultet, har ett ambitiöst uppföljningsarbete vidtagit där enkätresultaten analyserats och diskuterats av forskarutbildningsansvariga på olika nivåer tillsammans med doktorand-representanter, vilket har utmynnat i flera konkreta förbättringsförslag⁵⁶. Teknisk-naturvetenskapliga fakultetsnämnden har som följd redan beslutat om åtgärder för att ytterligare förstärka forskarutbildningens kvalitet. Till dessa hör bl.a. beslut om förstärkning av handledarutbildningen och uppföljningen av den individuella studieplanen. Informationen om doktoranders rättigheter och skyldigheter ska förbättras, liksom informationen om kursutbudet. Ett motsvarande arbete vid juridiska fakulteten mot bakgrund av resultaten i 2002 års doktorandenkät gick att utläsa i form av påtagligt bättre resultat i 2008 års enkät. År 2008 är juridiska fakulteten den fakultet, som visar på mest nöjda doktorander – 2002 var situationen den omvända. Genom det kvalitetsdrivande utvecklingsarbete som pågår vid fakulteterna finns goda förutsättningar för en fortsatt kvalitetsutveckling. Målet är att göra en god forskarutbildning ännu bättre, så att alla doktorer med en examen från Uppsala universitet är väl rustade för en föränderlig framtid såväl inom som utom universitetsvärlden.

⁵⁶ Se exempelvis FU10. Utvärdering av utbildningen på forskarnivå vid teknisk-naturvetenskapliga fakulteten. Dnr TEKNAT 2010/55.

Bilaga 1 Svarefrekvenser på institutionsnivå 2008 (procent)

HISTORISK-FILOSOFISKA FAKULTETEN	Totalt antal som mottog enkäten	Totalt antal svar	Svarefrekvens
Inst för arkeologi och antik historia	13	8	62%
Filosofiska inst	20	9	45%
Historiska inst	22	11	50%
Inst för idé och lärdomshistoria	12	7	58%
Konstvetenskapliga inst	8	4	50%
Inst för kulturanthropologi och etnologi	16	6	38%
Litteraturvetenskapliga inst	15	10	67%
Inst för musikvetenskap	3	2	67%
Inst för ABM	4	2	50%
Totalt 2008	120	61¹	51%

SPRÅKVETENSKAPLIGA FAKULTETEN	Totalt antal som mottog enkäten	Totalt antal svar	Svarefrekvens
Engelska institutionen	18	10	56%
Inst för moderna språk	19	11	58%
Inst för nordiska språk	13	12	92%
Inst för lingvistik o filologi	12	4	33%
Totalt 2008	62	40²	65%

SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA FAKULTETEN	Totalt antal som mottog enkäten	Totalt antal svar	Svarefrekvens
Ekonomisk-historiska inst	13	7	54%
Inst för freds- o konfliktforskning	13	8	62%
Företagsekonomiska inst	32	18	56%
Kulturgeografiska inst	17	12	71%
Nationalekonomiska inst	38	22	58%
Pedagogiska inst	18	12	67%
Sociologiska inst	20	17	85%
Statsvetenskapliga inst	23	19	83%
Inst för kostvetenskap	6	4	67%
Inst för psykologi	35	23	66%
Inst för informationsvetenskap	11	6	55%
Totalt 2008	232	153³	66%

¹ Det totala antalet svarande doktorander från Historisk-filosofiska fakulteten är 61 personer. Denna siffra är dock inte densamma som summan av institutionernas antal svarande, vilket beror på att det finns personer som inte har uppgett institutionstillhörighet.

² Observera att i totalen ingår de svarande från institutionen för lingvistik och filologi samt även svarande som inte har uppgett institutionstillhörighet, varför totalt n är större än summan av n för de angivna institutionerna.

TEOLOGISKA FAKULTETEN	Totalt antal som mottog enkäten	Totalt antal svar	Svarsfrekvens
Teologiska institutionen	32	16	50%
Totalt 2008	32	16	50%

JURIDISKA FAKULTETEN	Totalt antal som mottog enkäten	Totalt antal svar	Svarsfrekvens
Juridiska institutionen	28	16	57%
Totalt 2008	28	16	57%

MEDICINSKA FAKULTETEN	Totalt antal som mottog enkäten	Totalt antal svar	Svarsfrekvens
Medicinska fakulteten	6	2	33%
Inst för folkhälso- och vårdvetenskap	47	37	79%
Inst för genetik och patologi	42	23	55%
Inst för kirurgiska vetenskaper	71	25	35%
Inst för kvinnors och barns hälsa	35	20	57%
Inst för medicinsk biokemi och mikrobiologi	49	27	55%
Inst för medicinsk cellbiologi	36	25	69%
Inst för medicinska vetenskaper	69	46	67%
Inst för neurovetenskap	53	29	55%
Inst för onkologi, radiologi och klinisk immunologi	48	23	48%
Totalt 2008	456	264 ⁴	58%

FARMACEUTISKA FAKULTETEN	Totalt antal som mottog enkäten	Totalt antal svar	Svarsfrekvens
Inst för farm biovetenskap	48	26	54%
Inst för farmaci	28	19	68%
Inst för läkemedelskemi	33	16	48%
Totalt 2008	109	62 ⁵	57%

³ Det totala antalet svarande doktorander från samhällsvetenskapliga fakulteten är 153. Av dessa ingår fyra doktorander från institutionen från folkhälso- och vårdvetenskap, med finansiering från samhällsvetenskapliga fakulteten. Att totalsumman i övrigt avviker något i förhållande till summan från institutionerna beror på att det finns personer som inte har uppgivit institutionstillhörighet.

⁴ Det totala antalet svarande doktorander från Medicinska fakulteten är 264 personer. Denna siffra är dock inte densamma som summan av institutionernas antal svarande, vilket beror på att det finns personer som inte har uppgett institutionstillhörighet.

⁵ En av de svarande har uppgett farmaceutisk fakultet, men ingen av institutionerna, och finns således endast representerad i totalen för fakulteten.

TEKNISK-NATURVETENSKAPLIGA FAKULTETEN	Totalt antal som mottog enkäten	Totalt antal svar	Svars- frekvens
Områdesnämnden för teknat	1	1	100%
Matematiska inst	30	20	67%
Inst för informationsteknologi	74	32	43%
Inst för fysik och astronomi	48	23	48%
Inst för fysik och materialvetenskap	57	25	44%
Inst för teknikvetenskaper	90	44	49%
Inst för biokemi och organisk kemi	46	29	63%
Inst för fotokemi och molekylärvetenskap	11	7	64%
Inst för fysikalisk och analytisk kemi	32	16	50%
Inst för materialkemi	28	10	36%
Inst för ekologi och evolution	32	16	50%
Inst för evolution, genomik och systematik	47	22	47%
Inst för fysiologi och utvecklingsbiologi	26	15	58%
Inst för cell- och molekulärbioologi	55	30	55%
Inst för geovetenskaper	45	28	62%
Centrum för bildanalys	8	2	25%
Totalt 2008	630	323⁶	51%

UTBILDNINGSVETENSKAPLIGA FAKULTETEN	Totalt antal som mottog enkäten	Totalt antal svar	Svarsfrekvens
Totalt 2008	11	8	73%

⁶Tre av de svarande har uppgett teknisk-naturvetenskaplig fakultet men ingen av institutionerna, och finns således endast representerade i totalen för fakulteten.

Bilaga 2 Doktorandundersökningen 2008 – svarsfördelning över inkomna svar fördelade på fakultet (procent)

Antal svarande och svarsfrekvenser för olika fakulteter (procent)

Fakultet	Totalt antal som mottog enkäten	Varav kvinnor	Totalt antal svar	Varav kvinnor	Svarsfrekvens	Svarsfrekvens kvinnor	Svarsfrekvens män
Historisk-filosofisk	120	61	61	31	51%	51%	51%
Språkvetenskaplig	62	39	40	31	65%	79%	39%
Samhällsvetenskaplig	232	140	153	96	66%	69%	62%
Teologisk	32	15	16	7	50%	47%	53%
Juridisk	28	18	16	11	57%	61%	50%
Medicinsk	456	269	264	167	58%	62%	52%
Farmaceutisk	109	55	62	35	57%	64%	50%
Teknisk-naturvetenskaplig	630	219	323	143	51%	65%	44%
Utbildningsvetenskaplig	11	7	8	5	73%	71%	75%
Totalt 2008	1674	823	943	526	56%	64%	49%

NÅGRA ALLMÄNNA FRÅGOR

1. Könsfördelning (procent)

	n	Kvinna	Man	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	51	49	100
Språkvetenskaplig	40	78	23	100
Samhällsvetenskaplig	153	63	37	100
Teologisk	16	44	56	100
Juridisk	16	69	31	100
Medicinsk	264	63	37	100
Farmaceutisk	62	56	44	100
Teknisk-naturvetenskaplig	323	44	56	100
Utbildningsvetenskaplig	8			
Totalt 2008	943	56	44	100

2. Åldersfördelning (procent)

	n	25 år eller yngre	26-30 år	31-35 år	36-40 år	41 år eller äldre	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	2	25	41	16	16	100
Språkvetenskaplig	40	3	38	33	10	18	100
Samhällsvetenskaplig	152	5	40	28	11	17	100
Teologisk	16	6	6	38	6	44	100
Juridisk	16	0	13	63	0	25	100
Medicinsk	262	3	43	23	10	22	100
Farmaceutisk	62	3	55	34	6	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	323	6	56	29	6	3	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	940	4	45	29	9	13	100

3. Var har du tagit ut din grundexamen? (procent)

	n	Uppsala universitet	Annat svenskt lärosäte	Utländskt lärosäte	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	67	25	8	100
Språkvetenskaplig	40	65	23	13	100
Samhällsvetenskaplig	153	67	22	12	100
Teologisk	15	73	20	7	100
Juridisk	16	75	19	6	100
Medicinsk	263	57	31	12	100
Farmaceutisk	62	82	10	8	100
Teknisk-naturvetenskaplig	323	59	20	21	100
Utbildningsvetenskaplig	8				
Totalt 2008	940	62	23	14	100

4. Vid vilken fakultet är du doktorand? (procent)

	Antal	Procent
Historisk-filosofisk	61	6
Språkvetenskaplig	40	4
Samhällsvetenskaplig	153	16
Teologisk	16	2
Juridisk	16	2
Medicinsk	264	28
Farmaceutisk	62	7
Teknisk-naturvetenskaplig	323	34
Utbildningsvetenskaplig	8	1
Totalt 2008	943	100

6. Hur mycket av din effektiva forskarutbildningstid (totalt 4 år) har du förbrukat, dvs exklusive undervisningstid, föräldraledighet etc? (procent)

	n	Mindre än ett år	1 år eller mer, men <2 år	2 år eller mer, men <3 år	3-4 år	>4 år, men ej disp.	Har disputerat	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	10	21	15	26	13	15	100
Språkvetenskaplig	40	0	23	30	28	8	13	100
Samhällsvetenskaplig	153	16	20	13	24	10	16	100
Teologisk	16	0	6	19	38	19	19	100
Juridisk	16	19	13	19	38	6	6	100
Medicinsk	262	9	24	22	26	6	14	100
Farmaceutisk	62	3	21	26	34	5	11	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	13	21	15	25	13	14	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	939	11	21	18	27	10	14	100

7. Vilken huvudsaklig försörjning har du nu under vt 2008? (procent)

	n	Anställd. som doktorand	Assistent- tjänst	Anställd. som adjunkt	Utbildn. bidrag	Studie- medel CSN	Anställd. utanför lärosätet	Stipen- dium	Annan finan- siering	Totalt 2008
Historisk- filosofisk	61	44	0	0	25	0	3	8	20	100
Språk- vetenskaplig	40	63	0	0	18	0	3	10	8	100
Samhälls- vetenskaplig	149	60	2	1	12	0	7	9	9	100
Teologisk	16	44	0	0	6	0	31	6	13	100
Juridisk	16	63	0	6	0	0	0	19	13	100
Medicinsk	260	44	2	2	17	0	15	3	17	100
Farmaceutisk	62	68	2	0	16	0	6	5	3	100
Teknisk-natur- vetenskaplig	321	79	1	1	7	0	5	2	6	100
Utbildnings- vetenskaplig	8									
Totalt 2008	933	62	2	1	12	0	8	5	11	100

8. Har du en individuell studieplan? (procent)

	n	Ja	Nej	Vet ej	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	95	0	5	100
Språkvetenskaplig	40	95	3	3	100
Samhällsvetenskaplig	153	100	0	0	100
Teologisk	16	94	6	0	100
Juridisk	16	94	0	6	100
Medicinsk	263	88	6	5	100
Farmaceutisk	62	90	5	5	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	97	2	1	100
Utbildningsvetenskaplig	8				
Totalt 2008	940	94	3	3	100

9. Om ja i fråga 8, i vilken utsträckning fungerar den individuella studieplanen som ett stöd för dig i din forskarutbildning? (procent)

	n	I mycket liten utsträckning	I liten utsträckning	I viss utsträckning	I stor utsträckning	I mycket stor utsträckning	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	58	29	14	47	9	2	100
Språkvetenskaplig	38	13	29	45	13	0	100
Samhällsvetenskaplig	153	26	24	37	12	1	100
Teologisk	15	0	13	67	13	7	100
Juridisk	15	20	20	40	13	7	100
Medicinsk	234	23	24	32	19	2	100
Farmaceutisk	57	23	26	39	12	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	314	19	25	42	13	1	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	892	22	24	39	14	1	100

10. Om ja i fråga 8, anser du att den har följts upp under det senaste året? (procent)

	n	Ja, en ordentlig uppföljning i samtal mellan mig och min handledare	Ja, jag och min handledare hade en kortare avstämning	Ja, men det var mest en formsak och skedde utan diskussion	Nej	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	58	29	31	26	14	100
Språkvetenskaplig	38	37	32	18	13	100
Samhällsvetenskaplig	149	18	29	32	21	100
Teologisk	15	20	40	13	27	100
Juridisk	14	29	21	43	7	100
Medicinsk	229	20	32	17	31	100
Farmaceutisk	56	34	27	25	14	100
Teknisk-naturvetenskaplig	313	30	35	19	16	100
Utbildningsvetenskaplig	8					
Totalt 2008	880	26	32	22	20	100

FORSKNINGS- OCH ARBETSMILJÖ

11. Bedöm hur nöjd du är med följande:

11a. Min introduktion till forskarutbildningen (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	13	23	25	18	16	5	100
Språkvetenskaplig	40	18	30	33	15	5	0	100
Samhällsvetenskaplig	153	7	17	27	25	22	2	100
Teologisk	16	6	25	31	25	6	6	100
Juridisk	16	6	38	13	25	19	0	100
Medicinsk	260	7	21	31	27	12	3	100
Farmaceutisk	61	5	23	34	28	7	3	100
Teknisk-naturvetenskaplig	320	9	21	29	24	13	5	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	935	8	21	29	24	14	4	100

11b. Tillgång till arbetsplats på institutionen inkl. dator etc. (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	0	2	11	21	61	5	100
Språkvetenskaplig	40	3	5	13	28	50	3	100
Samhällsvetenskaplig	153	3	2	6	23	65	2	100
Teologisk	16	6	19	13	13	44	6	100
Juridisk	16	13	6	19	0	56	6	100
Medicinsk	263	3	5	11	19	54	6	100
Farmaceutisk	62	2	0	8	19	68	3	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	0	4	8	21	66	1	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	941	2	4	9	21	61	3	100

11c. Tillgång till biblioteks- och databasresurser (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	2	0	2	31	62	3	100
Språkvetenskaplig	40	0	5	8	33	53	3	100
Samhällsvetenskaplig	153	3	1	5	24	67	1	100
Teologisk	16	0	0	6	31	63	0	100
Juridisk	16	0	6	0	6	81	6	100
Medicinsk	261	0	3	5	28	63	2	100
Farmaceutisk	62	0	2	2	23	73	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	1	0	7	24	66	2	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	938	1	1	5	25	65	2	100

11d. Tillgång till övriga tekniska och praktiska resurser som krävs för mitt forskningsarbete (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	2	3	21	33	30	11	100
Språkvetenskaplig	40	10	13	18	20	28	13	100
Samhällsvetenskaplig	153	5	9	14	30	37	5	100
Teologisk	16	6	19	31	25	13	6	100
Juridisk	16	0	13	19	19	38	13	100
Medicinsk	262	2	4	16	32	44	2	100
Farmaceutisk	62	2	3	10	48	34	3	100
Teknisk-naturvetenskaplig	320	1	4	15	37	39	3	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	938	2	6	16	33	38	4	100

11e. Den psykosociala miljön i doktorandgruppen (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	5	7	23	41	23	2	100
Språkvetenskaplig	40	3	5	20	28	45	0	100
Samhällsvetenskaplig	153	5	11	12	38	31	3	100
Teologisk	16	0	13	19	50	19	0	100
Juridisk	16	0	6	13	31	50	0	100
Medicinsk	263	3	10	19	35	25	9	100
Farmaceutisk	62	0	6	6	44	44	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	6	9	18	35	30	2	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	941	4	9	17	36	30	4	100

11f. Den psykosociala miljön på institutionen som helhet (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	15	13	34	21	16	0	100
Språkvetenskaplig	40	18	10	30	20	18	5	100
Samhällsvetenskaplig	153	7	16	26	33	15	3	100
Teologisk	16	0	31	19	31	13	6	100
Juridisk	16	0	13	25	38	25	0	100
Medicinsk	262	4	11	29	36	11	9	100
Farmaceutisk	62	6	8	29	35	13	8	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	7	16	31	31	13	2	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	940	7	14	29	32	13	4	100

11g. Tillgång till nationella forskarkontakter/nätverk (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	3	25	25	25	20	3	100
Språkvetenskaplig	40	5	20	35	23	13	5	100
Samhällsvetenskaplig	153	8	20	22	28	17	6	100
Teologisk	16	0	0	63	31	6	0	100
Juridisk	16	0	0	38	38	25	0	100
Medicinsk	263	3	17	24	36	13	6	100
Farmaceutisk	62	5	23	34	16	15	8	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	6	16	32	28	11	7	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	940	5	17	28	29	14	6	100

11h. Tillgång till internationella forskarkontakter/nätverk (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	15	8	21	30	20	7	100
Språkvetenskaplig	39	10	18	28	21	21	3	100
Samhällsvetenskaplig	153	8	16	29	24	20	5	100
Teologisk	16	0	13	44	25	13	6	100
Juridisk	16	6	13	31	19	31	0	100
Medicinsk	263	5	17	27	32	13	6	100
Farmaceutisk	62	10	23	27	16	16	8	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	4	12	21	38	20	5	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	940	6	15	25	30	18	6	100

11i. Möjlighet att åka på konferens (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	2	15	26	26	28	3	100
Språkvetenskaplig	40	5	20	20	25	30	0	100
Samhällsvetenskaplig	153	2	8	18	37	31	5	100
Teologisk	16	6	6	44	19	25	0	100
Juridisk	16	0	6	25	13	50	6	100
Medicinsk	262	4	6	14	32	42	2	100
Farmaceutisk	62	3	8	15	39	31	5	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	3	10	12	32	40	3	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	939	3	9	16	32	37	3	100

11j. Förståelse på institutionen för doktorandernas totala livssituation
(t ex vad gäller möjligheter till föräldraledighet, vård av sjukt barn etc) (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	8	3	18	33	21	16	100
Språkvetenskaplig	40	10	20	23	23	18	8	100
Samhällsvetenskaplig	153	5	8	21	29	27	10	100
Teologisk	15	0	13	40	27	7	13	100
Juridisk	16	13	19	6	31	13	19	100
Medicinsk	263	5	9	19	26	20	21	100
Farmaceutisk	62	5	11	21	34	18	11	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	5	8	18	29	30	11	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	940	5	9	19	29	24	14	100

11k. Utvecklingssamtal med handledare/prefekt/annan ansvarig (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	8	10	18	34	20	10	100
Språkvetenskaplig	40	10	20	30	20	15	5	100
Samhällsvetenskaplig	153	8	12	24	32	18	6	100
Teologisk	16	19	13	13	19	13	25	100
Juridisk	15	0	13	27	20	40	0	100
Medicinsk	262	14	13	18	26	25	4	100
Farmaceutisk	62	10	15	21	27	26	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	320	9	18	24	32	14	3	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	937	10	15	22	29	19	5	100

11l. Mina egna prestationer hittills under forskarutbildningen (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	0	5	30	49	13	3	100
Språkvetenskaplig	40	0	5	28	53	15	0	100
Samhällsvetenskaplig	153	1	7	24	49	20	1	100
Teologisk	16	0	6	19	63	13	0	100
Juridisk	15	0	7	40	40	13	0	100
Medicinsk	262	0	5	27	48	18	2	100
Farmaceutisk	62	0	6	27	53	13	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	3	10	33	41	12	1	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	938	1	7	29	46	15	1	100

12. Bedöm hur nöjd du är med följande:

Formerna för antagningen till forskarutbildningen (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	7	8	30	26	23	7	100
Språkvetenskaplig	39	5	18	26	41	5	5	100
Samhällsvetenskaplig	151	4	7	23	33	28	5	100
Teologisk	16	0	13	25	25	25	13	100
Juridisk	16	0	6	38	38	13	6	100
Medicinsk	263	5	11	34	29	10	12	100
Farmaceutisk	62	2	8	26	39	18	8	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	2	7	31	32	19	9	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	938	4	9	30	31	18	9	100

13. Ta ställning till i hur hög grad du instämmer i följande påståenden:

13a. Jag upplever att jag har goda möjligheter till informella samtal om forskning med seniora forskare (utöver seminarier och handledning) (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	7	28	38	27	0	100
Språkvetenskaplig	40	15	43	30	13	0	100
Samhällsvetenskaplig	153	10	16	43	31	0	100
Teologisk	16	6	19	25	44	6	100
Juridisk	16	6	0	38	56	0	100
Medicinsk	259	5	25	38	32	0	100
Farmaceutisk	61	8	23	39	28	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	4	15	41	39	1	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	934	6	20	40	33	1	100

13b. I min forskargrupp/motsvarande mindre enhet beaktas doktorandernas åsikter (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	5	15	31	28	21	100
Språkvetenskaplig	40	3	25	33	28	13	100
Samhällsvetenskaplig	153	1	14	33	40	12	100
Teologisk	16	0	0	50	31	19	100
Juridisk	16	0	6	38	44	13	100
Medicinsk	260	2	14	33	46	5	100
Farmaceutisk	61	2	16	31	51	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	4	11	39	42	4	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	937	2	13	35	42	7	100

13c. Vid min institution beaktas doktorandernas åsikter (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	8	23	40	22	7	100
Språkvetenskaplig	40	10	33	40	18	0	100
Samhällsvetenskaplig	153	4	18	50	24	5	100
Teologisk	16	0	19	31	31	19	100
Juridisk	16	0	31	38	31	0	100
Medicinsk	262	7	18	40	18	17	100
Farmaceutisk	62	5	24	42	19	10	100
Teknisk-naturvetenskaplig	320	6	23	43	18	9	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	937	6	21	43	20	10	100

13d. Jag upplever ofta negativ stress i relation till min forskarutbildning (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	12	28	23	37	0	100
Språkvetenskaplig	40	5	25	30	40	0	100
Samhällsvetenskaplig	152	11	34	34	21	0	100
Teologisk	16	6	38	31	25	0	100
Juridisk	15	0	53	20	27	0	100
Medicinsk	263	11	44	28	16	1	100
Farmaceutisk	62	8	40	29	21	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	8	34	33	24	1	100
Utbildningsvetenskaplig	7						
Totalt 2008	936	9	37	30	23	1	100

13e. Brister i den psykosociala arbetsmiljön har varit till hinder för mig i mitt forskningsarbete under det senaste året (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	34	21	18	20	7	100
Språkvetenskaplig	40	35	40	10	13	3	100
Samhällsvetenskaplig	153	42	30	12	13	3	100
Teologisk	16	38	25	25	13	0	100
Juridisk	16	56	19	13	6	6	100
Medicinsk	263	41	31	13	13	2	100
Farmaceutisk	62	45	31	10	13	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	39	34	14	11	2	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	940	40	31	13	13	2	100

13f. Jag känner mig ofta ensam och isolerad i min forskarutbildning (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	23	21	39	15	2	100
Språkvetenskaplig	40	23	18	45	13	3	100
Samhällsvetenskaplig	152	27	33	24	16	0	100
Teologisk	16	13	38	38	13	0	100
Juridisk	15	33	47	0	20	0	100
Medicinsk	263	25	34	27	13	0	100
Farmaceutisk	62	32	40	18	10	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	25	35	24	16	1	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	939	25	33	27	14	1	100

13g. Jag vet var jag ska vända mig om jag har problem med någon del av min forskarutbildning (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	5	18	39	36	2	100
Språkvetenskaplig	39	5	31	31	33	0	100
Samhällsvetenskaplig	152	3	16	47	33	2	100
Teologisk	16	19	13	31	31	6	100
Juridisk	15	7	7	47	40	0	100
Medicinsk	262	7	21	42	29	1	100
Farmaceutisk	61	8	23	41	25	3	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	3	23	46	26	2	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	935	5	21	43	29	2	100

14. Hur upplever du arbetsbelastningen inom forskarutbildningen? (procent)

	n	Alldeles för låg	För låg	Varken för hög eller för låg	För hög	Alldeles för hög	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	59	2	0	61	32	5	100
Språkvetenskaplig	40	0	3	53	33	13	100
Samhällsvetenskaplig	151	2	3	68	24	4	100
Teologisk	16	0	0	88	6	6	100
Juridisk	15	0	0	93	7	0	100
Medicinsk	262	0	3	67	27	4	100
Farmaceutisk	61	0	2	74	23	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	0	1	71	24	4	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	933	0	2	69	25	4	100

OM HANDLENING, AVHANDLINGSARBETE OCH SEMINARIER

15. Har du någon/några biträdande handledare? (procent)

	n	Ja	Nej	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	97	3	100
Språkvetenskaplig	40	100	0	100
Samhällsvetenskaplig	152	89	11	100
Teologisk	16	100	0	100
Juridisk	16	94	6	100
Medicinsk	264	99	1	100
Farmaceutisk	62	98	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	95	5	100
Utbildningsvetenskaplig	8			
Totalt 2008	941	96	4	100

16. Om ja i fråga 15, får du i praktiken mest handledning av din/dina biträdande handledare? (procent)

	n	Ja	Nej	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	59	41	59	100
Språkvetenskaplig	40	28	73	100
Samhällsvetenskaplig	139	17	83	100
Teologisk	16	25	75	100
Juridisk	16	44	56	100
Medicinsk	262	26	74	100
Farmaceutisk	61	25	75	100
Teknisk-naturvetenskaplig	309	23	77	100
Utbildningsvetenskaplig	8			
Totalt 2008	910	25	75	100

Har du både en huvudhandledare och biträdande handledare:
Värdera i frågorna 17–19 den handledning du totalt får!

17. Hur ofta har du någon form av handledningskontakt med din handledare? (procent)

	n	Minst					Mer sällan		Totalt 2008
		Minst en gång/vecka	en gång/varannan vecka	Minst en gång/månad	Minst tre gånger/termin	Minst en gång/termin	än en gång/termin		
Historisk-filosofisk	61	5	11	38	26	16	3	100	
Språkvetenskaplig	40	0	18	48	20	13	3	100	
Samhällsvetenskaplig	151	13	25	28	22	11	1	100	
Teologisk	16	0	19	31	31	19	0	100	
Juridisk	15	0	0	47	40	13	0	100	
Medicinsk	263	38	26	22	8	5	1	100	
Farmaceutisk	62	32	29	27	6	3	2	100	
Teknisk-naturvetenskaplig	322	49	25	17	6	2	1	100	
Utbildningsvetenskaplig	8								
Totalt 2008	938	32	24	25	12	6	1	100	

18. Bedöm hur nöjd du är med följande:

18a.Handledningens omfattning i tid (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	5	10	21	25	36	3	100
Språkvetenskaplig	38	5	18	18	16	42	0	100
Samhällsvetenskaplig	152	5	13	26	18	36	3	100
Teologisk	16	0	6	25	25	38	6	100
Juridisk	16	0	0	13	25	56	6	100
Medicinsk	261	6	13	25	25	31	1	100
Farmaceutisk	62	5	16	16	31	32	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	5	13	23	25	33	0	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	935	5	13	23	24	34	1	100

18b.Handledarens intresse för mitt avhandlingsämne (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	3	11	15	28	41	2	100
Språkvetenskaplig	39	8	8	10	31	44	0	100
Samhällsvetenskaplig	152	2	6	12	28	47	5	100
Teologisk	16	0	6	19	19	56	0	100
Juridisk	16	0	0	6	25	63	6	100
Medicinsk	263	3	9	13	25	49	1	100
Farmaceutisk	62	6	8	18	24	44	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	3	6	17	26	47	0	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	939	4	7	15	26	47	1	100

18c.Handledarstödet under arbetets gång (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	7	20	15	28	30	2	100
Språkvetenskaplig	39	13	10	15	23	38	0	100
Samhällsvetenskaplig	152	4	7	28	30	29	3	100
Teologisk	16	0	6	13	50	31	0	100
Juridisk	16	0	6	6	38	44	6	100
Medicinsk	263	6	13	22	24	34	0	100
Farmaceutisk	62	8	16	13	32	31	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	320	4	17	20	28	30	1	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	937	5	13	21	28	31	1	100

18d. Den noggrannhet som min handledare läser mina texter på (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	7	10	16	20	43	5	100
Språkvetenskaplig	39	3	8	13	21	51	5	100
Samhällsvetenskaplig	152	7	9	14	27	36	7	100
Teologisk	16	0	6	19	25	44	6	100
Juridisk	16	0	0	13	13	69	6	100
Medicinsk	263	4	8	13	27	46	2	100
Farmaceutisk	62	6	8	15	24	44	3	100
Teknisk-naturvetenskaplig	320	6	4	19	25	40	6	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	937	5	7	16	25	43	4	100

18e. De diskussioner som förs om metodfrågor vid handledningsträffarna (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	7	16	20	20	31	7	100
Språkvetenskaplig	39	3	23	18	21	31	5	100
Samhällsvetenskaplig	151	5	11	20	21	36	7	100
Teologisk	16	0	6	13	63	19	0	100
Juridisk	16	0	0	38	19	31	13	100
Medicinsk	262	8	11	19	28	32	1	100
Farmaceutisk	62	15	10	15	29	32	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	6	16	20	28	27	3	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	937	7	13	20	26	31	4	100

18f. De diskussioner som förs om teori vid handledningsträffarna (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	7	15	21	21	28	8	100
Språkvetenskaplig	39	8	33	15	23	18	3	100
Samhällsvetenskaplig	152	7	14	24	21	28	6	100
Teologisk	15	0	0	33	53	13	0	100
Juridisk	16	0	0	31	25	25	19	100
Medicinsk	263	8	11	21	33	27	1	100
Farmaceutisk	62	11	10	19	29	29	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	6	14	25	26	29	1	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	937	7	13	23	27	27	3	100

18g. Den kritik jag får på mitt forskningsarbete vid handledningen (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	61	7	11	23	20	34	5	100
Språkvetenskaplig	39	3	18	23	28	26	3	100
Samhällsvetenskaplig	150	1	9	21	35	27	7	100
Teologisk	16	0	6	0	50	38	6	100
Juridisk	16	0	0	6	31	56	6	100
Medicinsk	262	6	8	26	31	27	2	100
Farmaceutisk	62	5	11	26	31	26	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	320	6	12	25	30	25	3	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	934	5	10	24	31	27	3	100

18h. Handledarens förmåga att stimulera vetenskapliga resonemang/kritiskt tänkande (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	7	10	18	18	43	3	100
Språkvetenskaplig	39	10	15	13	21	38	3	100
Samhällsvetenskaplig	152	3	8	13	36	36	5	100
Teologisk	16	0	0	19	44	38	0	100
Juridisk	16	0	0	0	25	69	6	100
Medicinsk	263	6	12	16	29	35	2	100
Farmaceutisk	62	10	13	19	23	35	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	5	14	19	25	36	1	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	937	5	12	17	27	37	2	100

18i. Handledarens förmåga att ge inspiration till fortsatt arbete efter ett handledningstillfälle (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	8	10	12	22	42	7	100
Språkvetenskaplig	40	8	5	15	20	50	3	100
Samhällsvetenskaplig	152	3	6	18	28	38	7	100
Teologisk	16	0	0	25	38	38	0	100
Juridisk	16	0	0	6	6	81	6	100
Medicinsk	263	4	10	14	29	41	1	100
Farmaceutisk	62	6	10	16	23	45	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	8	13	14	27	37	1	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	938	6	10	15	27	41	3	100

18j.Handledarens hjälp med att förmedla kontakt med andra svenska forskare (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	58	17	12	24	21	19	7	100
Språkvetenskaplig	39	18	15	23	8	15	21	100
Samhällsvetenskaplig	151	13	14	25	18	15	15	100
Teologisk	16	19	6	25	25	13	13	100
Juridisk	16	6	6	25	38	19	6	100
Medicinsk	263	10	16	20	28	19	7	100
Farmaceutisk	62	11	26	26	23	11	3	100
Teknisk-naturvetenskaplig	320	12	17	24	23	15	9	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	933	12	16	23	23	16	10	100

18k.Handledarens hjälp med att förmedla kontakt med andra internationella forskare (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	18	17	18	15	20	12	100
Språkvetenskaplig	40	23	10	18	20	18	13	100
Samhällsvetenskaplig	151	16	11	19	17	20	17	100
Teologisk	16	13	0	38	13	19	19	100
Juridisk	15	13	13	20	40	7	7	100
Medicinsk	262	11	16	20	29	17	7	100
Farmaceutisk	62	15	23	24	15	18	6	100
Teknisk-naturvetenskaplig	320	10	14	20	21	28	7	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	934	13	14	20	22	22	9	100

18l. Den uppmuntran jag får från handledaren att presentera min forskning genom t ex publikationer
och konferenser (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	59	12	15	15	37	14	7	100
Språkvetenskaplig	40	15	15	15	18	35	3	100
Samhällsvetenskaplig	150	5	11	17	22	34	11	100
Teologisk	16	13	13	25	31	19	0	100
Juridisk	16	6	6	19	25	25	19	100
Medicinsk	263	5	8	21	27	37	2	100
Farmaceutisk	62	0	10	29	32	29	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	6	8	19	25	39	3	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	935	6	10	20	26	35	4	100

18m. Min möjlighet att arbeta så pass självständigt som jag anser önskvärt för mig som doktorand
(procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	3	3	7	27	57	3	100
Språkvetenskaplig	40	0	3	8	33	58	0	100
Samhällsvetenskaplig	151	1	3	15	25	52	5	100
Teologisk	16	0	6	19	31	44	0	100
Juridisk	16	0	0	0	25	69	6	100
Medicinsk	263	2	5	11	30	51	1	100
Farmaceutisk	62	5	5	8	27	53	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	2	6	13	27	50	2	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	938	2	5	12	28	51	2	100

18n. Det stöd jag får från handledaren när jag tycker att jag kört fast (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	7	12	22	25	28	7	100
Språkvetenskaplig	40	3	20	10	20	38	10	100
Samhällsvetenskaplig	152	4	10	16	27	30	13	100
Teologisk	16	0	0	38	31	31	0	100
Juridisk	16	0	6	13	25	38	19	100
Medicinsk	263	7	10	17	30	33	2	100
Farmaceutisk	62	8	11	19	29	31	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	7	12	21	28	28	4	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	938	6	11	19	28	30	5	100

19. Ta ställning till i hur hög grad du instämmer i följande påståenden:

19a. Jag tycker att handledningen har fungerat bra under det senaste året (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	10	15	33	38	3	100
Språkvetenskaplig	40	5	18	33	43	3	100
Samhällsvetenskaplig	152	3	15	37	41	4	100
Teologisk	16	0	19	50	31	0	100
Juridisk	16	6	13	6	69	6	100
Medicinsk	263	5	16	37	42	1	100
Farmaceutisk	62	5	19	37	39	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	6	21	37	35	1	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	938	5	18	36	39	2	100

19b. Jag har ett stort förtroende för min handledare (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	59	8	8	25	56	2	100
Språkvetenskaplig	40	5	15	23	58	0	100
Samhällsvetenskaplig	150	3	10	28	54	5	100
Teologisk	16	0	6	38	56	0	100
Juridisk	16	0	0	13	81	6	100
Medicinsk	263	5	14	27	53	1	100
Farmaceutisk	61	3	16	28	52	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	320	6	16	30	47	2	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	933	5	14	28	52	2	100

19c. Jag känner mig osäker på hur ofta jag kan träffa min handledare (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	38	22	27	12	2	100
Språkvetenskaplig	40	53	18	20	8	3	100
Samhällsvetenskaplig	152	34	25	22	14	4	100
Teologisk	16	63	6	31	0	0	100
Juridisk	16	63	6	25	0	6	100
Medicinsk	263	43	30	17	9	0	100
Farmaceutisk	62	44	31	19	6	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	42	34	15	7	2	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	938	42	29	19	9	2	100

19d. Jag tycker att balansen mellan krav och stöd från min handledare är god (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	59	7	17	34	37	5	100
Språkvetenskaplig	39	8	8	46	33	5	100
Samhällsvetenskaplig	152	1	13	45	32	9	100
Teologisk	16	0	13	50	38	0	100
Juridisk	16	0	19	19	50	13	100
Medicinsk	263	6	19	43	31	1	100
Farmaceutisk	62	6	16	44	32	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	7	23	43	25	2	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	936	6	19	43	30	3	100

19e. Jag tycker att det är svårt att veta vilka krav som ställs på mig som doktorand (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	20	32	25	22	2	100
Språkvetenskaplig	40	18	33	28	23	0	100
Samhällsvetenskaplig	152	20	32	25	20	3	100
Teologisk	16	31	44	13	13	0	100
Juridisk	16	25	38	19	13	6	100
Medicinsk	261	23	37	24	16	0	100
Farmaceutisk	62	21	39	23	18	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	319	18	31	33	17	1	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	934	20	34	27	17	1	100

19f. Jag tycker att det är svårt att veta vilka krav som jag kan ställa på min handledare (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	20	38	23	17	2	100
Språkvetenskaplig	40	20	25	25	30	0	100
Samhällsvetenskaplig	152	15	33	30	18	4	100
Teologisk	16	25	25	44	6	0	100
Juridisk	16	25	25	31	13	6	100
Medicinsk	263	17	33	31	18	0	100
Farmaceutisk	62	19	32	27	21	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	16	34	33	17	1	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	938	17	33	31	18	1	100

19g. Jag tycker att brister i handledningen har varit till hinder i mitt forskningsarbete (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	58	18	7	15	2	100
Språkvetenskaplig	39	54	15	15	15	0	100
Samhällsvetenskaplig	152	38	35	13	10	4	100
Teologisk	16	38	50	6	6	0	100
Juridisk	16	56	25	6	6	6	100
Medicinsk	262	38	29	16	15	1	100
Farmaceutisk	62	44	32	10	15	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	37	27	19	16	2	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	937	40	29	15	14	2	100

19h. Jag befinner mig i en beroendesituation i relation till huvudhandledaren som känns besvärande (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	63	27	2	7	2	100
Språkvetenskaplig	40	48	28	15	5	5	100
Samhällsvetenskaplig	152	62	20	10	5	3	100
Teologisk	16	56	19	19	6	0	100
Juridisk	16	75	0	13	6	6	100
Medicinsk	262	62	16	10	11	1	100
Farmaceutisk	62	69	13	15	3	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	62	20	9	6	3	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	937	62	19	10	7	2	100

19i. Jag tycker att handledningstillfällena ger tillräcklig kontroll av att avhandlingsarbetet fortlöper som det ska (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	59	14	20	29	32	5	100
Språkvetenskaplig	40	5	30	33	30	3	100
Samhällsvetenskaplig	152	7	20	38	28	9	100
Teologisk	16	6	13	38	44	0	100
Juridisk	16	0	13	50	31	6	100
Medicinsk	263	8	22	39	29	3	100
Farmaceutisk	62	8	21	27	42	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	10	25	39	23	3	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	938	8	22	37	28	4	100

20. Förekommer det seminarier vid din institution eller inom din forskargrupp/motsvarande? (procent)

	n	Ja, regelbundna seminarier	Ja, något enstaka seminarium per termin	Nej	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	92	3	5	100
Språkvetenskaplig	40	83	15	3	100
Samhällsvetenskaplig	153	90	7	3	100
Teologisk	16	100	0	0	100
Juridisk	16	81	19	0	100
Medicinsk	261	85	11	5	100
Farmaceutisk	61	69	30	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	320	70	23	7	100
Utbildningsvetenskaplig	8				
Totalt 2008	935	80	15	5	100

21. Om ja i fråga 20, har du deltagit i dessa under det senaste året? (procent)

	n	Ja, alltid	Ja, mestadels	Ja, ibland	Nej, sällan	Nej, aldrig	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	57	14	54	16	16	0	100
Språkvetenskaplig	37	22	49	22	8	0	100
Samhällsvetenskaplig	147	15	40	35	7	3	100
Teologisk	16	25	44	19	13	0	100
Juridisk	16	25	63	13	0	0	100
Medicinsk	246	15	50	25	7	2	100
Farmaceutisk	60	28	50	18	3	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	296	18	50	22	8	2	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	883	17	49	24	8	2	100

23. Brukar seniora forskare (utöver seminarieledaren) delta i dessa seminarier? (procent)

	n	Ja, alltid	Ja, mestadels	Ja, ibland	Nej, sällan	Nej, aldrig	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	57	23	23	30	23	2	100
Språkvetenskaplig	38	37	37	18	8	0	100
Samhällsvetenskaplig	147	37	34	21	8	0	100
Teologisk	16	13	56	25	6	0	100
Juridisk	16	50	31	19	0	0	100
Medicinsk	244	26	40	25	7	2	100
Farmaceutisk	60	27	45	23	5	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	296	30	44	20	6	0	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	882	29	39	23	8	1	100

24. Brukar seminarierna stimulera till vetenskapliga resonemang/kritiskt tänkande? (procent)

	n	Ja, alltid	Ja, mestadels	Ja, ibland	Nej, sällan	Nej, aldrig	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	57	19	35	33	9	4	100
Språkvetenskaplig	37	3	38	46	11	3	100
Samhällsvetenskaplig	146	23	40	29	7	1	100
Teologisk	16	25	38	38	0	0	100
Juridisk	15	20	60	20	0	0	100
Medicinsk	242	12	38	38	10	2	100
Farmaceutisk	60	17	28	33	22	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	294	13	35	37	15	1	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	875	15	37	36	11	1	100

25. Brukar seminarierna präglas av en öppen stämning med "högt i tak"? (procent)

	n	Ja, alltid	Ja, mestadels	Ja, ibland	Nej, sällan	Nej, aldrig	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	57	28	35	21	7	9	100
Språkvetenskaplig	38	18	34	34	13	0	100
Samhällsvetenskaplig	147	27	41	24	7	1	100
Teologisk	16	31	31	38	0	0	100
Juridisk	16	31	44	25	0	0	100
Medicinsk	239	23	41	23	11	1	100
Farmaceutisk	59	37	27	20	14	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	289	27	44	20	8	1	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	869	26	41	23	9	1	100

26. Brukar du känna dig inspirerad efter seminarierna? (procent)

	n	Ja, alltid	Ja, mestadels	Ja, ibland	Nej, sällan	Nej, aldrig	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	57	9	28	35	19	9	100
Språkvetenskaplig	38	3	21	55	16	5	100
Samhällsvetenskaplig	146	8	31	47	12	3	100
Teologisk	16	13	31	50	6	0	100
Juridisk	16	19	44	38	0	0	100
Medicinsk	241	5	23	46	20	5	100
Farmaceutisk	59	7	24	36	27	7	100
Teknisk-naturvetenskaplig	293	3	21	43	30	2	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	874	6	25	44	22	4	100

27. Brukar seminarierna vara till nytta för din egen forskning? (procent)

	n	Ja, alltid	Ja, mestadels	Ja, ibland	Nej, sällan	Nej, aldrig	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	57	7	26	30	32	5	100
Språkvetenskaplig	38	3	13	50	32	3	100
Samhällsvetenskaplig	147	3	20	51	23	3	100
Teologisk	16	13	19	56	13	0	100
Juridisk	16	13	19	63	6	0	100
Medicinsk	241	2	15	49	28	7	100
Farmaceutisk	60	2	18	43	33	3	100
Teknisk-naturvetenskaplig	293	1	11	43	40	5	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	876	3	16	46	31	5	100

28. Bedöm hur nöjd du är med följande:

28a. Möjligheter för mig att få konstruktiv kritik på min forskning vid seminarier (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	57	9	16	23	25	26	2	100
Språkvetenskaplig	38	3	16	39	24	16	3	100
Samhällsvetenskaplig	147	3	4	25	30	22	15	100
Teologisk	16	6	25	19	25	25	0	100
Juridisk	16	0	6	38	31	13	13	100
Medicinsk	244	7	15	23	34	13	8	100
Farmaceutisk	60	8	5	22	27	20	18	100
Teknisk-naturvetenskaplig	297	5	12	27	23	11	22	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	883	5	12	26	28	16	14	100

28b. Möjligheter för mig att ge konstruktiv kritik på andras forskning vid seminarier (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	57	4	11	18	32	35	2	100
Språkvetenskaplig	38	3	13	34	29	21	0	100
Samhällsvetenskaplig	146	2	3	29	36	25	4	100
Teologisk	16	6	6	25	19	44	0	100
Juridisk	16	0	6	25	31	19	19	100
Medicinsk	245	3	5	33	42	13	4	100
Farmaceutisk	60	2	5	27	33	18	15	100
Teknisk-naturvetenskaplig	297	1	7	36	26	15	15	100
Utbildningsvetenskaplig	8							
Totalt 2008	883	2	6	32	33	19	8	100

OM KURSERNA PÅ FORSKARUTBILDNINGEN

29. *Ta ställning till nedanstående påståenden om hur forskarutbildningens kurser "i genomsnitt" har fungerat för dig under din totala doktorandtid:*

29a. *Kursernas innehåll har gett mig värdefullt kunskande inom mitt forskningsområde (procent)*

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	7	27	40	27	0	100
Språkvetenskaplig	40	13	38	35	15	0	100
Samhällsvetenskaplig	153	3	27	50	19	1	100
Teologisk	16	6	6	56	31	0	100
Juridisk	16	13	19	13	44	13	100
Medicinsk	262	7	27	41	17	8	100
Farmaceutisk	61	7	11	48	31	3	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	3	25	46	23	3	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	937	5	26	44	21	4	100

29b. *Kurserna har hjälpt mig att tänka och diskutera kritiskt (procent)*

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	5	18	47	30	0	100
Språkvetenskaplig	40	8	38	35	20	0	100
Samhällsvetenskaplig	153	3	19	52	25	1	100
Teologisk	16	6	13	25	56	0	100
Juridisk	16	0	13	13	63	13	100
Medicinsk	262	7	27	40	18	8	100
Farmaceutisk	61	7	21	54	13	5	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	8	31	45	11	5	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	937	6	26	45	18	5	100

29c. *Kurserna har varit till direkt nytta för mitt forskningsarbete (procent)*

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	3	38	33	23	2	100
Språkvetenskaplig	40	20	35	30	15	0	100
Samhällsvetenskaplig	150	5	37	38	19	1	100
Teologisk	16	6	25	44	19	6	100
Juridisk	16	13	0	44	31	13	100
Medicinsk	260	7	31	40	15	7	100
Farmaceutisk	61	8	20	43	26	3	100
Teknisk-naturvetenskaplig	320	8	33	38	18	3	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	931	7	32	38	18	4	100

29d. Utbudet av relevanta forskarutbildningskurser har varit tillfredsställande (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	30	30	25	12	3	100
Språkvetenskaplig	40	43	33	15	8	3	100
Samhällsvetenskaplig	153	20	39	31	10	1	100
Teologisk	16	25	19	38	13	6	100
Juridisk	16	6	31	38	13	13	100
Medicinsk	261	17	37	27	7	11	100
Farmaceutisk	61	21	39	30	8	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	318	25	34	28	10	3	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	933	23	35	28	9	5	100

29e. Kurserna har examinerats på ett grundligt sätt (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	7	27	37	30	0	100
Språkvetenskaplig	40	3	28	40	28	3	100
Samhällsvetenskaplig	153	7	16	54	22	2	100
Teologisk	16	13	19	31	31	6	100
Juridisk	16	0	13	38	38	13	100
Medicinsk	262	6	17	47	19	11	100
Farmaceutisk	60	7	25	38	23	7	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	5	20	49	21	6	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	936	6	20	47	22	6	100

OM PEDAGOGISK MERITERING OCH UNDERVISNING

30. I vilken omfattning har du hittills undervisat under din doktorandtid? (Ange genomsnitt för din totala doktorandtid.) (procent)

	n	Ingen undervisning alls	Betydligt mindre än 20%	Ca 20%	Betydligt mer än 20%	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	28	45	22	5	100
Språkvetenskaplig	40	35	35	25	5	100
Samhällsvetenskaplig	153	15	35	42	7	100
Teologisk	16	44	31	25	0	100
Juridisk	15	20	13	53	13	100
Medicinsk	262	25	43	27	5	100
Farmaceutisk	62	15	8	61	16	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	10	34	51	6	100
Utbildningsvetenskaplig	8					
Totalt 2008	938	18	35	40	6	100

31. Om du inte har undervisat, skulle du ha velat undervisa? (procent)

	n	Ja, absolut	Ja, troligtvis	Ja, möjligtvis	Nej	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	32	50	6	9	34	100
Språkvetenskaplig	20	50	5	25	20	100
Samhällsvetenskaplig	44	36	11	16	36	100
Teologisk	8	25	38	25	13	100
Juridisk	7	29	0	14	57	100
Medicinsk	119	24	16	35	25	100
Farmaceutisk	18	6	33	50	11	100
Teknisk-naturvetenskaplig	98	50	28	12	10	100
Utbildningsvetenskaplig	0					
Totalt 2008	346	36	18	23	23	100

32. Hur upplever du att undervisning/pedagogiska insatser värderas vid din institution? (procent)

	n	Mycket lågt	Ganska lågt	Varken högt eller lågt	Ganska högt	Mycket högt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	56	13	18	32	36	2	100
Språkvetenskaplig	40	5	28	25	38	5	100
Samhällsvetenskaplig	149	3	15	38	37	6	100
Teologisk	15	7	7	20	60	7	100
Juridisk	13	8	8	15	54	15	100
Medicinsk	251	10	24	40	23	4	100
Farmaceutisk	61	0	34	43	16	7	100
Teknisk-naturvetenskaplig	316	9	23	41	23	4	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	909	8	22	38	28	5	100

33. Om du har undervisat, hur värderar du dina erfarenheter av detta? (procent)

	n	Inte alls värdefulla	Inte särskilt värdefulla	Ganska värdefulla	Mycket värdefulla	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	43	2	5	26	67	100
Språkvetenskaplig	27	0	11	19	70	100
Samhällsvetenskaplig	129	2	7	39	53	100
Teologisk	9	0	0	33	67	100
Juridisk	12	0	0	8	92	100
Medicinsk	188	1	10	43	47	100
Farmaceutisk	53	0	4	34	62	100
Teknisk-naturvetenskaplig	288	1	5	43	51	100
Utbildningsvetenskaplig	8					
Totalt 2008	757	1	6	39	54	100

34. Om du undervisat, ta ställning till i hur hög grad du instämmer i följande påståenden:

34a. Det har fungerat väl att kombinera undervisning och avhandlingsarbete (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	43	5	37	37	14	7	100
Språkvetenskaplig	26	12	23	35	27	4	100
Samhällsvetenskaplig	126	11	28	48	12	2	100
Teologisk	9	33	22	22	22	0	100
Juridisk	11	36	27	18	18	0	100
Medicinsk	185	4	16	50	24	6	100
Farmaceutisk	53	0	32	49	15	4	100
Teknisk-naturvetenskaplig	290	7	35	45	12	1	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	751	7	28	46	16	3	100

34b. Jag har fått bra stöd från institutionen när det gäller min undervisning (t ex introduktion, "bollplank", administrativt stöd) (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	43	33	35	21	7	5	100
Språkvetenskaplig	26	35	19	35	4	8	100
Samhällsvetenskaplig	126	20	35	33	9	3	100
Teologisk	9	11	44	44	0	0	100
Juridisk	11	0	45	18	36	0	100
Medicinsk	185	16	34	24	14	11	100
Farmaceutisk	52	12	35	31	19	4	100
Teknisk-naturvetenskaplig	289	13	37	34	13	2	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	749	17	35	31	12	5	100

35. Om du har undervisat, är du nöjd med undervisningens omfattning? (procent)

	n	Ja	Nej, jag skulle vilja undervisa mer	Nej, jag skulle vilja undervisa mindre	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	42	60	38	2	100
Språkvetenskaplig	26	69	27	4	100
Samhällsvetenskaplig	128	84	6	9	100
Teologisk	9	78	22	0	100
Juridisk	11	82	9	9	100
Medicinsk	185	70	19	11	100
Farmaceutisk	54	65	6	30	100
Teknisk-naturvetenskaplig	289	72	11	16	100
Utbildningsvetenskaplig	8				
Totalt 2008	752	73	14	13	100

36. Många doktorander deltar i den s k pedagogiska grundkursen under sin doktorandtid. Har du deltagit i denna kurs? (procent)

	n	Ja	Nej	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	48	52	100
Språkvetenskaplig	40	63	38	100
Samhällsvetenskaplig	152	50	50	100
Teologisk	16	56	44	100
Juridisk	15	40	60	100
Medicinsk	258	17	83	100
Farmaceutisk	62	66	34	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	48	52	100
Utbildningsvetenskaplig	8			
Totalt 2008	933	41	59	100

37. Om du både deltagit i den pedagogiska grundkursen och undervisat: hur värdefull anser du att den pedagogiska grundkursen har varit för din egen undervisning? (procent)

	n	Inte alls värdefull	Inte särskilt värdefull	Ganska värdefull	Mycket värdefull	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	28	4	21	36	39	100
Språkvetenskaplig	16	6	6	56	31	100
Samhällsvetenskaplig	75	9	24	43	24	100
Teologisk	9	11	22	22	44	100
Juridisk	6	0	17	33	50	100
Medicinsk	37	0	11	32	57	100
Farmaceutisk	40	3	25	38	35	100
Teknisk-naturvetenskaplig	147	6	14	48	32	100
Utbildningsvetenskaplig	0					
Totalt 2008	358	6	18	42	34	100

NÅGRA AVSLUTANDE FRÅGOR

38. Ta ställning till i hur hög grad du instämmer i följande påståenden:

38a. Jag är mycket nöjd med min forskarutbildning så här långt (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	59	7	15	41	37	0	100
Språkvetenskaplig	39	5	28	62	3	3	100
Samhällsvetenskaplig	152	1	18	48	33	1	100
Teologisk	16	6	6	69	19	0	100
Juridisk	16	0	13	31	56	0	100
Medicinsk	260	3	22	50	23	1	100
Farmaceutisk	62	3	19	42	35	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	321	6	23	46	23	1	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	933	4	21	48	26	1	100

38b. Jag anser att min forskarutbildning ger en god grund för en yrkesverksamhet utanför universitets- och högskolevärlden (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	13	27	43	10	7	100
Språkvetenskaplig	40	25	43	18	5	10	100
Samhällsvetenskaplig	151	7	21	43	21	9	100
Teologisk	16	19	31	31	13	6	100
Juridisk	16	0	25	38	25	13	100
Medicinsk	259	5	21	44	20	9	100
Farmaceutisk	62	2	15	37	40	6	100
Teknisk-naturvetenskaplig	319	8	25	38	21	8	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	931	8	23	40	21	8	100

38c. Jag ser positivt på mina möjligheter att i framtiden arbeta med forskning och/eller undervisning vid Uppsala universitet (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	22	22	43	8	5	100
Språkvetenskaplig	40	35	43	20	0	3	100
Samhällsvetenskaplig	152	18	28	35	14	6	100
Teologisk	16	19	31	25	25	0	100
Juridisk	16	6	44	19	19	13	100
Medicinsk	261	16	32	29	17	7	100
Farmaceutisk	62	34	44	11	8	3	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	23	28	32	11	6	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	937	21	31	30	13	6	100

38d. Jag skulle vilja arbeta med forskning och/eller undervisning vid Uppsala universitet i framtiden (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	59	5	8	34	47	5	100
Språkvetenskaplig	40	5	33	25	33	5	100
Samhällsvetenskaplig	151	6	15	34	39	6	100
Teologisk	16	19	6	31	38	6	100
Juridisk	16	0	13	25	56	6	100
Medicinsk	262	10	24	33	25	8	100
Farmaceutisk	62	19	42	24	8	6	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	19	26	23	23	8	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	936	12	23	29	28	7	100

38e. Jag skulle vilja arbeta med forskning och/eller undervisning vid ett annat svenskt eller utländskt lärosäte i framtiden (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	60	0	7	37	53	3	100
Språkvetenskaplig	40	0	15	28	53	5	100
Samhällsvetenskaplig	151	3	13	35	40	8	100
Teologisk	16	6	19	31	38	6	100
Juridisk	15	7	7	27	47	13	100
Medicinsk	261	6	26	33	25	10	100
Farmaceutisk	62	13	35	32	15	5	100
Teknisk-naturvetenskaplig	322	12	20	33	28	7	100
Utbildningsvetenskaplig	8						
Totalt 2008	935	7	20	33	32	8	100

39. Bedömer du att du kommer att kunna avsluta dina doktorandstudier inom den angivna tidsramen (totalt 4 år effektiv tid)? (procent)

	n	Ja	Nej	Totalt 2008
Historisk-filosofisk	58	62	38	100
Språkvetenskaplig	39	67	33	100
Samhällsvetenskaplig	149	68	32	100
Teologisk	16	50	50	100
Juridisk	16	75	25	100
Medicinsk	254	77	23	100
Farmaceutisk	61	85	15	100
Teknisk-naturvetenskaplig	313	75	25	100
Utbildningsvetenskaplig	8			
Totalt 2008	914	74	26	100

Tabell 1: Signifikanta skillnader i svarsfördelning med avseende på kön

	Kvinna % (n=526)	Man % (n=417)	p-värde		Kvinna %	Man %	p-värde
Har du någon/några biträdande handledare?				Utvecklingssamtal med handledare/prefekt/annan ansvarig			
Ja	97	94	0,007	1 (mycket missnöjd)	12	9	0,032
Nej	3	6		2	16	15	
Totalt	100	100		3	21	26	
Mina egna prestationer hittills under forskarutbildningen				4	29	33	
1 (mycket missnöjd)	1	2	0,011	5 (mycket nöjd)	23	16	
2	5	10		Totalt	100	100	
3	26	32		Jag upplever att jag har goda möjligheter till informella samtal om forskning med seniora forskare			
4	51	42		Instämmer inte alls	6	6	
5 (mycket nöjd)	17	15		Instämmer i ganska låg grad	24	16	
Totalt	100	100		Instämmer i ganska hög grad	40	39	
Om du har undervisat, hur värderar du dina erfarenheter av detta?				Instämmer i hög grad	29	38	
Inte alls värdefulla	1	1	0,001	Vet ej/ej aktuell	1	0	
Inte särskilt värdefulla	5	8		Totalt	100	100	
Ganska värdefulla	34	45		Brukar seminarierna präglas av en öppen stämning med "högt i tak"?			
Mycket värdefulla	60	46		Ja, alltid	22	32	
Totalt	100	100			Ja, mestadels	42	39
Många doktorander deltar i den sk pedagogiska grundkursen under sin doktorandtid. Har du deltagit i denna kurs?				Ja, ibland	25	20	
Ja	44	37	0,025	Nej, sällan	9	8	
Nej	56	63		Nej, aldrig	2	1	
Totalt	100	100		Totalt	100	100	
Tillgång till arbetsplats på institutionen							
1 (mycket missnöjd)	3	1	0,022	113		0,024	
2	3	5					
3	9	11					
4	20	23					
5 (mycket nöjd)	65	60					
Totalt	100	100					

Tabell 1: Signifikanta skillnader i svarsfördelning med avseende på kön

	Kvinna %	Man %	p-värde
Hur upplever du arbetsbelastningen inom forskarutbildningen?			
Alldeles för låg	0	1	
För låg	1	3	
Varken för låg eller för hög	66	72	
För hög	29	20	
Alldeles för hög	4	4	
Totalt	100	100	0,000
Jag ser positivt på mina möjligheter att i framtiden arbeta med forskning och/eller undervisning vid Uppsala universitet			
Instämmer inte alls	22	19	
Instämmer i ganska låg grad	34	26	
Instämmer i ganska hög grad	26	36	
Instämmer i hög grad	10	16	
Vet ej/ej aktuell	8	3	
Totalt	100	100	0,000

Tabell 2: Signifikanta skillnader med avseende svensk respektive utländsk grundexamen

	Uppsala universitet % (n=587)	Annat sv. lärosäte % (n=217)	Utländskt lärosäte % (n=138)	p-värde
Pedagogiska grundkursen. Har du deltagit i denna kurs?				
Ja	45	37	28	
Nej	55	63	72	
Totalt	100	100	100	0,000
Jag upplever att jag har goda möjligheter till informella samtal om forskning med seniora forskare				
Instämmer inte alls	7	3	10	
Instämmer i ganska låg grad	18	22	29	
Instämmer i ganska hög grad	40	42	34	
Instämmer i hög grad	35	32	26	
Vet ej/ej aktuell	1	0	0	
Totalt	100	100	100	0,011
Jag tycker att det är svårt att veta vilka krav jag kan ställa på min handledare				
Instämmer inte alls	14	18	28	
Instämmer i ganska låg grad	34	30	32	
Instämmer i ganska hög grad	32	35	20	
Instämmer i hög grad	18	18	18	
Vet ej/ej aktuell	2	0	2	
Totalt	100	100	100	0,003
Jag tycker att det är svårt att veta vilka krav som ställs på mig som doktorand				
Instämmer inte alls	17	21	31	
Instämmer i ganska låg grad	36	33	28	
Instämmer i ganska hög grad	28	25	26	
Instämmer i hög grad	17	21	12	
Vet ej/ej aktuell	1	0	2	
Totalt	100	100	100	0,016
I min forskargrupp/motsvarande mindre enhet beaktas doktorandernas åsikter				
Instämmer inte alls	2	3	4	
Instämmer i ganska låg grad	12	10	22	
Instämmer i ganska hög grad	35	36	37	
Instämmer i hög grad	44	42	33	
Vet ej/ej aktuell	7	9	4	
Totalt	100	100	100	0,013

Tabell 2: Signifikanta skillnader med avseende svensk respektive utländsk grundexamen

Nöjd med: Den psykosociala miljön i doktorandgruppen	Uppsala universitet	Annat svenskt lärosäte	Utländskt lärosäte	p-värde
	%	%	%	
1 (mycket missnöjd)	4	3	8	
2	9	8	13	
3	15	21	24	
4	39	38	29	
5 (mycket nöjd)	33	30	26	
Totalt	100	100	100	0,013
Nöjd med: Formerna för antagningen till forskarutbildningen				
1 (mycket missnöjd)	3	4	6	
2	10	7	12	
3	34	37	21	
4	35	30	36	
5 (mycket nöjd)	18	22	24	
Totalt	100	100	100	0,050
I vilken utsträckning fungerar den individuella studieplanen som ett stöd för dig i din forskarutbildning?				
I mycket liten utsträckning	23	20	16	
I liten utsträckning	27	23	13	
I viss utsträckning	38	42	42	
I stor utsträckning	12	14	26	
I mycket stor utsträckning	1	1	3	
Totalt	100	100	100	0,000
Anser du att studieplanen följts upp under det senaste året?				
Ja, en ordentlig uppföljning i samtal mellan mig och min handledare	23	22	42	
Ja, jag och min handledare hade en kortare avstämning	33	33	29	
Ja, men det var mest en formsak och skedde utan diskussion	22	22	21	
Nej	22	22	8	
Totalt	100	100	100	116 0,000

Tabell 2: Signifikanta skillnader med avseende svensk respektive utländsk grundexamen

Kurserna har examinerats på ett grundligt sätt	Uppsala universitet	Annat svenskt lärosäte	Utländskt lärosäte	p-värde
	%	%	%	
Instämmer inte alls	5	4	12	
Instämmer i ganska låg grad	19	17	25	
Instämmer i ganska hög grad	45	54	43	
Instämmer i hög grad	25	21	10	
Vet ej/ej aktuell	6	5	10	
Totalt	100	100	100	0,000
I vilken omfattning har du hittills undervisat under din doktorandtid?				
Ingen undervisning alls	15	21	26	
Betydligt mindre än 20%	34	35	39	
Cirka 20%	43	39	30	
Betydligt mer än 20%	7	5	4	
Totalt	100	100	100	0,014

Tabell 3. Analys av sambandet mellan övergripande nöjdhet med utbildningen och bakgrundsfaktorer (svensk/utländsk grundexamen och tid i utbildningen), respektive faktorer som ger uttryck för strukturell miljö (logistisk regressionsanalys).

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95,0% C.I.for EXP(B)	
Grundexamen								
Uppsala universitet			22,384	2	,000	1		
Annat svenskt universitet	508	,256	3,926	1	,048	1,662	1,006	2,747
Utländskt lärosäte	-1,055	,276	14,587	1	,000	,348	,203	,598
Förbrukad utbildningstid								
Mindre än 1 år			7,676	5	,175	1		
1 år eller mer men mindre än 2 år	-,370	,401	,849	1	,357	,691	,315	
2 år eller mer men mindre än 3 år	-,546	,411	1,768	1	,184	,579	,259	1,295
3 - 4 år	-,650	,379	2,948	1	,086	,522	,248	1,096
Mer än 4 år men jag har ännu inte disputerat	-1,059	,450	5,528	1	,019	,347	,143	,838
Jag har disputerat	-,230	,457	,254	1	,614	,794	,324	1,946
Uppföljning av studieplan								
Ordentlig uppföljning i samtal mellan doktorand och handledare			44,520	3	,000	1		
Kortare avstämning mellan doktorand och handledare	-,914	,315	8,397	1	,004	,401	,216	,744
Mest en fornsak - skedde utan diskussion	-1,398	,326	18,405	1	,000	,247	,130	,468
Nej	-2,091	,331	39,908	1	,000	,124	,065	,236
Nöjdhet med möjlighet att åka på konferens								
1 (mycket missnöjd)			15,818	4	,003			
2	,616	,583	1,117	1	,291	1,852	,591	5,808
3	1,108	,571	3,762	1	,052	3,028	,988	9,275
4	1,035	,549	3,560	1	,059	2,816	,961	8,252
5 (mycket nöjd)	1,606	,551	8,492	1	,004	4,985	1,692	14,684

Tabell 3 (forts.)

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95,0% C.I.for EXP(B)	
I praktiken mest handledning av biträdande handledare								
Ja						1		
Nej	,533	,213	6,233	1	,013	1,704	1,121	2,589
Frekvens handledarkontakt								
Minst en gång/vecka			11,708	5	,039	1		
Minst en gång/varannan vecka	,308	,277	1,232	1	,267	1,361	,790	2,344
Minst en gång/månad	-,009	,271	,001	1	,975	,992	,583	1,688
Minst tre gånger/termin	-,669	,298	5,049	1	,025	,512	,286	,918
Minst en gång/termin	-,612	,403	2,305	1	,129	,542	,246	1,195
Mer sällan än en gång/termin	-21,885	13492,932	,000	1	,999	,000	,000	
Förekomst av seminarieverksamhet								
Ja, regelbundna seminarier			7,698	2	,021	1		
Ja, något enstaka seminarium per termin	-,662	,254	6,815	1	,009	,516	,314	,848
Nej	-,565	,454	1,547	1	,214	,568	,233	1,385
Utbudet av relevanta forskarutbildningskurser har varit tillfredsställande								
Instämmer inte alls			22,724	4	,000	1		
Instämmer i ganska låg grad	,690	,239	8,343	1	,004	1,994	1,248	3,184
Instämmer i ganska hög grad	1,225	,276	19,713	1	,000	3,405	1,983	5,849
Instämmer i hög grad	1,175	,417	7,917	1	,005	3,237	1,428	7,336
Vet ej/ej aktuellt	,626	,471	1,767	1	,184	1,869	,743	4,702
Constant	,914	,723	1,598	1	,206	2,494		

Tabell 4. Analys av sambandet mellan övergripande nöjdhet med utbildningen och olika faktorer som ger uttryck för den vetenskapliga miljön, med särskilt fokus på vetenskapligt förhållningssätt(logistisk regressionsanalys)

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95,0% C.I.for EXP(B)	
Nöjdhet med handledarens förmåga att stimulera vetenskapliga resonemang/kritiskt tänkande								
1 (mycket missnöjd)			10,941	4	,027	1		
2	,838	,547	2,347	1	,126	2,312	,791	6,756
3	,924	,561	2,711	1	,100	2,519	,839	7,566
4	1,479	,567	6,799	1	,009	4,388	1,444	13,339
5 (mycket nöjd)	1,752	,611	8,208	1	,004	5,765	1,739	19,113
Nöjdhet med handledarens förmåga att ge inspiration till fortsatt arbete efter ett handledningstillfälle								
1 (mycket missnöjd)			35,543	4	,000	1		
2	-,769	,575	1,791	1	,181	,463	,150	1,430
3	,758	,550	1,897	1	,168	2,134	,726	6,275
4	1,222	,572	4,565	1	,033	3,395	1,106	10,421
5 (mycket nöjd)	1,725	,629	7,508	1	,006	5,610	1,634	19,263
Brukar seminarierna stimulera till vetenskapliga resonemang/kritiskt tänkande								
Ja, alltid			3,436	4	,488	1		
Ja, mestadels	-,302	1,145	,069	1	,792	,740	,078	6,982
Ja, ibland	-,042	1,091	,001	1	,969	,959	,113	8,143
Nej, sällan	-,562	1,065	,279	1	,597	,570	,071	4,591
Nej, aldrig	-,564	1,063	,282	1	,595	,569	,071	4,565

Tabell 4 (forts.)

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95,0% C.I.for EXP(B)	
Brukar seminarierna präglas av en öppen stämning med "högt i tak"								
Ja, alltid			4,552	4	,336	1		
Ja, mestadels	,963	,938	1,054	1	,305	2,619	,417	16,470
Ja, ibland	,786	,893	,774	1	,379	2,194	,381	12,629
Nej, sällan	,546	,890	,376	1	,540	1,726	,301	9,888
Nej, aldrig	,045	,919	,002	1	,961	1,046	,173	6,336
Brukar du känna dig inspirerad efter seminarierna?								
Ja, alltid			2,757	4	,599	1		
Ja, mestadels	,566	,909	,387	1	,534	1,761	,296	10,467
Ja, ibland	,723	,696	1,078	1	,299	2,060	,526	8,067
Nej, sällan	,667	,638	1,094	1	,296	1,949	,558	6,803
Nej, aldrig	,938	,616	2,319	1	,128	2,554	,764	8,538
Kurserna har hjälpt mig att tänka och diskutera kritiskt								
Instämmer inte alls			14,501	4	,006	1		
Instämmer i ganska låg grad	,609	,443	1,891	1	,169	1,838	,772	4,377
Instämmer i ganska hög grad	1,120	,436	6,604	1	,010	3,066	1,305	7,204
Instämmer i hög grad	1,469	,510	8,309	1	,004	4,346	1,600	11,801
Vet ej/ej aktuellt	,066	,649	,010	1	,919	1,068	,300	3,809

Tabell 4 (forts.)

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95,0% C.I.for EXP(B)	
Den uppmuntran jag får från handledaren att presentera min forskning genom t.ex. publikationer och konferenser								
1 (mycket missnöjd)			10,364	4	,035	1		
2	,429	,489	,770	1	,380	1,536	,589	4,009
3	,883	,442	3,990	1	,046	2,417	1,017	5,747
4	1,305	,457	8,145	1	,004	3,687	1,505	9,034
5 (mycket nöjd)	,986	,468	4,434	1	,035	2,680	1,071	6,710
Constant	-3,749	1,168	10,311	1	,001	,024		

Tabell 5. Analys av sambandet mellan övergripande nöjdhet med utbildningen och bakgrundsfaktorer (svensk/utländsk grundexamen och tid i utbildningen), respektive faktorer som ger uttryck för strukturell miljö, vetenskaplig miljö respektive arbetsmiljö, med fokus på psykosocial miljö (logistisk regressionsanalys).

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95,0% C.I.for EXP(B)	
Grundexamen								
Uppsala universitet			13,395	2	,001	1		
Annat svenskt universitet	,171	,348	,240	1	,624	1,186	,600	2,346
Utländskt lärosäte	-1,317	,386	11,641	1	,001	,268	,126	,571
Förbrukad utbildningstid								
Mindre än 1 år			,648	5	,986	1		
1 år eller mer men mindre än 2 år	,024	,575	,002	1	,967	1,024	,332	3,158
2 år eller mer men mindre än 3 år	-,202	,588	,119	1	,731	,817	,258	2,585
3 - 4 år	-,156	,555	,079	1	,778	,855	,288	2,539
Mer än 4 år men jag har ännu inte disputerat	-,301	,659	,209	1	,648	,740	,204	2,691
Jag har disputerat	-,001	,641	,000	1	,998	,999	,284	3,507
Uppföljning av studieplan								
Ordentlig uppföljning i samtal mellan doktorand och handledare			15,738	3	,001	1		
Kortare avstämning mellan doktorand och handledare	-,700	,421	2,760	1	,097	,497	,217	1,134
Mest en formsak - skedde utan diskussion	-,722	,444	2,645	1	,104	,486	,204	1,159
Nej	-1,709	,456	14,033	1	,000	,181	,074	,443
I praktiken mest handledning av biträdande handledare								
Ja						1		
Nej	,754	,298	6,406	1	,011	2,125	1,185	3,810

Tabell 5 (forts.)

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95,0% C.I.for EXP(
Nöjdhet med möjlighet att åka på konferens								
1 (mycket missnöjd)			7,956	4	,093	1		
2	1,505	,764	3,879	1	,049	4,506	1,007	20,157
3	1,489	,777	3,678	1	,055	4,434	,968	20,317
4	1,536	,740	4,306	1	,038	4,646	1,089	19,818
5 (mycket nöjd)	2,096	,782	7,184	1	,007	8,130	1,756	37,637
Frekvens handledarkontakt								
Minst en gång/vecka			5,528	5	,355	1		
Minst en gång/varannan vecka	,328	,374	,767	1	,381	1,388	,667	2,890
Minst en gång/månad	-,135	,363	,139	1	,709	,873	,429	1,779
Minst tre gånger/termin	-,681	,421	2,614	1	,106	,506	,222	1,155
Minst en gång/termin	,308	,523	,348	1	,555	1,361	,488	3,794
Mer sällan än en gång/termin	-22,613	12215,015	,000	1	,999	,000	,000	.
Förekomst av seminarieverksamhet								
Ja, regelbundna seminarier			1,364	2	,506	1		
Ja, något enstaka seminarium per termin	-,409	,354	1,334	1	,248	,665	,332	1,329
Nej	,018	,630	,001	1	,977	1,018	,296	3,503
Nöjdhet med handledarens förmåga att stimulera vetenskapliga resonemang/kritiskt tänkande								
1 (mycket missnöjd)			16,732	4	,002	1		
2	1,042	,671	2,414	1	,120	2,835	,761	10,558
3	1,353	,696	3,783	1	,052	3,869	,990	15,125
4	2,023	,716	7,977	1	,005	7,558	1,857	30,763
5 (mycket nöjd)	2,709	,757	12,799	1	,000	15,021	3,405	66,272

Tabell 5 (forts.)

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95,0% C.I.for EXP(B)	
Nöjdhet med handledarens förmåga att ge inspiration till fortsatt arbete efter ett handledningstillfälle								
1 (mycket missnöjd)			18,735	4	,001	1		
2	-1,547	,685	5,103	1	,024	,213	,056	,815
3	-,424	,670	,400	1	,527	,655	,176	2,433
4	,206	,699	,087	1	,768	1,229	,312	4,839
5 (mycket nöjd)	,409	,750	,297	1	,586	1,505	,346	6,548
Kurserna har hjälpt mig att tänka och diskutera kritiskt								
Instämmer inte alls			6,266	4	,180	1		
Instämmer i ganska låg grad	,240	,546	,193	1	,661	1,271	,436	3,707
Instämmer i ganska hög grad	,582	,557	1,091	1	,296	1,789	,601	5,331
Instämmer i hög grad	1,315	,671	3,841	1	,050	3,725	1,000	13,873
Vet ej/ej aktuellt	,041	,914	,002	1	,964	1,042	,174	6,243
Utbudet av relevanta forskarutbildningskurser har varit tillfredsställande								
Instämmer inte alls			7,736	4	,102	1		
Instämmer i ganska låg grad	,783	,342	5,240	1	,022	2,188	1,119	4,277
Instämmer i ganska hög grad	,997	,393	6,436	1	,011	2,710	1,254	5,854
Instämmer i hög grad	,525	,587	,801	1	,371	1,691	,535	5,344
Vet ej/ej aktuellt	,479	,678	,499	1	,480	1,614	,428	6,094
Den uppmuntran jag får från handledaren att presentera min forskning genom t.ex. publikationer och konferenser								
1 (mycket missnöjd)			2,848	4	,584	1		
2	,379	,601	,398	1	,528	1,460	,450	4,739
3	,411	,593	,481	1	,488	1,509	,472	4,825
4	,325	,612	,283	1	,595	1,384	,418	4,590
5 (mycket nöjd)	-,192	,675	,081	1	,776	,825	,220	3,098

Tabell 5 (forts.)

	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)	95,0% C.I.for EXP(B)	
Nöjdhet med den psykosociala miljön på institutionen som helhet								
1 (mycket missnöjd)			11,478	4	,022	1		
2	,773	,571	1,835	1	,176	2,167	,708	6,635
3	1,552	,553	7,864	1	,005	4,721	1,596	13,965
4	1,581	,567	7,775	1	,005	4,858	1,599	14,758
5 (mycket nöjd)	1,516	,712	4,535	1	,033	4,556	1,128	18,398
Nöjdhet med den psykosociala miljön i doktorandgruppen								
1 (mycket missnöjd)			18,405	4	,001	1		
2	,495	,781	,402	1	,526	1,641	,355	7,578
3	,560	,752	,555	1	,456	1,751	,401	7,646
4	1,524	,762	3,998	1	,046	4,591	1,031	20,451
5 (mycket nöjd)	2,031	,794	6,540	1	,011	7,624	1,607	36,164
Constant	-5,170	1,438	12,934	1	,000	,006		

Bilaga 4 Doktorandundersökningen 2002 – svarsfördelning över inkomna svar fördelade på fakultet (procent)

Antal svarande och svarsfrekvenser för olika fakulteter (procent)

Fakultet	Totalt antal som mottog enkäten	Varav kvinnor	Totalt antal svar	Varav kvinnor	Svarsfrekvens	Svarsfrekvens kvinnor	Svarsfrekvens män
Historisk-filosofisk	213	94	139	59	65%	63%	67%
Språkvetenskaplig	121	80	92	57	76%	71%	85%
Samhällsvetenskaplig	369	185	245	124	66%	67%	66%
Teologisk	116	50	83	38	72%	76%	68%
Juridisk	33	19	21	15	64%	79%	43%
Medicinsk	435	240	302	175	69%	73%	65%
Farmaceutisk	114	72	69	45	61%	63%	57%
Tekn.-naturvetenskaplig	704	234	418	154	59%	66%	56%
Totalt 2002	2105	974	1370 ¹	667 ²	65%	68%	62%

Frågorna nedan är numrerade i enlighet med enkäten för de svarande 2008. Frågenumret för doktoranderna 2002 anges inom parentes för respektive fråga. Finns det skillnader i frågeformuleringen eller i formuleringen av svarsalternativ av betydelse för tolkningen av svarsfördelningen, redovisas detta för respektive fråga.³

NÅGRA ALLMÄNNA FRÅGOR

1. Könsfördelning (fråga 1 för de svarande 2002) (procent)

	n	Kvinna	Man	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	139	42	58	100
Språkvetenskaplig	91	63	37	100
Samhällsvetenskaplig	245	51	49	100
Teologisk	83	46	54	100
Juridisk	21	71	29	100
Medicinsk	299	59	42	100
Farmaceutisk	69	65	35	100
Teknisk-naturvetenskaplig	418	37	63	100
Totalt 2002	1365	49	51	100

¹ En person har inte uppgivit fakultetstillhörighet.

² Sammanlagt fyra personer har inte uppgivit könstillhörighet.

³ Ytterligare en kommentar: 2002 fanns det så få svarande doktorander vid utbildningsvetenskapliga fakulteten att resultaten för dem inte kunde redovisas av integritetsskäl.

2. Åldersfördelning (fråga 2 för de svarande 2002) (procent)

	n	25 år eller yngre	26-30 år	31-35 år	36-40 år	41 år eller äldre	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	139	1	26	33	17	22	100
Språkvetenskaplig	91	1	23	22	14	40	100
Samhällsvetenskaplig	245	2	35	33	7	23	100
Teologisk	83	0	8	25	18	48	100
Juridisk	21	0	10	43	29	19	100
Medicinsk	301	3	33	16	12	36	100
Farmaceutisk	69	0	67	25	7	1	100
Teknisk-naturvetenskaplig	417	8	58	25	5	4	100
Totalt 2002	1366	4	39	25	10	22	100

4. Vid vilken fakultet är du doktorand? (fråga 3 för de svarande 2002) (procent)

	Antal	Procent
Historisk-filosofisk	139	10
Språkvetenskaplig	92	7
Samhällsvetenskaplig	245	18
Teologisk	83	6
Juridisk	21	2
Medicinsk	302	22
Farmaceutisk	69	5
Teknisk-naturvetenskaplig	418	31
Totalt 2002	1369	100

Fråga 6 motsvarar fråga 7 för de svarande 2002, men frågeformulering och svarsalternativ är inte desamma i de två undersökningarna.

Frågeformulering och svarsalternativ för de svarande 2002 framgår av tabellen nedan!

Hur stor andel av forskarutbildningen anser du att du har genomfört? (procent)

	n	Mindre än 50%	50% eller mer, men mindre än 80%	80% eller mer	Jag har fullföljt mina doktorandstudier	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	139	22	22	34	22	100
Språkvetenskaplig	91	17	41	30	13	100
Samhällsvetenskaplig	245	29	30	30	11	100
Teologisk	83	28	29	37	6	100
Juridisk	21	19	19	38	24	100
Medicinsk	302	28	29	23	21	100
Farmaceutisk	69	32	38	19	12	100
Teknisk-naturvetenskaplig	418	33	29	26	12	100
Totalt 2002	1368	28	29	28	15	100

Fråga 7 motsvarar fråga 9 för de svarande 2002, men frågeformulering och svarsalternativ är inte desamma i de två undersökningarna.

Frågeformulering och svarsalternativ för de svarande 2002 framgår av tabellen nedan!

Vilken huvudsaklig försörjning har du nu under vt 2002? (procent)

	n	Doktorand-tjänst	Utbildningsbidrag	Industri-doktorand	Assistent-tjänst	Studiemedel, CSN	Stipendium	Annan finansiering	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	134	44	13	0	1	2	10	31	100
Språkvetenskaplig	89	47	7	1	0	1	8	36	100
Samhällsvetenskaplig	238	59	8	0	3	0	9	21	100
Teologisk	82	29	1	0	0	2	10	57	100
Juridisk	21	48	5	0	0	0	14	33	100
Medicinsk	293	31	14	3	4	1	9	38	100
Farmaceutisk	68	75	9	9	0	0	0	7	100
Teknisk-naturvetenskaplig	414	80	5	4	1	0	3	8	100
Totalt 2002	1339	56	9	2	2	1	7	24	100

8. Har du en individuell studieplan? (fråga 10a för de svarande 2002) (procent)

	n	Ja	Nej	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	139	92	8	100
Språkvetenskaplig	90	96	4	100
Samhällsvetenskaplig	242	94	6	100
Teologisk	81	95	5	100
Juridisk	21	76	24	100
Medicinsk	296	77	23	100
Farmaceutisk	67	93	8	100
Teknisk-naturvetenskaplig	417	88	12	100
Totalt 2002	1353	88	12	100

Fråga 10 motsvarar fråga 10b för de svarande 2002, men svarsalternativen är inte desamma i de två undersökningarna.

Om ja i fråga 8, anser du att studieplanen har följts upp under det senaste året? (procent)

	n	Ja	Nej	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	128	59	41	100
Språkvetenskaplig	84	74	26	100
Samhällsvetenskaplig	224	72	28	100
Teologisk	77	80	20	100
Juridisk	16	69	31	100
Medicinsk	235	68	32	100
Farmaceutisk	62	69	31	100
Teknisk-naturvetenskaplig	375	63	37	100
Totalt 2002	1201	67	33	100

FORSKNINGS- OCH ARBETSMILJÖ

11. Bedöm hur nöjd du är med följande:

OBS! Svarsalternativet "Vet ej/ej aktuellt" fanns för de svarande 2002, men svarsfördelningarna nedan är beräknade på dem som har tagit ställning till frågan på den femgradiga skalan.

11b. Tillgång till arbetsplats på institutionen inkl. dator etc. (fråga 12a för de svarande 2002) (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	128	3	13	20	31	32	100
Språkvetenskaplig	83	4	5	8	17	66	100
Samhällsvetenskaplig	219	2	4	10	30	54	100
Teologisk	66	18	15	20	20	27	100
Juridisk	19	5	5	5	37	47	100
Medicinsk	278	4	8	14	34	41	100
Farmaceutisk	62	0	3	13	31	53	100
Teknisk-naturvetenskaplig	409	1	3	8	27	62	100
Totalt 2002	1264	3	6	12	29	51	100

11c. Tillgång till biblioteks- och databasresurser (fråga 12b i för de svarande 2002) (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	134	1	3	17	40	39	100
Språkvetenskaplig	83	2	2	13	31	51	100
Samhällsvetenskaplig	229	1	3	12	37	47	100
Teologisk	75	0	3	29	27	41	100
Juridisk	20	0	0	15	35	50	100
Medicinsk	288	1	4	13	35	47	100
Farmaceutisk	63	2	2	6	32	59	100
Teknisk-naturvetenskaplig	412	0	2	9	33	57	100
Totalt 2002	1304	1	3	13	34	50	100

11d. Tillgång till övriga tekniska och praktiska resurser som krävs för mitt forskningsarbete
(fråga 12c för de svarande 2002) (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	102	4	16	38	28	14	100
Språkvetenskaplig	62	0	3	31	36	31	100
Samhällsvetenskaplig	191	3	7	33	34	23	100
Teologisk	55	9	18	38	22	13	100
Juridisk	11	0	9	46	9	36	100
Medicinsk	275	1	4	25	47	23	100
Farmaceutisk	62	2	13	23	36	27	100
Teknisk-naturvetenskaplig	374	2	6	21	37	35	100
Totalt 2002	1132	2	7	27	37	27	100

11e. Den psykosociala miljön i doktorandgruppen

(fråga 12d för de svarande 2002, men där användes begreppet "studiesocial miljö") (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	134	5	9	29	29	28	100
Språkvetenskaplig	82	7	11	28	32	22	100
Samhällsvetenskaplig	222	2	8	30	37	23	100
Teologisk	76	7	17	40	24	13	100
Juridisk	19	0	21	32	32	16	100
Medicinsk	271	3	7	37	30	24	100
Farmaceutisk	65	3	9	8	31	49	100
Teknisk-naturvetenskaplig	401	3	8	26	30	33	100
Totalt 2002	1270	4	9	29	31	27	100

11f. Den psykosociala miljön på institutionen som helhet

(fråga 12e för de svarande 2002, men där användes begreppet "studiesocial miljö") (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	135	13	24	35	22	7	100
Språkvetenskaplig	84	10	25	33	23	10	100
Samhällsvetenskaplig	225	7	18	42	26	8	100
Teologisk	71	20	27	38	13	3	100
Juridisk	19	16	21	47	11	5	100
Medicinsk	266	4	15	37	30	15	100
Farmaceutisk	61	7	15	28	23	28	100
Teknisk-naturvetenskaplig	399	7	15	32	30	18	100
Totalt 2002	1260	8	18	36	26	13	100

11g. Tillgång till nationella forskarkontakter/nätverk (fråga 12f för de svarande 2002) (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	130	2	17	41	27	14	100
Språkvetenskaplig	79	4	25	43	18	10	100
Samhällsvetenskaplig	216	4	18	38	32	10	100
Teologisk	76	8	21	38	26	7	100
Juridisk	18	6	6	44	33	11	100
Medicinsk	284	4	10	41	32	14	100
Farmaceutisk	62	5	15	40	29	11	100
Teknisk-naturvetenskaplig	394	5	15	36	29	16	100
Totalt 2002	1259	4	15	39	29	13	100

11h. Tillgång till *internationella* forskarkontakter/nätverk (fråga 12g för de svarande 2002) (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	127	11	13	35	27	14	100
Språkvetenskaplig	80	3	26	33	25	14	100
Samhällsvetenskaplig	209	4	19	38	26	14	100
Teologisk	73	10	18	33	29	11	100
Juridisk	18	6	17	44	17	17	100
Medicinsk	284	3	14	44	27	12	100
Farmaceutisk	63	5	11	40	27	18	100
Teknisk-naturvetenskaplig	398	5	14	29	34	19	100
Totalt 2002	1252	5	16	36	29	15	100

11i. Möjlighet att åka på konferens (fråga 12h för de svarande 2002) (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	128	9	15	31	27	18	100
Språkvetenskaplig	83	12	19	28	23	18	100
Samhällsvetenskaplig	213	8	14	26	31	22	100
Teologisk	73	18	21	38	16	7	100
Juridisk	19	0	37	32	21	11	100
Medicinsk	291	3	11	23	31	32	100
Farmaceutisk	64	0	2	22	36	41	100
Teknisk-naturvetenskaplig	408	3	7	16	28	46	100
Totalt 2002	1279	6	11	24	29	31	100

11j. Förståelse på institutionen för doktorandernas *totala* livssituation (t ex vad gäller
möjligheter till föräldraledighet, vård av sjukt barn etc) (fråga 12i för de svarande 2002) (procent)
(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	125	8	19	29	22	22	100
Språkvetenskaplig	76	5	13	30	26	25	100
Samhällsvetenskaplig	197	6	12	29	34	18	100
Teologisk	67	10	30	28	15	16	100
Juridisk	18	17	11	22	39	11	100
Medicinsk	251	4	14	24	28	31	100
Farmaceutisk	57	4	7	32	26	32	100
Teknisk-naturvetenskaplig	353	5	10	28	24	34	100
Totalt 2002	1144	6	14	28	26	27	100

13e. *Brister i den psykosociala arbetsmiljön har varit till hinder för mig i mitt forskningsarbete under det senaste året (fråga 13d för de svarande 2002, men där användes inte begreppet "psykosocial arbetsmiljö", utan endast "arbetsmiljö") (procent)*

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	138	34	27	23	14	3	100
Språkvetenskaplig	88	52	24	8	10	6	100
Samhällsvetenskaplig	244	43	32	9	9	7	100
Teologisk	82	32	28	22	12	6	100
Juridisk	21	33	33	19	14	0	100
Medicinsk	300	46	24	18	8	3	100
Farmaceutisk	67	48	22	27	3	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	413	51	29	11	7	3	100
Totalt 2002	1353	45	28	15	9	4	100

OM HANDLEDNING, AVHANDLINGSARBETE OCH SEMINARIER

Fråga 15 motsvarar fråga 14b för de svarande 2002, men frågeformulering och svarsalternativ är inte desamma i de två undersökningarna.

Frågeformulering och svarsalternativ för de svarande 2002 framgår av tabellen nedan.

Har du en biträdande handledare? (procent)

	n	Ja, en man	Ja, en kvinna	Nej	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	136	50	18	32	100
Språkvetenskaplig	91	34	24	42	100
Samhällsvetenskaplig	243	49	17	35	100
Teologisk	81	27	10	63	100
Juridisk	20	15	10	75	100
Medicinsk	299	60	16	24	100
Farmaceutisk	67	60	13	27	100
Teknisk-naturvetenskaplig	417	53	8	39	100
Totalt 2002	1354	50	14	36	100

Fråga 16 motsvarar fråga 14c för de svarande 2002, men frågeformulering och svarsalternativ är inte exakt desamma i de två undersökningarna.

Frågeformulering och svarsalternativ för de svarande 2002 framgår av tabellen nedan.

Är din biträdande handledare den person som du i praktiken får mest handledning av? (procent)

	n	Ja	Nej	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	106	41	59	100
Språkvetenskaplig	63	46	54	100
Samhällsvetenskaplig	177	31	69	100
Teologisk	47	51	49	100
Juridisk	10	60	40	100
Medicinsk	239	23	77	100
Farmaceutisk	50	38	62	100
Teknisk-naturvetenskaplig	291	39	61	100
Totalt 2002	983	35	65	100

17. Hur ofta har du någon form av handledningskontakt med din handledare? (fråga 16 för de svarande 2002) (procent)

	n	Minst en gång/ vecka	Minst en gång/ varannan vecka	Minst en gång/ månad	Minst tre gångar/ termin	Minst en gång/ termin	Mer sällan än en gång/ termin	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	135	7	10	24	24	25	10	100
Språkvetenskaplig	90	1	11	28	30	20	10	100
Samhälls- vetenskaplig	240	10	18	33	23	14	3	100
Teologisk	79	1	5	22	41	32	0	100
Juridisk	19	5	5	26	32	21	11	100
Medicinsk	295	37	27	23	8	5	1	100
Farmaceutisk	67	46	24	21	8	2	0	100
Teknisk-natur- vetenskaplig	409	45	25	15	9	4	2	100
Totalt 2002	1334	27	20	23	16	11	3	100

18. Bedöm hur nöjd du är med följande:

OBS! Svarsalternativet "Vet ej/ej aktuellt" fanns för de svarande 2002, men svarsfördelningarna nedan är beräknade på dem som har tagit ställning till frågan på den femgradiga skalan.

Fråga 18a motsvarar fråga 17a för de svarande 2002, men frågeformuleringen var något annorlunda. Frågeformuleringen för 2002 anges nedan.

Tillräckligt med tid för handledning (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	133	11	11	21	26	32	100
Språkvetenskaplig	88	6	10	19	30	35	100
Samhällsvetenskaplig	232	3	11	29	28	29	100
Teologisk	82	6	16	23	24	31	100
Juridisk	18	6	22	22	28	22	100
Medicinsk	291	5	10	21	31	33	100
Farmaceutisk	67	5	15	33	21	27	100
Teknisk-naturvetenskaplig	412	6	15	22	26	31	100
Totalt 2002	1323	6	13	23	27	31	100

18b. Handledarens intresse för mitt avhandlingsämne (fråga 17b för de svarande 2002) (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	133	5	6	17	29	42	100
Språkvetenskaplig	89	5	6	24	19	47	100
Samhällsvetenskaplig	234	1	8	17	30	44	100
Teologisk	80	4	5	15	26	50	100
Juridisk	18	6	11	11	17	56	100
Medicinsk	289	3	5	12	30	50	100
Farmaceutisk	68	6	9	18	19	49	100
Teknisk-naturvetenskaplig	412	3	9	14	28	45	100
Totalt 2002	1323	3	7	15	28	47	100

18c.Handledarstödet under arbetets gång (fråga 17d för de svarande 2002) (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	133	11	11	26	26	28	100
Språkvetenskaplig	85	8	12	24	21	35	100
Samhällsvetenskaplig	229	4	12	22	30	32	100
Teologisk	82	10	13	13	38	26	100
Juridisk	17	24	6	18	24	29	100
Medicinsk	287	5	8	20	34	33	100
Farmaceutisk	66	5	15	18	36	26	100
Teknisk-naturvetenskaplig	409	8	14	22	30	27	100
Totalt 2002	1308	7	12	21	31	30	100

Fråga 18d motsvarar fråga 17e för de svarande 2002, men frågeformuleringen var något annorlunda. Frågeformuleringen för 2002 framgår nedan.

Att handledaren läser mina texter/kapitelutkast noggrant (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	135	7	8	20	25	39	100
Språkvetenskaplig	84	4	6	21	19	50	100
Samhällsvetenskaplig	230	3	9	16	28	44	100
Teologisk	79	5	11	14	25	44	100
Juridisk	18	17	17	22	11	33	100
Medicinsk	287	2	5	12	30	51	100
Farmaceutisk	66	5	11	12	38	35	100
Teknisk-naturvetenskaplig	394	5	9	18	24	44	100
Totalt 2002	1293	4	8	16	27	45	100

*18e. De diskussioner som förs om metodfrågor vid handledningsträffarna
(fråga 17f för de svarande 2002) (procent)*

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	131	8	12	28	30	23	100
Språkvetenskaplig	86	8	8	27	23	34	100
Samhällsvetenskaplig	228	3	7	23	33	34	100
Teologisk	78	3	12	28	30	28	100
Juridisk	17	6	18	18	35	24	100
Medicinsk	290	4	8	25	32	31	100
Farmaceutisk	67	6	9	27	33	25	100
Teknisk-naturvetenskaplig	383	6	11	33	24	26	100
Totalt 2002	1280	5	9	28	29	29	100

*18f. De diskussioner som förs om teori vid handledningsträffarna
(fråga 17g för de svarande 2002) (procent)*

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	130	11	12	19	32	25	100
Språkvetenskaplig	82	12	20	20	27	22	100
Samhällsvetenskaplig	231	5	11	24	26	34	100
Teologisk	78	0	23	26	22	30	100
Juridisk	17	6	18	18	35	24	100
Medicinsk	288	3	10	28	33	26	100
Farmaceutisk	67	8	13	19	37	22	100
Teknisk-naturvetenskaplig	394	6	11	28	28	26	100
Totalt 2002	1287	6	13	25	30	27	100

Fråga 18g motsvarar fråga 17h för de svarande 2002, men frågeformuleringen var något annorlunda. Frågeformuleringen för 2002 anges nedan.

Konstruktiv kritik på mitt forskningsarbete (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	132	8	7	18	30	37	100
Språkvetenskaplig	86	8	15	16	21	40	100
Samhällsvetenskaplig	230	2	8	16	35	39	100
Teologisk	81	3	14	15	28	41	100
Juridisk	18	11	17	22	6	44	100
Medicinsk	284	4	8	23	32	32	100
Farmaceutisk	68	7	12	25	27	29	100
Teknisk-naturvetenskaplig	402	8	11	29	27	25	100
Totalt 2002	1301	6	10	22	29	33	100

Fråga 18i motsvarar fråga 17i för de svarande 2002, men frågeformuleringen var något annorlunda. Frågeformuleringen för 2002 anges nedan.

Uppmuntran att arbeta vidare efter ett handledningstillfälle (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	130	5	4	19	32	41	100
Språkvetenskaplig	84	8	4	21	16	51	100
Samhällsvetenskaplig	234	3	6	18	29	46	100
Teologisk	80	1	13	14	29	44	100
Juridisk	17	0	18	6	29	47	100
Medicinsk	287	4	3	19	33	42	100
Farmaceutisk	65	3	6	22	25	45	100
Teknisk-naturvetenskaplig	402	4	8	23	29	36	100
Totalt 2002	1299	4	6	20	29	42	100

Fråga 18j motsvarar fråga 17j för de svarande 2002, men frågeformuleringen var något annorlunda. Frågeformuleringen för 2002 anges nedan.

Hjälp att få kontakt med andra svenska forskare (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	128	13	18	38	20	12	100
Språkvetenskaplig	78	17	19	33	19	12	100
Samhällsvetenskaplig	211	10	16	40	19	15	100
Teologisk	78	8	27	36	18	12	100
Juridisk	18	11	17	22	33	17	100
Medicinsk	276	8	16	36	25	17	100
Farmaceutisk	65	5	14	45	25	12	100
Teknisk-naturvetenskaplig	387	5	15	36	25	19	100
Totalt 2002	1241	8	17	37	23	16	100

Fråga 18k motsvarar fråga 17k för de svarande 2002, men frågeformuleringen var något annorlunda. Frågeformuleringen för 2002 anges nedan.

Hjälp att få kontakt med andra internationella forskare (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	128	22	18	31	16	13	100
Språkvetenskaplig	76	22	13	26	21	17	100
Samhällsvetenskaplig	207	12	17	32	23	16	100
Teologisk	75	13	20	40	16	11	100
Juridisk	18	11	33	17	22	17	100
Medicinsk	274	8	16	37	20	18	100
Farmaceutisk	64	5	13	33	34	16	100
Teknisk-naturvetenskaplig	389	6	13	27	30	24	100
Totalt 2002	1231	11	16	32	24	19	100

Fråga 18l motsvarar fråga 17m för de svarande 2002, men frågeformuleringen var något annorlunda. Frågeformuleringen för 2002 anges nedan.

Uppmuntran att presentera min forskning genom t ex publikationer och konferenser (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	131	17	17	29	23	15	100
Språkvetenskaplig	82	17	11	23	26	23	100
Samhällsvetenskaplig	220	5	12	25	31	28	100
Teologisk	74	10	20	28	24	18	100
Juridisk	17	12	24	12	29	24	100
Medicinsk	290	1	4	17	29	49	100
Farmaceutisk	68	3	9	13	32	43	100
Teknisk-naturvetenskaplig	404	3	5	13	30	49	100
Totalt 2002	1286	6	9	19	29	38	100

18 m. Min möjlighet att arbeta så pass självständigt som jag anser önskvärt för mig som doktorand (fråga 17o för de svarande 2002) (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	131	1	2	13	20	64	100
Språkvetenskaplig	87	3	5	13	17	62	100
Samhällsvetenskaplig	232	1	3	11	24	61	100
Teologisk	81	1	4	10	20	65	100
Juridisk	18	0	0	17	11	72	100
Medicinsk	290	1	3	11	29	56	100
Farmaceutisk	68	0	2	13	32	53	100
Teknisk-naturvetenskaplig	406	1	2	14	27	56	100
Totalt 2002	1313	1	3	13	25	59	100

18n. Det stöd jag får från handledaren när jag tycker att jag kört fast
(fråga 17p för de svarande 2002) (procent)

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	127	10	9	24	28	29	100
Språkvetenskaplig	78	13	14	17	21	36	100
Samhällsvetenskaplig	222	4	11	22	26	37	100
Teologisk	77	8	10	29	20	34	100
Juridisk	18	17	6	28	33	17	100
Medicinsk	290	5	8	20	34	33	100
Farmaceutisk	68	9	6	32	24	29	100
Teknisk-naturvetenskaplig	399	9	14	21	31	26	100
Totalt 2002	1279	8	11	22	29	31	100

19. Ta ställning till i hur hög grad du instämmer i följande påståenden:

19a. Jag tycker att handledningen har fungerat bra under det senaste året
(fråga 18a för de svarande 2002) (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	136	10	20	31	39	1	100
Språkvetenskaplig	91	10	15	35	35	4	100
Samhällsvetenskaplig	242	7	12	43	36	1	100
Teologisk	81	5	17	42	35	1	100
Juridisk	19	16	21	37	26	0	100
Medicinsk	294	7	16	42	36	0	100
Farmaceutisk	68	12	12	41	35	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	415	11	18	37	34	0	100
Totalt 2002	1346	9	16	39	35	1	100

19c. Jag känner mig osäker på hur ofta jag kan träffa min handledare
(fråga 18c för de svarande 2002) (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	136	52	24	13	9	3	100
Språkvetenskaplig	90	43	27	20	9	1	100
Samhällsvetenskaplig	240	40	31	17	9	3	100
Teologisk	81	49	20	10	20	1	100
Juridisk	18	39	28	22	11	0	100
Medicinsk	293	58	22	13	7	1	100
Farmaceutisk	68	44	29	21	4	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	415	56	22	14	8	0	100
Totalt 2002	1341	51	25	15	8	1	100

19d. Jag tycker att balansen mellan krav och stöd från min handledare är god
(fråga 18d för de svarande 2002) (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	136	11	14	38	33	4	100
Språkvetenskaplig	91	11	13	24	37	14	100
Samhällsvetenskaplig	241	8	15	42	31	5	100
Teologisk	81	11	17	36	33	3	100
Juridisk	19	11	26	26	37	0	100
Medicinsk	293	6	17	40	36	1	100
Farmaceutisk	68	12	9	44	31	4	100
Teknisk-naturvetenskaplig	414	10	21	39	27	3	100
Totalt 2002	1343	9	17	39	32	4	100

19g. Jag tycker att brister i handledningen har varit till hinder i mitt forskningsarbete
(fråga 18f för de svarande 2002) (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	135	46	22	13	19	0	100
Språkvetenskaplig	90	44	19	16	19	2	100
Samhällsvetenskaplig	241	47	25	10	13	4	100
Teologisk	81	43	26	12	17	1	100
Juridisk	19	42	26	16	16	0	100
Medicinsk	292	46	24	19	11	0	100
Farmaceutisk	67	37	36	15	12	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	415	36	27	19	18	1	100
Totalt 2002	1340	42	25	16	15	1	100

19h. Jag befinner mig i en beroendesituation i relation till huvudhandledaren som känns besvärande
(fråga 18b för de svarande 2002) (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	136	73	13	7	7	2	100
Språkvetenskaplig	90	68	16	6	10	1	100
Samhällsvetenskaplig	241	58	27	8	6	2	100
Teologisk	81	61	26	5	7	1	100
Juridisk	18	67	17	6	6	6	100
Medicinsk	295	64	21	9	6	0	100
Farmaceutisk	68	63	27	7	3	0	100
Teknisk-naturvetenskaplig	415	63	22	8	6	1	100
Totalt 2002	1344	64	22	8	6	1	100

Fråga 25 motsvarar fråga 19c för de svarande 2002, men frågeformuleringen var något annorlunda. Frågeformuleringen för 2002 anges nedan.

Tycker du att seminarierna präglas av en öppen stämning med "högt i tak"? (procent)

	n	Ja, alltid	Ja, mestadels	Ja, ibland	Nej, sällan	Nej, aldrig	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	134	19	36	27	13	5	100
Språkvetenskaplig	91	11	45	23	17	4	100
Samhällsvetenskaplig	236	15	49	26	9	1	100
Teologisk	82	29	42	21	7	1	100
Juridisk	21	24	24	33	19	0	100
Medicinsk	269	19	48	23	9	1	100
Farmaceutisk	67	16	45	28	8	3	100
Teknisk-naturvetenskaplig	388	23	43	24	8	3	100
Totalt 2002	1288	19	44	25	10	2	100

28. Bedöm hur nöjd du är med följande:

28a. *Möjligheter för mig att få konstruktiv kritik på min forskning vid seminarier (fråga 17r för de svarande 2002) (procent)*

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	133	8	17	29	20	26	100
Språkvetenskaplig	85	11	11	24	28	27	100
Samhällsvetenskaplig	223	5	9	21	37	28	100
Teologisk	81	11	9	22	22	36	100
Juridisk	17	0	18	47	12	24	100
Medicinsk	282	3	12	26	34	24	100
Farmaceutisk	68	7	12	34	28	19	100
Teknisk-naturvetenskaplig	397	5	15	32	24	24	100
Totalt 2002	1286	6	13	28	28	26	100

28b. *Möjligheter för mig att ge konstruktiv kritik på andras forskning vid seminarier (fråga 17s för de svarande 2002) (procent)*

(1=Mycket missnöjd, 5=Mycket nöjd)

	n	1	2	3	4	5	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	134	3	7	29	25	37	100
Språkvetenskaplig	88	2	11	30	25	32	100
Samhällsvetenskaplig	227	1	6	23	33	37	100
Teologisk	80	1	5	19	30	45	100
Juridisk	17	0	0	41	18	41	100
Medicinsk	279	1	11	30	32	26	100
Farmaceutisk	65	5	9	32	35	19	100
Teknisk-naturvetenskaplig	394	2	11	38	25	25	100
Totalt 2002	1284	2	9	30	29	30	100

OM KURSERNA PÅ FORSKARUTBILDNINGEN

29. *Ta ställning till nedanstående påståenden om hur forskarutbildningens kurser "i genomsnitt" har fungerat för dig under din totala doktorandtid:*

Fråga 29b motsvarar fråga 22c för de svarande 2002, men frågeformuleringen var något annorlunda. Frågeformuleringen för 2002 anges nedan.

Kursarbetet har hjälpt mig att tänka och diskutera kritiskt (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	73	4	21	37	38	0	100
Språkvetenskaplig	58	7	31	40	21	2	100
Samhällsvetenskaplig	195	6	22	47	25	1	100
Teologisk	50	6	22	40	32	0	100
Juridisk	16	19	44	38	0	0	100
Medicinsk	243	10	33	34	22	1	100
Farmaceutisk	55	7	29	38	22	4	100
Teknisk-naturvetenskaplig	378	10	38	39	12	1	100
Totalt 2002	1068	8	31	39	20	1	100

Fråga 29c motsvarar fråga 22b för de svarande 2002, men frågeformuleringen var något annorlunda. Frågeformuleringen för 2002 anges nedan.

Kursarbetet har varit till nytta för mitt forskningsarbete (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	73	4	14	53	29	0	100
Språkvetenskaplig	58	7	24	45	24	0	100
Samhällsvetenskaplig	195	3	31	43	21	2	100
Teologisk	50	8	18	40	32	2	100
Juridisk	16	25	44	19	13	0	100
Medicinsk	243	5	27	44	23	1	100
Farmaceutisk	55	4	13	55	27	2	100
Teknisk-naturvetenskaplig	378	4	21	56	19	0	100
Totalt 2002	1068	5	24	49	22	1	100

OM PEDAGOGISK MERITERING OCH UNDERVISNING

Fråga 30 motsvarar fråga 25a för de svarande 2002, men frågeformuleringen var något annorlunda. Frågeformuleringen för 2002 anges nedan.

För många doktorander ges en möjlighet att undervisa inom ramen för forskarutbildningen. Hur har omfattningen av undervisning varit för din del i genomsnitt hittills under din totala doktorandtid? (procent)

	n	Ingen undervisning alls	Betydligt mindre än 20%	Ca 20%	Betydligt mer än 20%	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	138	34	50	13	3	100
Språkvetenskaplig	88	36	32	22	10	100
Samhällsvetenskaplig	240	26	26	40	8	100
Teologisk	83	42	35	11	12	100
Juridisk	21	14	38	33	14	100
Medicinsk	300	28	41	25	6	100
Farmaceutisk	68	12	9	57	22	100
Teknisk-naturvetenskaplig	418	15	23	58	4	100
Totalt 2002	1356	25	31	38	7	100

31. Om du inte har undervisat, skulle du ha velat undervisa? (fråga 25c för de svarande 2002) (procent)

	n	Ja, absolut	Ja, troligtvis	Ja, möjligtvis	Nej	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	55	51	16	13	20	100
Språkvetenskaplig	34	53	9	21	18	100
Samhällsvetenskaplig	68	27	21	18	35	100
Teologisk	39	28	5	21	46	100
Juridisk	5	40	20	40	0	100
Medicinsk	91	22	23	30	25	100
Farmaceutisk	12	17	17	58	8	100
Teknisk-naturvetenskaplig	81	24	24	30	24	100
Totalt 2002	385	31	18	24	27	100

33. Om du har undervisat, hur värderar du dina erfarenheter av detta? (fråga 25b för de svarande 2002) (procent)

	n	Inte alls värdefulla	Inte särskilt värdefulla	Ganska värdefulla	Mycket värdefulla	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	98	0	3	20	77	100
Språkvetenskaplig	58	2	2	21	76	100
Samhällsvetenskaplig	181	1	6	35	59	100
Teologisk	49	0	6	16	78	100
Juridisk	18	0	6	28	67	100
Medicinsk	225	0	5	43	52	100
Farmaceutisk	60	0	2	28	70	100
Teknisk-naturvetenskaplig	355	1	6	34	60	100
Totalt 2002	1044	1	5	33	62	100

34. Om du undervisar, ta ställning till i hur hög grad du instämmer i följande påståenden:

34a. Det har fungerat väl att kombinera undervisning och avhandlingsarbete
(fråga 26a för de svarande 2002) (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	91	13	17	31	33	7	100
Språkvetenskaplig	58	14	33	29	21	3	100
Samhällsvetenskaplig	185	12	35	33	14	6	100
Teologisk	47	17	17	40	23	2	100
Juridisk	19	21	21	42	11	5	100
Medicinsk	226	5	18	44	24	9	100
Farmaceutisk	59	2	24	53	19	3	100
Teknisk-naturvetenskaplig	357	7	25	45	19	4	100
Totalt 2002	1042	9	24	41	20	6	100

Fråga 34b motsvarar fråga 26b för de svarande 2002, men frågeformuleringen var något annorlunda. Frågeformuleringen för 2002 anges nedan.

Jag har fått bra stöd från institutionen när det gäller min undervisning (procent)

	n	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	90	30	32	24	7	7	100
Språkvetenskaplig	58	16	22	26	29	7	100
Samhällsvetenskaplig	182	19	38	24	11	8	100
Teologisk	46	37	26	22	9	7	100
Juridisk	17	29	47	12	12	0	100
Medicinsk	220	13	28	39	11	10	100
Farmaceutisk	60	12	32	43	10	3	100
Teknisk-naturvetenskaplig	357	17	36	32	13	2	100
Totalt 2002	1030	18	33	31	12	6	100

36. Många doktorander deltar i den s k pedagogiska grundkursen under sin doktorandtid.
Har du deltagit i denna kurs? (fråga 23a för de svarande 2002) (procent)

	n	Ja	Nej	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	138	32	68	100
Språkvetenskaplig	90	36	64	100
Samhällsvetenskaplig	244	37	64	100
Teologisk	81	20	80	100
Juridisk	21	43	57	100
Medicinsk	297	19	81	100
Farmaceutisk	67	66	34	100
Teknisk-naturvetenskaplig	417	30	70	100
Totalt 2002	1355	31	69	100

Fråga 37 motsvarar fråga 23b för de svarande 2002, men frågeformuleringen var något annorlunda. Frågeformuleringen för 2002 anges nedan.

Om ja,⁴ Vad är din uppfattning om värdet av kursen? (procent)

	n	Inte alls värdefull	Inte särskilt värdefull	Ganska värdefull	Mycket värdefull	Totalt 2002
Historisk-filosofisk	45	4	16	29	51	100
Språkvetenskaplig	36	3	14	28	56	100
Samhällsvetenskaplig	91	4	9	44	43	100
Teologisk	16	0	0	38	63	100
Juridisk	9	0	0	67	33	100
Medicinsk	63	2	16	37	46	100
Farmaceutisk	44	7	11	39	43	100
Teknisk-naturvetenskaplig	130	4	7	40	49	100
Totalt 2002	434	4	10	39	48	100

NÅGRA AVSLUTANDE FRÅGOR

Fråga 39 motsvarar fråga 11 för de svarande 2002, men frågeformuleringen var något annorlunda. Frågeformuleringen för 2002 anges nedan.

Bedömer du att du kommer att kunna avsluta dina doktorandstudier inom den angivna tidsramen? (procent)

	n	Ja	Nej	Totalt
Historisk-filosofisk	130	72	28	100
Språkvetenskaplig	85	59	41	100
Samhällsvetenskaplig	227	69	31	100
Teologisk	77	58	42	100
Juridisk	21	71	29	100
Medicinsk	272	82	18	100
Farmaceutisk	66	82	18	100
Teknisk-naturvetenskaplig	409	81	19	100
Totalt 2002	1287	75	25	100

⁴ "Om ja" hänvisar till hur doktoranderna 2002 besvarade fråga 25a (motsvarande fråga 36 för de svarande 2008)

Vad tycker du om dina doktorandstudier?

Enkät till doktorander vid Uppsala universitet våren 2008

NÅGRA ALLMÄNNA FRÅGOR

^

1. Kön

Kvinna Man

2. Ålder

25 år eller yngre 26 – 30 år 31 – 35 år 36 – 40 år 41 år eller äldre

3. Var har du tagit ut din grundexamen?

Uppsala universitet
 Annat svenskt lärosäte
 Utländskt lärosäte

Om du redan har disputerat: besvara enkäten utifrån din situation under din sista termin som aktiv doktorand!

<

4. Vid vilken fakultet är du doktorand?

Historisk-filosofisk Teologisk Farmaceutisk
 Språkvetenskaplig Juridisk Teknisk-naturvetenskaplig
 Samhällsvetenskaplig Medicinsk Utbildningsvetenskaplig

5. Vid vilken institution/motsvarande är du doktorand? (Ange nu gällande institutionsnamn.)

6. Hur mycket av din *effektiva* forskarutbildningstid (totalt 4 år) har du förbrukat, dvs exklusive undervisningstid, föräldraledighet etc?

Mindre än 1 år
 1 år eller mer men mindre än 2 år
 2 år eller mer men mindre än 3 år
 3-4 år
 Mer än 4 år men jag har ännu inte disputerat
 Jag har disputerat

7. Vilken huvudsaklig försörjning har du nu under vt 2008? Ange endast ett svarsalternativ!

Anställning som doktorand Studiemedel, CSN
 Assistenttjänst Anställning utanför lärosätet
 Anställning som adjunkt Stipendium
 Utbildningsbidrag Annan finansiering, nämligen _____

+

+

8. Har du en individuell studieplan? +

- Ja Nej Vet ej

9. Om ja i fråga 8, i vilken utsträckning fungerar den individuella studieplanen som ett stöd för dig i din forskarutbildning?

- I mycket liten utsträckning
 I liten utsträckning
 I viss utsträckning
 I stor utsträckning
 I mycket stor utsträckning

10. Om ja i fråga 8, anser du att studieplanen har följts upp under det senaste året?

- Ja, en ordentlig uppföljning av den gjordes i samtal mellan mig och min handledare
 Ja, jag och min handledare hade en kortare avstämning
 Ja, men det var mest en formsak och skedde utan diskussion
 Nej

>

FORSKNINGS- OCH ARBETSMILJÖ

11. Bedöm hur nöjd du är med följande:

	Mycket missnöjd		Mycket nöjd		Vet ej/ ej aktuellt
a) Min introduktion till forskarutbildningen	☐	☐	☐	☐	☐
b) Tillgång till arbetsplats på institutionen inkl. dator etc.	☐	☐	☐	☐	☐
c) Tillgång till biblioteks- och databasresurser	☐	☐	☐	☐	☐
d) Tillgång till övriga tekniska och praktiska resurser som krävs för mitt forskningsarbete	☐	☐	☐	☐	☐
e) Den psykosociala miljön i doktorandgruppen	☐	☐	☐	☐	☐
f) Den psykosociala miljön på institutionen som helhet	☐	☐	☐	☐	☐
g) Tillgång till <i>nationella</i> forskarkontakter/nätverk	☐	☐	☐	☐	☐
h) Tillgång till <i>internationella</i> forskarkontakter/nätverk	☐	☐	☐	☐	☐
i) Möjlighet att åka på konferens	☐	☐	☐	☐	☐
j) Förståelse på institutionen för doktorandernas <i>totala</i> livssituation (t ex vad gäller möjligheter till föräldraledighet, vård av sjukt barn etc)	☐	☐	☐	☐	☐
k) Utvecklingssamtal med handledare/prefekt/annan ansvarig	☐	☐	☐	☐	☐
l) Mina egna prestationer hittills under forskarutbildningen	☐	☐	☐	☐	☐

+

12. Bedöm hur nöjd du är med följande:

	Mycket missnöjd		Mycket nöjd		Vet ej/ ej aktuellt
Formerna för antagningen till forskarutbildningen	☐	☐	☐	☐	☐

>

Vad är det mer specifikt i formerna för antagningen som du är missnöjd/nöjd med? Ge gärna konkreta förbättringsförslag!

>

13. Ta ställning till i hur hög grad du instämmer i följande påståenden:

	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt
a) Jag upplever att jag har goda möjligheter till informella samtal om forskning med seniora forskare (utöver seminarier och handledning)	☐	☐	☐	☐	☐
b) I min forskargrupp/motsvarande mindre enhet beaktas doktorandernas åsikter	☐	☐	☐	☐	☐
c) Vid min institution beaktas doktorandernas åsikter	☐	☐	☐	☐	☐
d) Jag upplever ofta negativ stress i relation till min forskarutbildning	☐	☐	☐	☐	☐
e) Brister i den psykosociala arbetsmiljön har varit till hinder för mig i mitt forskningsarbete under det senaste året	☐	☐	☐	☐	☐
f) Jag känner mig ofta ensam och isolerad i min forskarutbildning	☐	☐	☐	☐	☐
g) Jag vet var jag ska vända mig om jag har problem med någon del av min forskarutbildning	☐	☐	☐	☐	☐

>

14. Hur upplever du arbetsbelastningen inom forskarutbildningen?

- Alldeles för låg
 För låg
 Varken för låg eller för hög
 För hög
 Alldeles för hög

+

+

OM HANDLEDNING, AVHANDLINGSARBETE OCH SEMINARIER

15. Har du någon/några biträdande handledare?

- Ja Nej

16. Om ja i fråga 15, får du i praktiken mest handledning av din/dina biträdande handledare?

- Ja Nej

*Har du både en huvudhandledare och biträdande handledare:
Värdera i frågorna 17–19 den handledning du totalt får!*

17. Hur ofta har du någon form av handledningskontakt med din/dina handledare?

- Minst en gång/vecka Minst tre gånger/termin
 Minst en gång/varannan vecka Minst en gång/termin
 Minst en gång/månad Mer sällan än en gång/termin

^

18. Bedöm hur nöjd du är med följande:

	^					
	Mycket missnöjd				Mycket nöjd	Vet ej/ ej aktuellt
a)Handledningens omfattning i tid	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b)Handledarens intresse för mitt avhandlingsämne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
c)Handledarstödet under arbetets gång	☐	☐	☐	☐	☐	☐
d)Den noggrannhet som min handledare läser mina texter på	☐	☐	☐	☐	☐	☐
e)De diskussioner som förs om metodfrågor vid handledningsträffarna	☐	☐	☐	☐	☐	☐
f)De diskussioner som förs om teori vid handledningsträffarna	☐	☐	☐	☐	☐	☐
g)Den kritik jag får på mitt forskningsarbete vid handledningen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
h)Handledarens förmåga att stimulera vetenskapliga resonemang/kritiskt tänkande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
i)Handledarens förmåga att ge inspiration till fortsatt arbete efter ett handledningstillfälle	☐	☐	☐	☐	☐	☐
j)Handledarens hjälp med att förmedla kontakt med andra svenska forskare	☐	☐	☐	☐	☐	☐
k)Handledarens hjälp med att förmedla kontakt med andra internationella forskare	☐	☐	☐	☐	☐	☐
l)Den uppmuntran jag får från handledaren att presentera min forskning genom t ex publikationer och konferenser	☐	☐	☐	☐	☐	☐
m)Min möjlighet att arbeta så pass självständigt som jag anser önskvärdt för mig som doktorand	☐	☐	☐	☐	☐	☐
n)Det stöd jag får från handledaren när jag tycker att jag kört fast	☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. Ta ställning till i hur hög grad du instämmer i följande påståenden:

	^				
+	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt
a)Jag tycker att handledningen har fungerat bra under det senaste året	☐	☐	☐	☐	☐
b)Jag har ett stort förtroende för min handledare	☐	☐	☐	☐	☐
c)Jag känner mig osäker på hur ofta jag kan träffa min handledare	☐	☐	☐	☐	☐
d)Jag tycker att balansen mellan krav och stöd från min handledare är god	☐	☐	☐	☐	☐
e)Jag tycker att det är svårt att veta vilka krav som ställs på mig som doktorand	☐	☐	☐	☐	☐
f)Jag tycker att det är svårt att veta vilka krav som jag kan ställa på min handledare	☐	☐	☐	☐	☐
g)Jag tycker att brister i handledningen har varit till hinder i mitt forskningsarbete	☐	☐	☐	☐	☐
h)Jag befinner mig i en beroendesituation i relation till huvudhandledaren som känns besvärande	☐	☐	☐	☐	☐
i)Jag tycker att handledningstillfällena ger tillräcklig kontroll av att avhandlingsarbetet fortlöper som det ska	☐	☐	☐	☐	☐

+

20. Förekommer det seminarier vid din institution eller inom din forskargrupp/motsvarande?

- Ja, regelbundna seminarier (t ex i form av seminarieserie)
- Ja, något enstaka seminarium per termin
- Nej

Om du svarat Nej i fråga 20, fortsätt direkt till fråga 29 om kurserna på forskarutbildningen!

21. Om ja i fråga 20, har du deltagit i dessa under det senaste året?

- Ja, alltid Ja, mestadels Ja, ibland Nej, sällan Nej, aldrig +

22. Om du endast deltagit i ett fåtal seminarier av dem som erbjudits, vilket är det viktigaste skälet till detta?

23. Brukar seniora forskare (utöver seminarieleidaren) delta i dessa seminarier?

- Ja, alltid Ja, mestadels Ja, ibland Nej, sällan Nej, aldrig

24. Brukar seminarierna stimulera till vetenskapliga resonemang/kritiskt tänkande?

- Ja, alltid Ja, mestadels Ja, ibland Nej, sällan Nej, aldrig

25. Brukar seminarierna präglas av en öppen stämning med ”högt i tak”?

- Ja, alltid Ja, mestadels Ja, ibland Nej, sällan Nej, aldrig +

26. Brukar du känna dig inspirerad efter seminarierna?

- Ja, alltid Ja, mestadels Ja, ibland Nej, sällan Nej, aldrig

27. Brukar seminarierna vara till nytta för din egen forskning?

- Ja, alltid Ja, mestadels Ja, ibland Nej, sällan Nej, aldrig

28. Bedöm hur nöjd du är med följande:

	Mycket missnöjd			Mycket nöjd			Vet ej/ ej aktuellt
a) Möjligheter för mig att <i>få</i> konstruktiv kritik på min forskning vid seminarier	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
b) Möjligheter för mig att <i>ge</i> konstruktiv kritik på andras forskning vid seminarier	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

<

<

OM KURSERNA PÅ FORSKARUTBILDNINGEN

29. Ta ställning till nedanstående påståenden om hur forskarutbildningens kurser ”i genomsnitt” har fungerat för dig under din totala doktorandtid:

	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuellt
a) Kursernas innehåll har gett mig värdefullt kunnande inom mitt forskningsområde	☐	☐	☐	☐	☐
b) Kurserna har hjälpt mig att tänka och diskutera kritiskt	☐	☐	☐	☐	☐
c) Kurserna har varit till direkt nytta för mitt forskningsarbete	☐	☐	☐	☐	☐
d) Utbudet av relevanta forskarutbildningskurser har varit tillfredsställande	☐	☐	☐	☐	☐
e) Kurserna har examinerats på ett grundligt sätt	☐	☐	☐	☐	☐

^

OM PEDAGOGISK MERITERING OCH UNDERVISNING

+

30. I vilken omfattning har du hittills undervisat under din doktorandtid? (Ange ett genomsnitt för din totala doktorandtid.)

- Ingen undervisning alls Ca 20%
 Betydligt mindre än 20% Betydligt mer än 20%

31. Om du inte har undervisat, skulle du ha velat undervisa?

- Ja, absolut Ja, troligtvis Ja, möjligtvis Nej

32. Hur upplever du att undervisning/pedagogiska insatser värderas vid din institution?

- Mycket lågt
 Ganska lågt
 Varken högt eller lågt
 Ganska högt
 Mycket högt

Om du inte har undervisat, fortsätt direkt till fråga 36!

33. Om du har undervisat, hur värderar du dina erfarenheter av detta?

- Inte alls värdefulla Inte särskilt värdefulla Ganska värdefulla Mycket värdefulla

På vilket sätt var det värdefullt alternativt inte värdefullt att undervisa?

+

+

34. Om du har undervisat, ta ställning till i hur hög grad du instämmer i följande påståenden:

	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej/ ej aktuell
a) Det har fungerat väl att kombinera undervisning och avhandlingsarbete	☐	☐	☐	☐	☐
b) Jag har fått bra stöd från institutionen när det gäller min undervisning (t ex introduktion, "bollplank", administrativt stöd)	☐	☐	☐	☐	☐
<					>

35. Om du har undervisat, är du nöjd med undervisningens omfattning?

- Ja
 Nej, jag skulle vilja undervisa mer
 Nej, jag skulle vilja undervisa mindre

>

Besvaras av alla:

36. Många doktorander deltar i den s k pedagogiska grundkursen under sin doktorandtid. Har du deltagit i denna kurs?

- Ja Nej

37. Om du både deltagit i den pedagogiska grundkursen och undervisat: Hur värdefull anser du att den pedagogiska grundkursen har varit för din egen undervisning?

- Inte alls värdefull Inte särskilt värdefull Ganska värdefull Mycket värdefull

Vad hade kunnat göra den pedagogiska kursen mer värdefull för din undervisning? Ge gärna förslag!

NÅGRA AVSLUTANDE FRÅGOR +

38. Ta ställning till i hur hög grad du instämmer i följande påståenden: >

	Instämmer inte alls	Instämmer i ganska låg grad	Instämmer i ganska hög grad	Instämmer i hög grad	Vet ej
a) Jag är mycket nöjd med min forskarutbildning så här långt	☐	☐	☐	☐	☐
b) Jag anser att min forskarutbildning ger en god grund för en yrkesverksamhet utanför universitets- och högskolevärlden	☐	☐	☐	☐	☐
c) Jag ser positivt på <i>mina möjligheter</i> att i framtiden arbeta med forskning och/eller undervisning vid Uppsala universitet	☐	☐	☐	☐	☐
d) Jag <i>skulle vilja</i> arbeta med forskning och/eller undervisning vid Uppsala universitet i framtiden	☐	☐	☐	☐	☐
e) Jag <i>skulle vilja</i> arbeta med forskning och/eller undervisning vid ett annat svenskt eller utländskt lärosäte i framtiden	☐	☐	☐	☐	☐

> Motivera gärna dina svar på de tre sista delfrågorna!

39. Bedömer du att du kommer att kunna avsluta dina doktorandstudier inom den angivna tidsramen (totalt 4 år *effektiv* tid)? >

Ja Nej

Om nej, varför inte? _____

40. Vilka förslag till förbättringar skulle du vilja framföra till forskarutbildningsansvariga?

Tack för dina svar!

1 kap 9a§ Högskolelagen

Utbildning på forskarnivå skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå och på avancerad nivå, utveckla de kunskaper och färdigheter som behövs för att självständigt kunna bedriva forskning. Lag (2006:173).

Högskoleförordningen bilaga 2- Examensordning

Doktorsexamen

Omfattning

Doktorsexamen uppnås efter att doktoranden fullgjort en utbildning om 240 högskolepoäng inom ett ämne för utbildning på forskarnivå.

Mål

Kunskap och förståelse

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och

- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,

- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,

- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,

- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,

- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och

- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och

- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

Vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling)

För doktorsexamen ska doktoranden ha fått en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandling) om minst 120 högskolepoäng godkänd.

Övrigt

För doktorsexamen med en viss inriktning ska också de preciserade krav gälla som varje högskola själv bestämmer inom ramen för kraven i denna examensbeskrivning.

För mer information
kontakta gärna

Maria Björnermark
Maria.Bjornermark@uadm.uu.se
018-471 18 41

Åsa Kettis-Lindblad
Asa.Kettis-Lindblad@uadm.uu.se
018-471 78 58

Maria Wolters
Maria.Wolters@uadm.uu.se
018-471 19 45

eller besök
www.uu.se/kvalitetsarbete

Enheten för kvalitet och utvärdering

Uppsala universitet
Box 256
751 05 Uppsala